

FACULTAT D'EDUCACIÓ,
TRADUCCIÓ I
CIÈNCIES HUMANES

L'ACTIVITAT FÍSICA I L'ESPORT COM A RECURS SOCIOEDUCATIU EN LA MILLORA DE LA COHESIÓ DES DE LA INTERVENCIÓ COMUNITÀRIA

“Treball de final de Grau en Educació Social”

Lara CORREAS i RENAU

Curs 2020 – 2021

Tutor: Ignasi Arumí Prat

Facultat d'Educació, Traducció i Ciències Humanes

Universitat de Vic – Universitat Central de Catalunya

Vic, 14 de maig del 2021

RESUM

Diversos autors (Balibrea et al., 2004; Muñoz, 2011; Ríos, 2017) exposen que l'activitat física i l'esport són un bon recurs per a fomentar la inclusió i la cohesió de les persones en la comunitat. La present investigació té com a objectiu comprendre si l'activitat física i l'esport són un recurs socioeducatiu que pot afavorir la cohesió amb els joves que es troben en una situació de vulnerabilitat. Per aconseguir respondre aquest objectiu s'ha dut a terme un estudi de cas de tipus qualitatiu, en el qual s'han recollit les dades necessàries a través d'entrevistes a professionals, d'observacions i d'un grup de discussió amb joves. Així doncs, en aquest treball es du a terme una aproximació a les metodologies que es fan servir amb els joves, en l'àmbit de l'activitat i l'esport, per a millorar la cohesió de grup i, en conseqüència, es potencii la cohesió dins la comunitat.

Paraules clau: activitat física, esport, cohesió, joves, migració, intervenció sociocomunitària.

ABSTRACT

Several authors (Balibrea et al., 2004; Muñoz, 2011; Ríos, 2017) state that physical activity and sport are a good resource to promote the inclusion and cohesion of people in the community. The present research aims to understand whether physical activity and sport are a socio-educational resource to promote cohesion with young people who are in a situation of vulnerability. In order to achieve this objective, a qualitative case study has been carried out, in which the necessary data has been collected from interviews with professionals and from observations and a focus group with young people. Therefore, this work provides an approach to the methodologies used with young people, in the field of physical activity and sport, to improve group cohesion and, consequently, to enhance cohesion within the community.

Key words: physical activity, sport, cohesion, young people, migration, socio-community intervention.

Agraïments

M'agradaria dedicar aquest espai per agrair a moltes persones que m'han ajudat durant la realització d'aquesta investigació i que han format part d'aquest procés.

Per començar, vull agrair als joves participants d'Hostalets de Balenyà i als professionals d'EVAL que han permès i facilitat la meva investigació i m'han dedicat el seu temps. Gràcies David i Núria, i en especial a l'Ainhoa, sense vosaltres no hagués sigut possible.

En especial a l'Ignasi Arumí, un persona especial durant els meus anys a la universitat, que m'ha animat sempre. També tutor d'aquest treball. Gràcies per acompanyar-me en aquest camí i fer-lo més enriquidor, ha sigut un plaer compartir aquests anys amb tu!

Per acabar, també agraeixo a la meva mare, als meus amics i amigues i, sobretot, al Juli per donar-me suport incondicional i confiar en mi quan més ho he necessitat.

Índex

1.	Introducció	6
2.	Justificació	8
3.	Pregunta de recerca, objectius i hipòtesis	9
4.	Marc teòric	11
4.1.	Contextualització de la comarca d'Osona	11
4.1.1.	Onades migratòries a Catalunya i Osona	12
4.1.2.	Impacte de la immigració a Osona	14
4.2.	Aproximació dels conceptes bàsics	16
4.2.1.	La inclusió social	17
4.2.2.	L'exclusió social	17
4.2.2.1.	Els graus i nivells de l'exclusió	20
4.2.2.2.	Les causes de l'exclusió social	20
4.2.2.3.	La relació entre els diferents tipus d'exclusió	21
4.2.3.	La socialització	24
4.2.4.	L'activitat física i l'esport com a eina de socialització i de cohesió social	25
4.2.5.	Problemàtica dels joves en situació de vulnerabilitat	30
4.2.6.	Immigració i l'activitat física i l'esport	33
4.3.	Activitat física i esport com a recurs socioeducatiu	35
4.3.1.	Beneficis de l'activitat física i l'esport com a recurs socioeducatiu	35
4.3.1.1.	Barreres de participació en entorns exclusius	37
4.3.2.	Activitat física i esport com a eina d'intervenció social i comunitària	38
4.3.3.	Activitat física i esport com a transmissora de valors	40
5.	Marc pràctic	42
5.1.	Metodologia de recerca	42
5.1.1.	EVAl Esport amb Valors	43
5.2.	Mostra	45
5.3.	Tècniques de recollida de dades	46
5.3.1.	Observació participant	47
5.3.2.	Entrevista	48
5.3.3.	Grup de discussió	49
5.4.	Treball de camp	51
5.5.	Aspectes ètics	53

5.6.	Recollida de dades	54
5.7.	Categorització	55
5.8.	Anàlisi de dades	56
6.	Discussió	71
7.	Conclusions	75
8.	Referències bibliogràfiques	79
Annexos		1
Annex 1 – Guió de l’entrevista		1
Annex 2 – Preguntes del grup de discussió		3
Annex 3 – Transcripció taula d’observació		4
Observació participant 1		4
Observació participant 2		6
Observació participant 3		8
Observació participant 4		10
Observació participant 5		12
Annex 4 – Transcripció entrevistes		14
Entrevista 1 – Educador Social dels Serveis Socials Bàsics		14
Entrevista 2 – Tècnica de Joventut de Santa Eugènia de Berga		25
Entrevista 3 – Responsable EVAL		35
Annex 5 – Transcripció grup de discussió		42
Annex 6 – Taula de categorització		48

1. Introducció

La temàtica del meu Treball de Final de Grau neix anys enrere, quan em vaig plantejar estudiar el Grau en Educació Social, tot i que en un inici volia estudiar els beneficis de formar part d'una colla castellera en l'àmbit sociocomunitari. La meva formació acadèmica em va fer decantar cap a l'àmbit de l'activitat física i l'esport, ja que sóc Graduada en Mestra d'Educació Primària amb especialització en Educació Física i he cursat el Màster d'Innovació en Didàctiques Específiques, concretament en Educació Física.

Així doncs, aquest treball pretén investigar i comprendre quin és el treball que es fa amb els joves que es troben en una situació de vulnerabilitat o que han patit un procés migratori, centrant-me en la realitat de la comarca d'Osona i concretament sobre els joves d'Hostalets de Balenyà.

He volgut investigar quin impacte té l'activitat física i l'esport amb els joves i com aquest recurs socioeducatiu pot potenciar la cohesió de grup, i en conseqüència la cohesió social del barri o del municipi en el qual viuen els joves. Per poder dur a terme aquesta investigació he contactat amb l'associació EVAL, on he fet les meves pràctiques curriculars, per tal de parlar amb els professionals que treballen en aquests àmbits i conèixer el treball socioeducatiu i comunitari que duen a terme, a més de participar de l'activitat amb el grup de joves que han format part d'aquesta recerca.

Aquest treball consta de quatre parts ben diferenciades. Primerament, hi podem trobar els objectius que m'he plantejat per dur a terme la recerca, les preguntes d'investigació que vull respondre en finalitzar la investigació i les hipòtesis formulades.

A continuació, podem trobar el marc teòric, el qual és necessari per poder entendre les temàtiques tractades durant aquesta recerca. Primer de tot, es contextualitza la comarca d'Osona i l'impacte que ha tingut la immigració en aquest territori. Seguidament, es fa una aproximació als conceptes bàsics que són clau en aquesta investigació com, per exemple, la inclusió i l'exclusió social i les seves causes; què és la socialització i com l'activitat física i l'esport poden ser una eina de socialització i de cohesió social; les problemàtiques amb les quals es troben els joves en situació de vulnerabilitat; i la immigració des de la mirada de l'activitat física i l'esport. Per últim, es parla de l'activitat física com a recurs socioeducatiu, tenint en compte els

seus beneficis, les barreres de participació que es donen i com poden actuar com una eina d'intervenció social i comunitària i com a transmissora de valors.

La tercera part fa referència al marc pràctic, és a dir, a la recollida de dades que he dut a terme en la meua recerca. En aquest punt es defineix la metodologia de la investigació, la mostra escollida, amb els quals he trobat necessari, per una banda, realitzar entrevistes amb les tres professionals que treballen a EVAL, i per altra, diverses observacions participatives i un grup de discussió amb els joves que participen de l'activitat d'EVAL, ja que d'aquesta manera he pogut aproximar-me a la realitat que vull estudiar. A partir d'aquí, he categoritzat les dades i he dut a terme una anàlisi de tota la informació recollida.

Per últim, he fet la discussió, és a dir, on s'estableixen els resultats principals de la recerca, posant-los en relació amb el marc teòric, per posteriorment extreure'n les conclusions finals, les quals m'han ajudat a respondre els objectius que em vaig plantejar des d'un inici en la meua investigació.

2. Justificació

L'elecció d'aquest tema ve donat a partir de dos aspectes, per l'interès personal i per l'interès acadèmic. L'activitat física i l'esport vinculats a l'àmbit social és un tema que fa molt temps que em crida l'atenció. És per això que, abans de fer el Grau d'Educació Social, vaig estudiar el Grau en Mestra d'Educació Primària i em vaig especialitzar en Educació Física, així com vaig fer el Màster relacionat amb aquesta didàctica. Cada vegada tinc més clar que vull aprofitar la meua formació en aquests dos àmbits per dur a terme un projecte relacionat amb l'activitat física i l'esport des d'una perspectiva social. És per això que m'interessa conèixer com es pot aprofitar l'activitat física per promoure la inclusió de les persones que formen part dels col·lectius que estan en risc d'exclusió social des de la intervenció comunitària. Així doncs, vull treure el màxim profit d'aquest treball i fer un estudi que em permeti adquirir nous coneixements sobre aquests àmbits.

Per altra banda, en l'àmbit acadèmic crec que pot ser útil per conèixer quins beneficis té l'activitat física i l'esport en diferents col·lectius, així com, la realització d'aquesta des d'una perspectiva d'intervenció comunitària en diferents espais. La idea principal d'aquesta investigació és fer un estudi de cas a partir de l'anàlisi d'un projecte socioeducatiu que utilitzi l'activitat física i l'esport com a recurs socioeducatiu i que es dugui a terme en l'actualitat, per tal de veure quines estratègies i metodologies s'usen, conèixer quines d'aquestes són factibles en un àmbit o col·lectiu i quines no ho són, entre altres aspectes. Tota aquesta informació recollida es relacionarà amb el que diuen els autors experts en les diferents temàtiques que aborda l'estudi.

Així doncs, comprendre com l'activitat física i l'esport poden actuar com un recurs socioeducatiu per millorar la cohesió social i grupal dels joves en situació de vulnerabilitat, ens pot ajudar a obtenir un coneixement més profund sobre la inclusió dels joves i, per tant, plantejar millors intervencions d'acció per a ells. Aquest coneixement ens permet, com a mínim, desestigmatitzar el col·lectiu de joves en risc d'exclusió social i entendre la dificultat de la situació amb què es troben a causa d'un fenomen personal, social i cultural.

3. Pregunta de recerca, objectius i hipòtesis

L'objectiu d'aquesta investigació interpretativa d'un estudi de cas és comprendre com l'activitat física i l'esport poden ser un recurs socioeducatiu per afavorir la cohesió grupal dels joves que estan en risc d'exclusió social. S'establirà contacte amb els joves en situació de vulnerabilitat del municipi de Balenyà i amb els professionals, els quals participen de les activitats de l'entitat Esports amb Valors¹ que actua en diferents municipis de la comarca d'Osona. S'utilitzaran l'observació participativa, les entrevistes i el grup de discussió per recollir les dades.

El propòsit d'aquesta investigació es comprendre, mitjançant l'observació participativa i el grup de discussió amb els joves i les entrevistes als professionals, com l'activitat física i l'esport pot promoure la cohesió social amb els joves de dotze a setze anys en situació de vulnerabilitat de diferents municipis de la comarca d'Osona.

Així doncs la pregunta d'investigació plantejada és: De quina manera l'activitat física i l'esport poden ser un bon recurs socioeducatiu per a millorar la cohesió social dels joves en risc d'exclusió social?

A partir de la pregunta d'investigació s'estableixen un objectiu general i quatre d'específics. L'objectiu general és:

- Comprendre si l'activitat física i l'esport són un recurs socioeducatiu que pot afavorir la cohesió amb els joves que es troben en una situació de vulnerabilitat.

Els objectius específics són:

1. Analitzar les característiques i les necessitats que tenen els joves de dotze a divuit anys en risc d'exclusió social de la comarca d'Osona.
2. Identificar els aspectes que afavoreixen la cohesió amb els joves en situació de vulnerabilitat.
3. Conèixer els beneficis que té l'activitat física i l'esport com a recurs socioeducatiu amb els joves en risc d'exclusió social.
4. Observar les metodologies que s'utilitzen en la pràctica de l'activitat física i l'esport per millorar la cohesió dels joves vulnerables.

¹ A partir d'ara EVAL.

Així doncs, s'arriba a la formulació de les següents hipòtesis:

1. L'activitat física i l'esport tenen beneficis en l'àmbit social i per tant, poden ser un bon recurs socioeducatiu pels joves en risc d'exclusió social.
2. L'activitat física i l'esport són un recurs socioeducatiu per promoure la cohesió de grup amb els joves en situació de vulnerabilitat.
3. La cohesió de grup en els joves afavorirà la cohesió social de la comunitat.

4. Marc teòric

En aquest apartat es recull la part teòrica d'aquest estudi, elaborat a partir de diferents autors i autores referents en els temes tractats. La recerca s'ha centrat principalment en la cohesió social i grupal dels joves en situació de vulnerabilitat i en l'activitat física com a recurs socioeducatiu, ja que són els dos eixos principals de l'estudi.

S'ha trobat important, primerament, contextualitzar Osona i fer una aproximació de la comarca per tal de situar-la, donar a conèixer les seves dades demogràfiques i explicar breument la seva història en quant a les onades migratòries. Tot seguit, es fa una aproximació dels conceptes bàsics necessaris per entendre la present investigació, en el qual s'expliquen els fenòmens d'inclusió i exclusió social. Es parla també de socialització i de cohesió social i per acabar s'exposen les diferents problemàtiques amb les quals es troben els joves en risc d'exclusió social. L'últim punt aborda la temàtica de l'activitat física i l'esport com a recurs socioeducatiu, en el qual s'exposen els seus beneficis i les barreres amb les quals es pot trobar, acabant amb l'explicació de com la pràctica de l'activitat física i l'esport poden ser una eina d'intervenció social i comunitària i afavoreix la transmissió de valors.

4.1. Contextualització de la comarca d'Osona

Osona, amb una superfície de 1.245,20 km², és una comarca de la província de Barcelona, la qual compta amb un total de 163.702 habitants segons l'Institut d'Estadística de Catalunya (2021). Limita al nord amb el Ripollès, la Garrotxa i el Berguedà, a l'oest amb el Moianès i el Bages, a l'est amb la Selva i al sud amb el Vallès Oriental. Consta d'un total de cinquanta municipis i la seva capital és Vic.

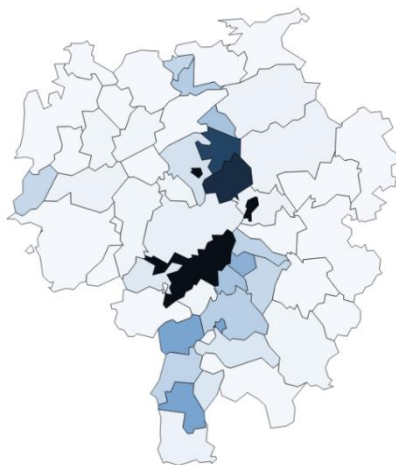

Figura 1: Mapa de la densitat de població dels municipis de la comarca d'Osona. Font: Idescat (2021)

Actualment, com s'ha dit en el paràgraf anterior, la població de la comarca d'Osona és d'un total de 163.702 habitants. Aquest total està format per persones de diversos orígens, on predominen les persones d'origen espanyol amb un total de 136.830 habitants; seguidament hi trobem una gran població de persones procedents d'Àfrica amb un total de 15.223 habitants (Idescat, 2021). Aquestes dades ens mostren que actualment el nombre de persones d'origen africà és el que predomina a la comarca d'Osona, com vint anys enrere, tal com es pot veure a les gràfiques següents.

Tal com destaca Nel·lo (2017) el procés d'urbanització de la comarca d'Osona es caracteritza per tres grans trets relacionats amb la transformació territorial. La primera tendència és la integració territorial, la qual ha consistit a la millora de les infraestructures, dels mitjans de transport i on la vida quotidiana dels ciutadans s'ha anat eixamplant. Les àrees urbanes s'han anat expandint fins al punt de confondre's amb les àrees veïnes. Això ha provocat que la ciutadania no limiti les seves activitats quotidianes al seu municipi de residència. La segona tendència és la dispersió de la urbanització, la qual va tenir lloc quan es va començar a mecanitzar i comercialitzar l'agricultura, fet que va provocar una disminució de la població resident en nuclis rurals, sobretot en les àrees muntanyenques de la comarca. Per últim, la tercera tendència fa referència a l'especialització dels llocs, la qual és conseqüència del procés d'urbanització. L'especialització territorial ha comportat per una banda, l'augment de les activitats industrials, però alhora això ha provocat la segregació de la població.

Així doncs, durant el segle XX la comarca d'Osona ha vist algunes de les transformacions més importants de la seva història. Els canvis econòmics, socials i territorials han modificat l'entorn i han canviat els hàbits i les condicions de vida de la seva població (Nel·lo, 2017).

4.1.1. Onades migratòries a Catalunya i Osona

Des de mitjans del segle XX Catalunya ha sigut una gran receptora d'immigració, fet que ha aportat un augment considerable de la població. El període entre els anys 1960 i 1975, va estar protagonitzat per persones vingudes d'altres regions de l'Estat espanyol. Durant la dècada dels anys noranta el perfil d'immigrants va canviar, ja que les persones que arribaven a Catalunya ja no venien de la resta de l'Estat, sinó que procedien d'altres països i continents. Aquesta onada immigratòria no va ser homogènia, ja que a finals del segle XX la majoria d'immigrants provenien d'Àfrica. En canvi, a l'inici del segle XXI, aquesta immigració es va donar amb persones provinents del continent asiàtic i d'Amèrica Llatina (Noguer, 2007; Nel·lo, 2017).

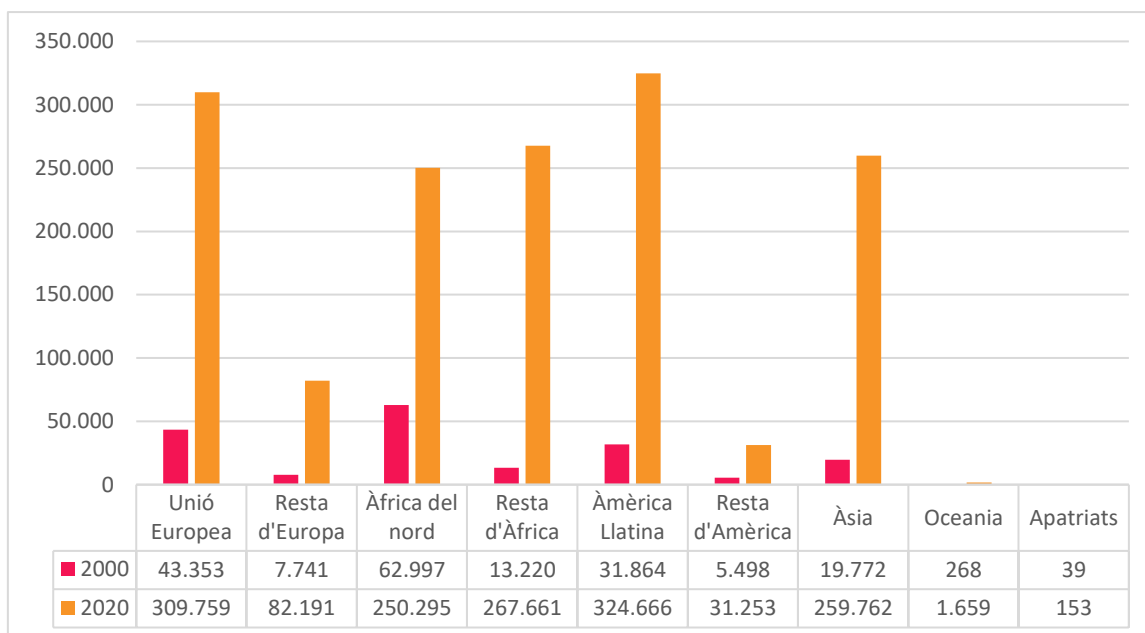

Figura 2: Gràfica comparativa de la població immigrant a Catalunya per continents l'any 2000 i 2020.

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Idescat (2021).

L'augment de la immigració a la comarca d'Osona es deu a una combinació de factors, els quals són difícils de concretar i que estan lligats a les diverses dinàmiques que han anat sorgint al llarg dels últims anys. Espona i Rosés (2002) assenyalen diferents factors que poden haver contribuït a la realitat de la comarca.

1. Les contractacions d'immigrants marroquins durant la dècada dels vuitanta per empreses tèxtils, els quals treballaven en condicions més precàries que els nascuts a la comarca.
2. La creixent potencialitat econòmica de la comarca, determinada per la varietat d'oportunitats i els diferents sectors en creixement com les indústries càrnies, la construcció i l'hostaleria. Sectors caracteritzats per tenir llocs de treball poc qualificats i amb condicions molt dures, els quals són reclamats pels immigrants.
3. L'assentament de la primera colònia d'immigrants marroquins durant l'inici dels anys noranta, els quals es van convertir en referents pels seus familiars i coneguts que, des del Marroc, tenien la intenció de venir a Osona. La creació d'una xarxa de relacions i interdependències ha esdevingut un reclam per persones novingudes d'altres procedències, creant així noves xarxes relacionals i actuant com a referents per a altres immigrants dels respectius països.
4. L'existència d'habitatges on instal·lar-se als municipis de la comarca d'Osona.

Tal com es pot observar a la gràfica següent, la població immigrant a la comarca d'Osona ha augmentat considerablement durant els últims vint anys. L'any 2000 hi havia un total de 4.936 persones estrangeres i el 2020 ha augmentat fins a un 81,63 %, amb un total de 26.872 persones.

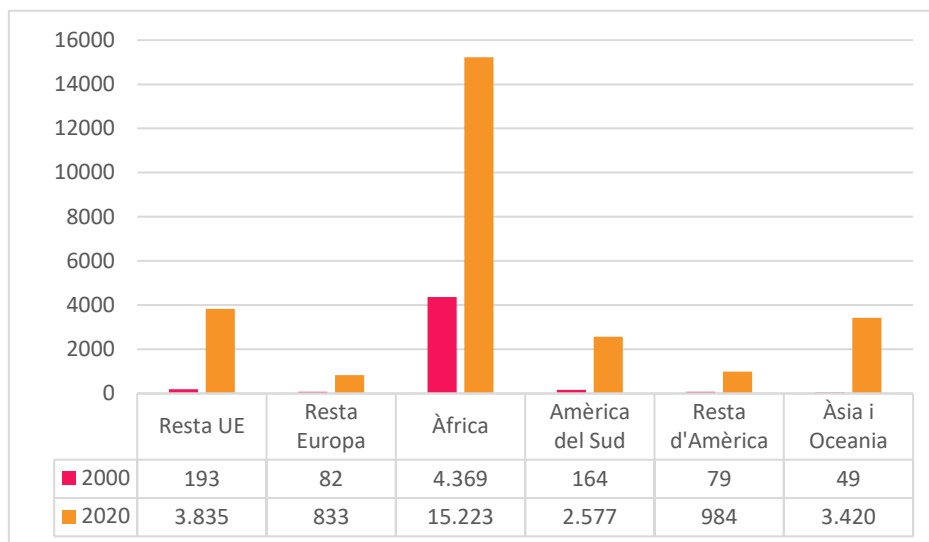

Figura 3: Gràfica comparativa de la població immigrant a la comarca d'Osona per continents l'any 2000 i 2020. Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Idescat (2021).

A la gràfica també es pot veure el que s'ha comentat anteriorment sobre el predomini de la població africana. Segons les dades de l'Idescat, l'any 2020 hi havia 9.486 persones d'origen marroquí, és a dir, un 35,30% respecte a la població estrangera de la comarca, seguit de la població ghanesa amb un total de 3.151 habitants, l'11,73%, i per últim el tercer país amb més població d'origen és l'Índia amb un total de 2.145 persones, és a dir, el 7,98%.

4.1.2. Impacte de la immigració a Osona

En la realitat social actual, el fet migratori es manifesta com un repte complex i dinàmic, el qual fa que sigui necessari aprofundir en el seu coneixement i la seva comprensió (Noguer, Rosés i Espona, 2004). Tal com explica Vila (2017) els moviments migratoris procedents de l'estranger tenen un gran pes durant els últims anys i són decisius en el creixement dels nuclis urbans entre els anys 2001 i l'any 2011. Per altra banda hi ha un decreixement entre els anys 2011 i 2015. Aquest creixement torna a produir-se a partir de l'any 2015 fins a l'actualitat.

A la gràfica següent es pot veure com el percentatge de la població africana és la que predomina tant a Catalunya com a Osona, tot i que el tant per cent a Osona és el doble que a Catalunya. Pel

que fa a la resta de procedències, Catalunya té un percentatge més elevat que la comarca d'Osona.

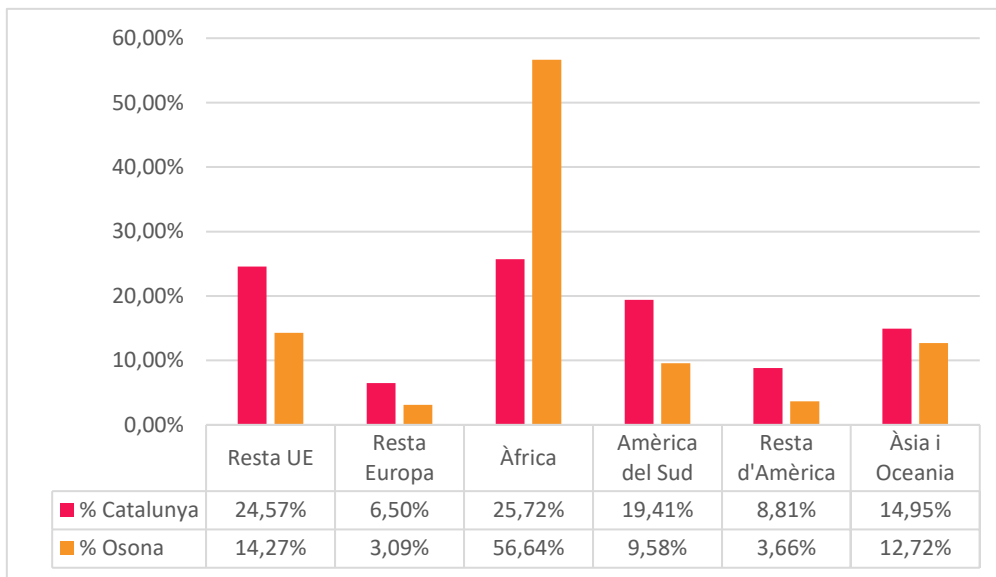

Figura 4: Gràfica comparativa del percentatge d'immigrants a Catalunya i Osona per continents l'any 2020. Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Idescat (2021).

En les dues gràfiques següents es pot veure el creixement de la població immigrant a la comarca d'Osona. A la primera gràfica s'observa com la immigració a Osona va arribar, l'any 2010, al seu màxim exponent fins al moment. A partir de llavors, va començar una davallada, però no va ser massa significativa. L'any 2014 la població immigrant va tornar a augmentar fins a l'any 2020, on apareixen les dades amb les xifres més elevades de població immigrant a la comarca d'Osona.

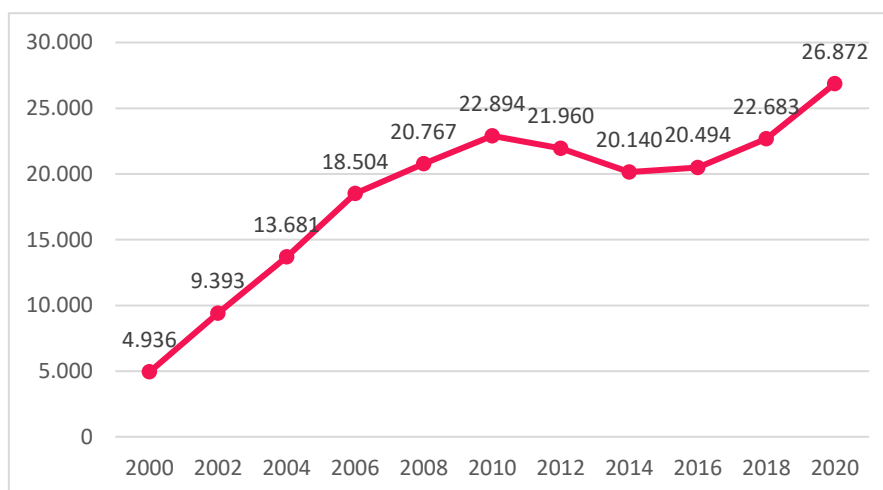

Figura 5: Gràfica de l'evolució de la població immigrant a Osona entre l'any 2000 i 2020. Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Idescat (2021).

D'aquesta gràfica es pot destacar que la població africana és la que més ha augmentat amb els anys a la comarca d'Osona, patint la mateixa davallada que a la gràfica anterior però tornant a augmentar la seva població a partir del 2016. La població immigrant procedent d'Amèrica del sud va disminuir a partir del 2010 i a partir del 2016 va tornar a anar en augment, tot i que en l'actualitat no ha arribat al seu màxim exponencial, el qual va ser l'any 2010. La població procedent d'Àsia, Oceania, de la resta d'Amèrica, de la Unió Europea i de la resta d'Europa ha anat augmentant a mesura que han passat els anys. Destaca un creixement considerable l'any 2006 de la població procedent de la Unió Europea i amb els anys s'ha anat estabilitzant.

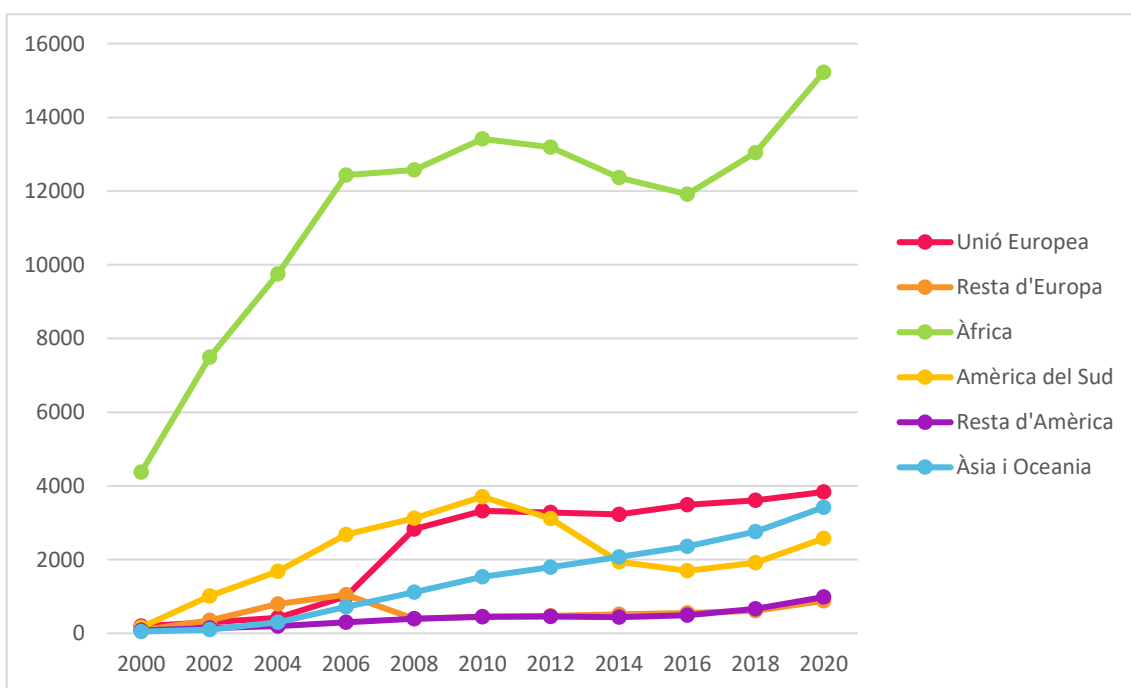

Figura 6: Gràfica de l'evolució de la població immigrant a Osona per continents entre l'any 2000 i 2020.
Font Elaboració pròpia a partir de dades de l'Idescat (2021).

Després d'observar les gràfiques anteriors s'arriba a la conclusió que la població immigrant predominant a la comarca d'Osona és l'africana. A més, que la immigració ha anat augmentant amb el llarg dels anys tot i patir una davallada l'any 2010. Tot i això, el percentatge ha seguit augmentant amb el pas dels anys.

4.2. Aproximació dels conceptes bàsics

En aquest apartat s'aborda el fenomen de la inclusió i de l'exclusió social, els seus graus, causes i tipus existents. S'introdueix l'àmbit de l'activitat física i l'esport relacionat amb la socialització, la cohesió social i grupal, amb els joves en risc d'exclusió social i la immigració.

4.2.1. La inclusió social

El terme inclusió és bastant recent, ja que va començar a incorporar-se cap a finals dels anys vuitanta i principis dels noranta. Apareix com un valor que pretén anar més enllà del concepte d'integració (Córdoba i Romero, 2016).

Muntaner (2010) assenyala que la integració i la inclusió no s'han de confondre, ja que suposen perspectives diferents quan analitzem la realitat i en conseqüència plantegen diferents models d'intervenció. Ainscow (2001, citat per Córdoba i Romero, 2016) diferencia aquests dos termes, en l'àmbit educatiu, de la següent manera:

La paraula "integració" s'acostuma a utilitzar per a al·ludir a un procés d'assimilació, en el qual es recolza a cada infant per tal que pugui participar en el programa vigent (i pràcticament sense canvis) de l'escola, mentre que la paraula "inclusió" indica un procés de transformació en el que les escoles es desenvolupen en resposta a la diversitat dels alumnes que assisteixen en elles (p. 45).

Així doncs, Parrilla (2002) defineix la inclusió com un fenomen social, el qual implica participar de la comunitat en termes que garanteixin i respectin el dret, no només a estar o pertànyer, sinó també a participar de forma activa política i civilment dins de la societat.

Navarro (2015) afegeix que la inclusió social és un procés que assegura a les persones un augment de les oportunitats i recursos necessaris per participar plenament dins la societat en les seves diverses dimensions socials (econòmica, política, legal, cultural, etc.), permetent-los gaudir d'unes condicions de vida normals.

4.2.2. L'exclusió social

Són molts els autors que parlen sobre el fenomen de l'exclusió social, però per tal d'entendre el significat real i acurat d'aquest concepte, és necessari problematitzar la configuració del sistema social en el qual té lloc aquest fenomen. Rodríguez (2004) afirma que:

Hi ha una tendència generalitzada a analitzar-la com un fet social produït, un fenomen social ja donat sense entrar en la dinàmica o en els factors que la generen, amb la qual cosa no és gens estrany que la noció estigui subjecta a multiplicitat d'interpretacions i també opinions, capaces de camuflar-ne el sentit i la transcendència reals (p. 42-43).

Gil (2002) exposa que hi ha dues maneres d'apropar-nos al fenomen de l'exclusió. La primera, que fa referència a un enfocament simple, consisteix a dividir la societat en persones incloses i persones excloses. La segona, la més complexa, assenyalava que no existeix una sola exclusió sinó diverses, les quals comparteixen trets que es poden classificar sota alguns criteris.

Diversos autors (Gil, 2002; Gómez et al. 2009; Jolonch, 2008; Navarro, 2015) defineixen l'exclusió social com un procés pel qual les persones o els grups d'una societat estan parcialment o totalment exclosos d'una plena participació en la societat en la qual viuen respecte a les possibilitats laborals, econòmiques, polítiques i culturals que altres si gaudeixen. Aquests mateixos autors afirmen que és un fenomen complex, dinàmic, multifactorial i multidimensional, que és conseqüència d'un conjunt de dificultats socials, personals i polítiques, que impossibiliten a l'individu o al grup social, desenvolupar-se en la societat en les mateixes oportunitats que els altres membres que formen part de la mateixa comunitat social. No només fa referència a les mancances econòmiques, sinó també al desenvolupament integral de la persona, a la participació social i ciutadana, a les dificultats per a la inserció laboral, a l'ús dels recursos institucionals, a l'accés a béns bàsics com ho són l'educació, la sanitat, l'habitatge o la cultura, etc.

Per altra banda, Navarro (2015) exposa que una persona és considerada vulnerable quan el seu entorn personal, és a dir, el familiar, el relacional, el socioeconòmic o el polític administratiu, té alguna feblesa i, per tant, es troba en una situació de risc, la qual podria desencadenar un procés d'exclusió social. Aquest risc serà major o menor segons el grau de deteriorament de l'entorn de l'individu. Així doncs, com assenyalava Giddens (1994) el fenomen de l'exclusió social es causat per un seguit de circumstàncies desigualitàries respecte un grup majoritari, el qual afecta o impossibilita la creació de llaços socials i vincles afectius amb les xarxes de suport social.

Rodríguez (2004) afegeix que l'exclusió parteix d'un procés de desagregació i cada un d'aquests processos són diferents, és a dir, són particulars, per tant, és important analitzar la naturalesa de cada una d'aquestes trajectòries que condueixen a situacions d'exclusió social. Gil (2002) explica que no es pot entendre el fenomen d'exclusió si no es compren ni es té en compte l'àmbit social i cultural en el qual vivim, és a dir, els valors que formen part de la societat, els quals ens permeten entendre les dimensions de la pobresa i la marginació.

En el procés de l'exclusió Castel (1997, citat per Rubio i Monteros, 2002) diferencia tres zones:

1. La zona d'integració, la qual està caracteritzada per una feina estable i per relacions socials i familiars sòlides.
2. La zona de vulnerabilitat, determinada per la inestabilitat laboral o relacional, així com la dèbil protecció o cobertura social, amb les seves respectives repercussions.
3. La zona d'exclusió, la qual es dona quan hi ha un progressiu aïllament social i una "expulsió del lloc de treball".

L'actual discurs de l'exclusió ha portat a la creació de moltes mesures d'intervenció que corren el risc de quedar reduïdes a simples accions d'inserció, les quals consoliden l'exclusió com un estat. Per tant, és important que les intervencions no estiguin destinades només a una zona d'exclusió, sinó que també s'ha de proporcionar l'atenció necessària a la zona de vulnerabilitat, ja que el fenomen d'exclusió pot actuar abans que s'arribi a l'exclusió en si mateixa (Rodríguez, 2004).

En aquest sentit, Navarro (2014 i 2015) exposa que les persones vulnerables o en situació d'exclusió social tenen una mancança en la seva xarxa relacional i que per tant la intervenció social no s'ha de limitar a identificar la causa del problema i tractar-lo de forma aïllada, sinó que s'ha de fer un treball en xarxa, és a dir, redefinir que el problema està generat per una situació on hi ha una feblesa relacional. Així doncs, les accions s'hauran de buscar en l'àmbit relacional. Entenem doncs la vulnerabilitat relacional com:

L'absència o feblesa dels vincles d'inserció comunitària present en la perspectiva relacional implica que l'acció s'ha de focalitzar al voltant de la vida de les persones, generant xarxes relacionals i de suport social que actuïn com a font d'oportunitats vital (Navarro, 2015, p. 68).

Per últim, Gil (2002) fa referència a un seguit d'aspectes fonamentals a tenir en compte a l'hora de comprendre el fenomen d'exclusió, els quals s'explicaran en els següents punts de l'estudi.

Aquests són:

- Els seus graus i nivells
- Les causes de l'exclusió social
- La relació entre els diferents tipus d'exclusió
- La relació entre els efectes excloents i incloents dels fenòmens socials

4.2.2.1. Els graus i nivells de l'exclusió

Gil (2002) explica que hi ha tres graus d'exclusió, els quals es classifiquen de major a menor gravetat. Cada un d'aquests graus els relaciona amb un concepte. El primer grau suposa l'amenaça directa a la supervivència de la persona, és a dir, el dret a vida pot veure's afectat i en perill a causa de diverses causes. A aquest grau se l'anomena pobresa. El segon grau fa referència als casos que suposen una amenaça amb els drets de l'individu independentment del seu comportament, són els anomenats marginats. Per últim, el tercer grau està relacionat amb l'acció de la persona, és a dir, afecta aquells individus l'acció dels quals és una causa o factor que contribueix a l'exclusió, com per exemple, el trencament de les normes. Fa referència als desviats. En aquests tres graus es poden classificar els grups vulnerables més coneguts:

- Primer grau: pobresa extrema, sense sostre i infància desprotegida.
- Segon grau: aturats, persones grans, immigrants, persones amb diversitat funcional i amb malalties mentals, minories ètniques, persones maltractades, etc.
- Tercer grau: drogodependents, alcohòlics, prostitució, homosexualitat, reclusos, etc.

4.2.2.2. Les causes de l'exclusió social

Són múltiples les causes que faciliten l'existència dels processos d'exclusió social, els quals seran més o menys perjudicials per a l'individu o el grup en funció de tres aspectes, que són: la intensitat en què es presentin les circumstàncies, la permanència aquestes circumstàncies sobre l'individu o el grup i la capacitat de resistència i resiliència emocional i psicològica de la persona (Gómez et al., 2009).

Diversos autors assenyalen que el fenomen de l'exclusió social és causat per diverses circumstàncies. Hi ha autors que defensen que els processos d'exclusió tenen origen en la pèrdua de la ideologia i de la identitat dels grups socials. Altres autors, en canvi, exposen que és degut a les desigualtats econòmiques i a la coexistència d'altres factors.

Jolonch (2002, citada per Gómez et al., 2009), explica que l'entrada en el procés cap a l'exclusió social té origen en la incapacitat de les societats modernes per crear nous vincles socials i donar cobertura al buit generat per la cultura de l'individualisme.

L'exclusió social es desencadena per les desigualtats econòmiques generades per les societats capitalistes. Per una banda, Masllorens (1991) considera que la manca de recursos econòmics

causa el trencament de les relacions interpersonals. A més, afegeix que quan les condicions econòmiques són tan precàries no hi ha quasi res segur, és a dir, que afecta altres àmbits de la vida quotidiana de l'individu, com ho són per exemple, l'habitatge, el treball, la formació, l'alimentació, la higiene, la salut, etc. Aquesta inseguretat repercuteix en la vida personal i familiar de qui la pateix.

Per altra banda, Morata (1997) afegeix que l'exclusió social ve determinat per la confluència de tres factors que formen part dels individus, les comunitats i el sistema socioeconòmic, aquests són:

- La dificultat per poder accedir als béns econòmics, és a dir, tenir poder adquisitiu o ingressos econòmics.
- La manca de xarxes de suport social, com ho són la família, el veïnat, les relacions, el suport professional, etc.
- L'empobriment dels recursos personals, com per exemple, la fragilitat en la seva pròpia identitat o la incapacitat per poder fer front de manera afectiva les demandes i les dificultats del seu context.

La conjunció d'aquests tres condicionants, cada vegada, es dona amb major força a les societats benestants i això pot acabar provocant desmotivació personal i sentiments d'impotència, així com frustració vers les seves expectatives i el sentit de la seva existència (Morata, 1997 i Gómez et al., 2009).

4.2.2.3. La relació entre els diferents tipus d'exclusió

A continuació, s'anomenen els diferents tipus d'exclusió existents i els principals factors que porten a desencadenar aquest fenomen. Gómez et al. (2009) distingeix quatre tipologies d'exclusió, aquestes són:

- Exclusió social per precarietat laboral o manca d'ocupació
- Exclusió social per situacions familiars precàries o negligents
- Exclusió social per baix desenvolupament de recursos i competències personals
- Exclusió social per psicopatologies o malaltia mental

Jolonch (2008) afirma que l'exclusió es presenta com un fenomen polièdric, format per l'articulació d'un conjunt de circumstàncies desfavorables, que acostumen a estar molt interrelacionades, és a dir, que no depèn només d'una sola causa. Afegeix que tots aquests

factors incideixen amb més força als grups més vulnerables: dones, joves, persones grans, immigrants, classes de rendes baixes, etc. Gomà i Subirats (2001, citats per Jolonch, 2008), assenyalen que existeixen moltes correlacions entre el conjunt circumstàncies, per exemple, entre el fracàs escolar i la precarietat laboral, entre gènere, monoparentalitat i desprotecció social, o també entre pobresa, segregació ètnica, barri degradat, infrahabitatge i sobreincidència de malalties.

A continuació, es mostra una taula on apareixen els àmbits i els factors estructurals del fenomen de l'exclusió social. En aquesta taula s'exposa que els principals àmbits on poden donar-se aquestes dinàmiques d'exclusió són l'econòmic, el laboral, el formatiu, el sociosanitari, el residencial, el relacional i el polític. Cada un d'aquests àmbits presenta un seguit de factors principals que hi operen. Per últim, s'exposa que s'han de tenir en compte les característiques del sexe, l'edat, l'origen i la classe social dels col·lectius de població que són vulnerables a processos d'exclusió social (Figura 7).

Àmbits i factors estructurals de l'exclusió social: una perspectiva integral							
Eixos de les desigualtats	Principals àmbits on poden donar-se dinàmiques d'exclusió						
	Principals factors que operen en cada àmbit						
	Econòmic	Laboral	Formatiu	Sociosanitari	Residencial	Relacional	Polític
	Pobresa relativa per manca d'accés o accés insuficient a les fonts de renda	Atur Precarietat ocupacional	Analfabetisme Nivell formatiu insuficient	Discapacitat i dependència Addiccions i malalties relacionades de risc social	Sense sostre Infrahabitatge Entorn residencial degradat	Feblesa (mono-parentalitat) deteriorament (violència) de la xarxa familiar Escassetat de relacions comunitàries	No accés a la ciutadania política No accés a drets socials
Sexe	Col·lectius de població altament vulnerables a processos d'exclusió social						
Edat							
Origen							
Classe social							

Figura 7: Àmbits i factors estructurals de l'exclusió social: una perspectiva integral. Font: Gomà i Subirats (2002, citat per Jolonch, 2008)

4.2.3. La socialització

Per tal de comprendre millor el procés d'adaptació pel qual passa una persona dins d'una determinada societat, es crea el terme de socialització, concepte a través del qual s'entén la transmissió de les pautes culturals establertes en un determinat grup i context, així com la interiorització que en fa cadascú. Aquesta adquisició capacita als individus a desenvolupar-se amb eficiència i facilitat dins de la societat (García Ferrando, Puig i Lagardera, 2017). Vallès et al. (2014) afegeixen que la socialització implica la interiorització de la cultura del grup social on viuen les persones, alhora que la societat i la cultura mateixa es van transformant.

A través de la socialització cada persona, la qual forma part d'una societat, construeix la seva pròpia identitat al llarg de la vida, Gómez et al. (2009) exposen que:

Això implica un procés de regulació social dels impulsos i una identificació amb les pautes socials generalment acceptades, ja que una adequada socialització no depèn només d'una ajustada acció social, sinó també de la capacitat que té la societat per a incentivar a cada persona en el correcte acompliment dels diferents rols socials, mostrant així actituds de confiança en el sistema social (p. 6).

Les persones aptes per viure en una societat han de ser capaces de combinar la seva identitat i l'autonomia individual amb les obligacions socials com la conformitat normativa i la solidaritat respecte als altres (Heinemann, 1992, citat per Gómez et al., 2009). Tal com expliquen García Ferrando et al. (2017), aquestes qualitats van evolucionant, ja que la socialització és un procés que es dona al llarg de la nostra vida. Tot i això, es donen tres fases que depenen de les següents circumstàncies socials:

- La persona en situació d'aprenentatge; de les quals s'han de tenir en compte trets de la personalitat, les habilitats motrius, la raça, el sexe, l'edat, l'origen, etc.
- Els agents socialitzadors o les persones que actuen com a referents; com ho són les mares, els pares, les amistats, el professorat, els famosos, etc.
- Les situacions socials en les quals es produeixen les interaccions; per exemple, la llar familiar, l'escola, el barri, el poble o la ciutat, el club esportiu o l'espai cultural, el lloc de treball, etc.

Així doncs, Gómez et al. (2009) assenyalen que l'aprenentatge de les qualitats necessàries per viure en societat es dona a partir de les característiques individuals de cada persona i de com interactua amb els agents socialitzadors amb els quals comparteix espais i situacions socials diverses.

S'ha de tenir en compte, que encara que el procés de socialització estigui present al llarg del nostre desenvolupament humà, s'hi distingeixen dues fases, les quals van associades a edats concretes. Primerament, esdevé la socialització primària, la qual té lloc durant la infantesa i es produeix en el nostre àmbit familiar. Per altra banda, hi ha la socialització secundària, la qual s'inicia fora de l'àmbit familiar i dura tota la vida. Té lloc quan la persona interactua amb agents socialitzadors o situacions socials llunyanes al seu cercle més proper, és a dir, mitjançant les institucions educatives, el grup d'iguals, la feina, els mitjans de comunicació, les associacions, etc. Durant aquestes dues etapes cada persona es va consolidant com a ésser social (DIEC, 2020; Gómez et al., 2009; Vallès et al., 2014).

Cal destacar, tal com diu García Ferrando et al. (2017) que els desajustos en el procés de socialització, així com el fet que els valors adquirits en la socialització siguin els d'una subcultura hegemònica diferents dels de la cultura dominant, poden provocar situacions conflictives, o fins i tot processos de marginació social.

4.2.4. L'activitat física i l'esport com a eina de socialització i de cohesió social

La socialització a través de l'esport es pot donar en diverses situacions socials, com l'escola, el club, un grup informal, un partit entre amistats, una cursa popular, etc.; així com amb diferents agents socialitzadors, els quals tindran processos d'interacció diferents amb l'individu en situació d'aprenentatge (Gómez et al., 2009; García Ferrando, et al., 2017).

Moragas (1992, citat per Cayuela, 1997) exposa que dins d'una societat hi ha diversos sistemes de valors que es configuren mitjançant l'esport i que aquest interfereix plenament en la vida quotidiana dels individus (treball, escola, amics, família, etc.), influeix en els processos de socialització, determina una part del temps lliure i constitueix un punt de referència clau per als processos d'identificació social de moltes persones.

L'esport pot afavorir l'aprenentatge dels papers de l'individu i de les regles de la societat, reforçar l'autoestima, el sentiment d'identitat i la solidaritat. A més, sembla que els valors culturals, les actituds i els comportaments individuals i col·lectius apresos en el marc de les activitats esportives tornen a trobar-se en altres camps de la vida (Vuori et al. 1996).

A partir de l'aprenentatge del reglament i les maneres de comportar-se que exigeix un esport, l'infant ha de dur a terme un procés de distinció per integrar-se en el grup i fer el que li agrada,

és a dir, jugar. Es tracta d'associar diferents significants a significats concrets. Així doncs, en aprendre una modalitat esportiva concreta, s'interioritzen normes i valors socials al mateix temps, les quals donaran peu als participants a:

Reconèixer-les com a vàlides (conformitat normativa), a saber reconèixer-se a si mateixos amb relació als altres (identitat), a afirmar-se en situacions d'adversitat (autonomia individual) i a saber comprometre's amb el destí del col·lectiu al qual pertanyen (solidaritat), i no només amb la parla, sinó amb el seu propi cos, és a dir, amb la implicació efectiva i total de la seva realitat com a persones socials (Gómez et al., 2009, p. 10).

Tal com explica García Ferrando et al. (2017) el procés de socialització a través de l'esport és un procés complex i heterogeni, ja que influeixen una gran quantitat de variables, com ho són el sexe, l'edat, la posició social, l'origen, la nacionalitat, les creences religioses i fins i tot la personalitat. Per tant, és important tenir en compte que la socialització està condicionada per l'actuació que es dugui a terme. Aquesta dependrà de la manera en la qual es produeixi la interacció entre la persona socialitzada, els agents socialitzadors i les situacions socials que es donen. Per tant, s'han de tenir en compte les característiques personals dels individus, ja que es poden produir processos de socialització conflictius amb els valors i les normes que regeixen en les situacions esportives.

Per últim, Cayuela (1997) exposa que des d'un punt de vista social, la pràctica esportiva fomenta la millora del clima social, facilita les relacions amb els altres, canalitza l'agressivitat i la confrontació i estimula la creativitat i la sensibilitat. García Ferrando et al. (2017) afegeix que a partir de les situacions esportives que es produeixin, s'arribin a poder transferir les seves potencialitats en altres àmbits socials. Per últim, Puig (1992, citada per Cayuela, 1997) destaca el joc i l'esport són una construcció social, a partir dels quals s'aprèn a viure a la societat, ja que promouen la comunicació humana i l'adaptació cultural. A més, facilita la comunicació no verbal, és a dir, la que va més enllà de la paraula i es troba en els gestos, la implicació corporal, el contacte, etc.

Pel que fa a la cohesió social, existeixen múltiples aproximacions conceptuals per aquest terme, les quals depenen de cada societat i que es distingeixen segons els rols dels participants, les àrees a intervenir, els interessos i el model escollit per afavorir aquesta cohesió (Cantard, 2011).

S'entén la cohesió social com un procés pel qual la ciutadania desenvolupa un instint d'unitat, pertinença i inclusió, participa activament en la vida social i gaudeix d'una relativa equitat en un

context on les interrelacions entre persones lliures i institucions públiques i privades en un marc de normes reconegudes com a legítimes per tota la comunitat (Cantard, 2011; Morata, 2010, citat per Morata, 2014).

Cantard (2011) exposa que la cohesió social es vincula a partir de les relacions socials que es generen entre persones, grups i institucions. Aquestes interaccions socials provoquen la visibilitat de certs grups en relació amb la societat a la qual pertany. Tot i que l'actual distribució desigual de l'autoritat entre els grups i les classes socials és un element clau en la formació de subcultures socials i la generació de conflictes, impeding, d'aquesta manera, processos òptims de cohesió social (Morata, 2014).

La cohesió social apareix com un concepte orientador per avançar cap a societats inclusives, en les quals es respectin i facin efectius els drets polítics i socials. Així doncs, la cohesió social també és un fort element de potenciació de la democràcia, ja que busca canalitzar i potenciar el ple exercici de la ciutadania com a condició democràtica de la unió de la societat i de l'autonomia dels individus (Cantard, 2011). La cohesió social garantirà la igualtat d'oportunitats per a tots els ciutadans en l'accés als recursos, intervenint sobre les causes i els factors que generen els processos d'exclusió social (Generalitat de Catalunya, 2010).

Tal com diu Morata (2014) treballar per al foment de la cohesió social requereix emprar estratègies i programes de prevenció i atenció amb les persones més vulnerables, així com dur a terme actuacions col·laterals, transversals i laterals. Per altra banda, és necessari cooperar entre tots els agents que actuen al territori i avaluar adequadament per poder transferir els coneixements generats i incidir en el canvi i la millora de les polítiques d'inclusió. Per tant, és important la participació de la ciutadania per lluitar contra l'exclusió, la corresponsabilitat de les persones en la comunitat i la sensibilització i el canvi social.

González (2007) exposa que construir la cohesió requereix coneixements i recursos tècnics. No és suficient només amb la bona voluntat i la inquietud de tots els membres que hi formen part. És un procés llarg i planificat que es va desenvolupant amb el temps. És un procés que implica la coordinació i l'acció tant dels membres del grup com dels professionals que hi participen.

L'activitat física i l'esport constitueixen un escenari ideal per al desenvolupament emocional i personal dels joves. Aquesta pràctica pot esdevenir una eina potent de cohesió i integració que

permeti que les diferències entre les persones que la practiquen puguin ser reconduïdes al voltant d'un mateix objectiu, el gaudi i la cooperació (Torralba, Bellatriu, Rosàs i Turró, 2018).

La pràctica d'activitat física i esportiva és una peça fonamental per tal d'aconseguir una renovació d'una cultura o d'una societat. La cohesió social es pot obtenir per mitjà de diferents dinàmiques d'inclusió i de relació, així doncs, es pot afirmar que l'activitat física i l'esport són una de les principals fonts d'integració de la població, essent aquesta una de les activitats recreatives que més genera interacció entre les persones, fet que fa que creïn llaços de respecte i tolerància (Sotelo, 2017).

La cohesió dels grups en l'àmbit de l'activitat física i esportiva tenen un seguit de característiques segons assenyala González (2007):

- Grau d'acceptació dels objectius del grup: Es comparteixen els objectius establerts per al grup. Els objectius del grup no responen a la suma dels interessos individuals, sinó que són valors compartits que donen unitat al grup.
- Comunicació: S'enriqueix la comunicació interna, hi ha una major interacció entre els membres del grup.
- Conformitat amb les normes: S'accepten aquelles pautes de conductes que organitzen el treball i la convivència interna del grup.
- Perseverança davant la dificultat: Davant de les dificultats o els conflictes els membres del grup perseveren més en la recerca de solucions quan treballen col·lectivament o se senten vinculats a l'equip, mentre que quan treballen de forma individual el desànim i l'abandonament sorgeix abans.
- Augment del rendiment: A l'hora de fer front a les dificultats o problemes la quantitat i la qualitat de les solucions augmenten quan es treballa en equip respecte a quan s'intenten d'abordar de manera individual. L'eficàcia en el joc es multiplica quan es treballa de forma col·lectiva. Els conflictes fora del terreny de joc disminueixen quan el grup està cohesionat.
- La percepció que el grup té de si mateix i dels altres grups: Es produeix una millor valoració i una millor acceptació de les pròpies característiques que defineixen el grup i que comparteixen els seus membres. S'acostuma a infravalorar la importància, el funcionament i el rendiment d'altres grups.
- Satisfacció personal: La cohesió del grup és en si mateixa la font de gaudi d'una persona, ja que contribueix a aconseguir l'èxit i genera sentiments de satisfacció que l'enforteixen

i la reforcen. La satisfacció personal està directament relacionada amb la cohesió del grup.

- Motivació: Els individus d'un grup estan més motivats amb la feina i l'esforç quan existeix una cohesió interna. És més motivant el vincle o el compromís establert amb els membres d'un grup que els que s'estableixen amb un mateix.
- Estabilitat: Com més temps han estat junts els membres d'un grup, més fàcil és que aparegui la cohesió del grup. Com més cohesió existeix en un equip més difícil és que els membres del seu grup l'abandonin.

Pérez i Jiménez (2014) expliquen que per tal que hi hagi un bon desenvolupament de la cohesió grupal a través de l'activitat física i l'esport s'han de tenir en compte els següents punts:

- Comunicació afectiva:
 - o Els augments en el nivell de comunicació presenten una relació circular amb l'increment de la cohesió de grup
 - o L'augment de la comunicació sobre les tasques i qüestions socials afavoreix el desenvolupament de la cohesió
- Paper dels participants, jugadors, etc.
 - o Conèixer als companys de l'equip
 - o Ajudar als companys sempre que sigui possible
 - o Valorar i reforçar positivament als companys
 - o Ser responsable
 - o Integrar als nous companys
 - o Ser un exemple per als més joves
 - o Comunicar-se amb els altres amb sinceritat
 - o Fer front i resoldre els conflictes immediatament
 - o Esforçar-se al màxim en tot moment
- Paper dels educadors, tècnics, mediadors, entrenadors, etc.
 - o Explicar els papers de cadascú per aconseguir l'èxit del grup
 - o Desenvolupar el sentiment d'orgull del grup
 - o Potenciar el treball en equip
 - o Establir objectius d'equip que els estimuli i motivi, però que siguin accessibles
 - o Afavorir un compromís respecte a unes pautes bàsiques de conducta que potencien la convivència efectiva en el grup
 - o Estimular la identitat de l'equip
 - o Evitar la formació de bandes

- Celebrar reunions d'equip periòdiques per a resoldre conflictes
- Romandre en contacte amb l'ambient de l'equip
- Aprofundir en el coneixement personal sobre cada membre del grup
- Planificar el procés de construcció de la cohesió del grup i programar accions que contribueixen a aconseguir l'objectiu

4.2.5. Problemàtica dels joves en situació de vulnerabilitat

Durant la situació social que es viu als inicis del segle XXI, han anat emergint nous col·lectius vulnerables. Aquests ja estaven presents a les nostres societats, però no ha sigut fins fa poc que han cridat l'atenció de la ciutadania, els quals exigeixen solucions. Un d'aquests col·lectius són els joves en risc, també anomenats joves socialment desfavorits, joves en situació de vulnerabilitat, joves dels barris deprimits de la ciutat, etc. (Jiménez i Durán, 2005). L'atur, la immigració, el fracàs escolar o familiar han causat un augment del deteriorament entre els joves d'aquestes zones i els han forçat a mantenir l'equilibri entre la marginació i la integració (Balibrea, Santos, Lerma, 2002).

Feito (2007) explica que estar en una situació de vulnerabilitat implica patir condicions desfavorables que exposen als individus a més riscos, a situacions on predomina la manca de poder o de control, així com la impossibilitat de canviar aquestes circumstàncies, per tant, s'arriba a la desprotecció de la persona. Chamber (1986, citat per Feito, 2007) assenyala que la vulnerabilitat està condicionada per dos factors de risc: l'intern, el qual fa referència a la indefensió, a l'absència de mitjans per a lidiar amb els riscos sense patir mal, i per altra banda, l'extern, del qual és subjecte la persona. Així doncs, podem dir que la vulnerabilitat està condicionada per factors intrínsecs i extrínsecs, aferrada a la fragilitat de l'ésser humà, però alhora atribuïts als elements socials i ambientals.

Per altra banda, el terme jove socialment desfavorit, tal com destaca Stiehl (2000, citat per Prado, 2008) fa referència als joves que d'alguna manera experimenten algunes d'aquestes situacions:

- Pobresa: les seves famílies no tenen suficients recursos econòmics i reben l'ajuda dels serveis socials.
- Entorns insegurs: molts joves viuen sota constants amenaces físiques i emocionals, com per exemple l'assetjament escolar o la intimidació de bandes del carrer.

- Desmotivació cap a l'àmbit escolar: el sistema educatiu acostuma a estar desconnectat de la realitat en la qual viuen els joves i no els ofereixen respostes a les seves necessitats reals.
- Falta de participació significativa i duradora: normalment els joves socialment desfavorits no tenen l'oportunitat de participar en activitats en les quals s'hi impliquin. És necessari oferir programes de llarga durada per tal que els joves adquireixin un compromís de participació i implicació.
- Falta de rols personals adequats: en comptes d'estar influenciades per adults que es preocupin per ells, molts joves prenen decisions influenciats pels mitjans de comunicació, la publicitat o per la "lleialtat" als seus iguals. A causa de les seves situacions familiars, els joves busquen referents que acostumen a no ser apropiats per a ells.

Jiménez i Durán (2005) afegeixen altres condicionants amb els quals ens podem trobar a l'hora de fer programes d'intervenció amb els joves en risc, algunes d'ells són:

- Rebuig escolar: fracàs del sistema educatiu amb aquests joves, els quals pensen que no és un lloc per ells i que no hi encaixen, provocant un desvinculament de l'escola com per exemple, saltar-se les classes, no fer les tasques, no prestar atenció al professorat, etc.
- Conflicte de valors: des de petits aprenen estratègies com la vigilància o la reacció violenta per sobreviure. Això provoca un conflicte en els joves, ja que els valors que se'ls intenta ensenyar són contraris als que han après a casa o al carrer.
- Desestructuració familiar: joves nascuts en famílies desestructurades, on experimenten maltractaments físics i psíquics d'aïllament, abús, humiliació, crueltat, indiferència, abandonament, conflicte, violència, etc. I viuen situacions per part dels seus progenitors d'alcoholisme o de drogoaddicció, de prostitució, d'empresonament, etc.
- Por a prendre decisions: es produeix una manca de desenvolupament en la capacitat per a la presa de decisions i resoldre problemes, a conseqüència de la situació familiar amb la qual es troben. Això provoca que se sentin incapaços de fer res i s'enfonsen o es frustren ràpidament.

Jurado, Olmos i Moreno (2009, citats per Santos, Olmos i Pérez, 2015) exposen que els joves en situació de vulnerabilitat tenen unes característiques comunes entre les quals destaquen el fracàs escolar, la falta d'expectatives, la baixa autoestima, la inestabilitat emocional, la manca

de motivació, els entorns familiars vulnerables, l'absència d'hàbits saludables, la manca de recursos, la por al fracàs i la desorientació. Així doncs, aquests joves necessiten que es doni resposta a tots aquests desajustos en relació amb l'àmbit personal, educatiu, laboral, social (Santos, Olmos i Pérez, 2015).

Diversos autors (Ainscow, 2004; Morata i Alonso, 2019, citats per Mateo, Alonso i Garagarza, 2019) afirmen que és necessari tenir en compte que el més important no són les característiques dels joves, sinó les raons per les quals els sistemes que hi intervenen no són capaços d'aconseguir-ne la inclusió. Per tant, s'ha de posar l'atenció a les barreres que els joves es troben i que els manté en una situació de vulnerabilitat i no tant en les seves característiques.

Així doncs, aquests joves necessiten que es doni resposta a tots aquests desajustos en relació amb l'àmbit personal, educatiu, laboral i social, ja que sense les ajudes necessàries els joves en situació de vulnerabilitat poden arribar a sentir-se incapacitats, infravalorats i desmotivats per afrontar amb èxit les exigències dels diferents contextos (educatius, socials, laborals) que acaben projectant en ells una imatge negativa, la qual pot perpetuar la situació de vulnerabilitat en què es troben (Santos et al., 2015). Entre els diferents sistemes que existeixen per superar les situacions de vulnerabilitat hi trobem el lleure, els recursos socioeducatius i socioculturals (Mateo et al., 2019).

Tot això accentua que la població jove necessiti urgentment programes d'intervenció més específics a tots els nivells per ajudar-los a enriquir de manera positiva la seva qualitat de vida i potenciar la inclusió en la societat (Jiménez i Durán, 2005). Tot i que com afegeixen Balibrea et al. (2002) les polítiques socials han tractat de fer front a l'exclusió dels joves de barris desfavorits a partir de diferents accions d'intervenció, les quals no han resultat eficients a causa de la manca de recursos i a què la problemàtica dels joves canvia constantment. Així doncs, s'han de buscar nous enfocaments per afavorir la inserció juvenil a través de l'exploració de les potencialitats d'integració que aporten les pràctiques esportives.

Jiménez i Durán (2005) parlen sobre els errors més comuns que es donen a l'hora d'aplicar els programes d'intervenció amb joves, els quals s'haurien d'evitar per assegurar l'eficàcia de l'actuació que s'ha dut a terme. Així doncs, s'han de tenir en compte les següents consideracions:

- No culpar als joves, és a dir, veure als joves com a responsables de tots els problemes socials que hi ha al barri, poble o ciutat, en comptes de culpar les problemàtiques del

sistema, com per exemple, escoles i instituts ineficaços, serveis socials obsolets, manca d'oportunitats laborals i econòmiques, falta d'implicació política, etc. S'ha d'identificar als joves com a recursos a desenvolupar.

- No centrar-se en debilitats i diferències que pateixen els individus. S'han d'esprémer i tenir en compte els seus punts forts i les seves potencialitats.
- Intentar eliminar els comportaments negatius que poden tenir els joves, sense pararse a pensar el context social i cultural en el qual es desenvolupen.
- Canviar el plantejament de la intervenció dels programes, és a dir, passar de ser un entreteniment sense més a una activitat on hi hagi una reflexió darrere.
- No quedar-se només amb la informació teòrica que se'ls vol transmetre. S'han d'ensenyar alternatives als joves, per tal que tinguin estratègies i evitar, així, aquestes situacions i alhora que aprenguin a combatre-les.
- Les campanyes de prevenció arriben massa tard, ja que quan es fan és perquè la situació ja és problemàtica i ha estat present en el desenvolupament dels joves. S'ha d'actuar des d'una prevenció real, si no s'està intervenint quan el problema està arrelat als individus.

Els joves en situació de vulnerabilitat es troben sotmesos a condicions adverses que els han provocat unes barreres físiques i psicològiques que dificulten els processos d'intervenció. És fonamental prendre consciència d'aquestes barreres i comprendre-les per tal d'assegurar l'èxit de les intervencions que es duen a terme amb aquests joves (Collingwood, 1997; Martinek i Hellison, 1995, citat per Jiménez i Durán, 2005).

4.2.6. Immigració i l'activitat física i l'esport

La immigració és una realitat en la nostra societat actual, tant a Catalunya com a la comarca d'Osona podem trobar realitats culturals i lingüístiques molt variades. Medina (2002) assenyala que quan es parla d'immigració és important destacar que es parla d'un col·lectiu molt divers, ja que s'ha de tenir en compte els orígens i les trajectòries dels individus o famílies. A més, no totes les persones són immigrants, sinó que moltes són nascudes i criades en la mateixa societat que els autòctons, però els seus progenitors van emigrar dels seus països d'origen anys enrere. Relacionat amb la immigració, cal destacar dos conceptes que actualment estan molt presents en la nostra societat. Per una banda la multiculturalitat, la qual implica coexistir en un mateix espai social de persones o de grups de diferents cultures. En canvi, la interculturalitat, implica

una interacció social entre els individus o els grups de diferents cultures que coexisteixen en un mateix entorn multicultural (Medina, 2002).

En aquest context, l'esport pot ser un nexa d'unió entre individus de diferents cultures i orígens, afavorint la comunicació entre elles. Tal com destaca Vilà (2017):

L'esport es pot utilitzar com a vehicle per a la integració de grups culturals diversos, perquè utilitza un llenguatge comú amb uns valors universals, com són la superació personal i col·lectiva, l'amistat, el respecte, la confiança, la convivència i el treball en equip (p. 65).

Vilà (2017) afegeix que per a les persones migrades, practicar els esports del seu país d'origen els fa conservar la seva identitat. Per tant, es pot afirmar que l'esport és una eina integradora molt important pels valors universals que fomenta i pel paper que adquireix com a constructor i conservador d'una identitat.

Fent referència als valors universals exposats anteriorment Heinemann (2002) exposa que l'esport és una bona eina de socialització pels joves, ja que a partir de l'esport es practiquen valors essencials de les societats modernes i valors socials fixos com ho són per una banda, la perseverança, la resistència a les derrotes, l'assimilació de les victòries, el reconeixement i el compliment de les normes, i per altra banda, la disciplina, l'organització del temps i la planificació. Aquest procés de socialització es important i necessari per als joves migrats, ja que és la manera més ràpida de familiaritzar-se amb els valors i les normes dominants de les societats ens les quals viuen, així com la manera d'actuar dins d'aquestes.

Pel que fa a la formació de la identitat, Heinemann (2002) afirma que l'esport pot tenir una gran força a l'hora de construir-la. En el cas dels immigrants, aquesta s'ha de reconstruir sobre tres bases. La primera, és que la seva identitat fa referència a la cultura del seu país d'origen. La segona és que es troben presents en les circumstàncies culturals del país on resideixen en el moment. Per últim, es crea una identitat amb la societat i la cultura del país receptor, és a dir, se senten part del país d'origen i del país de residència. Cal destacar, però, que la formació d'aquesta identitat serà diferent per cada persona, ja que hi influeix el tipus de vida de l'individu, el temps d'estada al país, la socialització assolida, la planificació de la vida, etc.

4.3. Activitat física i esport com a recurs socioeducatiu

En el següent apartat s'aborda el tema de l'activitat física com a recurs socioeducatiu des de diferents perspectives. Primer de tot, s'anomenen els diferents beneficis i potencialitats que pot aportar l'activitat física i les pràctiques esportives com a recurs socioeducatiu. A continuació, es tracta l'activitat física com a eina d'intervenció social, on s'exposen els beneficis d'aquest recurs i diferents investigacions que s'han fet. Tot seguit, s'explica com l'activitat física pot ser una bona eina per transmetre valors. Per acabar, es comenten les diferents barreres de participació amb les quals ens trobem a l'hora de voler desenvolupar aquestes intervencions.

4.3.1. Beneficis de l'activitat física i l'esport com a recurs socioeducatiu

Muñoz (2011) exposa que l'activitat física i l'esport es complementen amb les eines que utilitzen les professionals de l'àmbit social. Així doncs, en veure els seus beneficis, s'han començat a implementar programes d'intervenció per tal de millorar la cohesió social a les zones urbanes més desfavorides, per tractar les situacions de drogodependència, per rehabilitar als interns dels centres penitenciaris, per millorar les relacions interculturals, per prevenir la violència dels joves i per millorar la participació social d'altres col·lectius amb diversitat.

Avui en dia la societat demana de l'activitat física i l'esport que contribueixi a la resolució de problemes com la integració de grups marginals, la prevenció i la rehabilitació de persones amb drogodependència, la prevenció de comportaments delictuosos, violents, etc. (Hellison, 1995, citat per Jiménez i Durán, 2005).

La població creu que les intervencions que es duen a terme a partir de l'activitat física i l'esport tenen com a objectiu únicament la millora dels hàbits saludables i de la condició física de les persones, de l'ocupació del temps lliure, etc. Però en canvi, no veuen que pugui ser beneficiós pel que fa a la prevenció de comportaments antisocials (Jiménez i Durán, 2005). La investigació² realitzada per Balibrea, Santos i Lerma (2002) exposa que les primeres experiències mostren les mateixes característiques en relació amb els beneficis de l'activitat física: l'aprenentatge d'hàbits saludables, el desenvolupament físic, el desenvolupament moral, l'aprenentatge de

² "Inserció juvenil i activitat física: una forma d'investigació social en el context dels barris de la perifèria urbana", subvencionat pel Programa de Recerca científica i Desenvolupament tecnològic de la Generalitat Valenciana (GV99 – 92-1-07).

normes, la utilització del temps lliure i l'alliberament d'energia. Aquests, però, no són els únics beneficis que aporta l'activitat física i l'esport amb joves en situació de risc.

Tal com exposen diferents autors (Collingwood, 1997; Martinek i Hellison, 1997; Danish i Hellen, 1997, citats per Jiménez i Durán, 2005), la planificació correcta de l'activitat física i l'esport, amb una metodologia específica centrada la promoció de valors, pot contribuir a la prevenció d'aquests comportaments, així com millorar la qualitat de vida i el benestar personal i social dels diferents col·lectius i, per tant, generar una alternativa positiva en les seves vides.

Hi ha diferents autors que classifiquen els beneficis que té l'activitat física i l'esport en l'àmbit social de diferents maneres. Per exemple, Santos et al. (2004) estableix, a partir d'un seguit d'estudis consultats (Sport England, 1999; Bodin i Héas, 2002; Charrier, 1998; Becker i Brandes, 2000), els beneficis socials de l'esport en l'àmbit individual i grupal.

Pel que fa als beneficis individuals:

- Facilita l'oportunitat d'adquirir habilitats físiques i esportives
- Augmenta l'autoestima
- Permet el reconeixement de les limitacions d'un/a mateix/a
- Avalua habilitats i aptituds i permet als participants conèixer millor el seu cos
- Dóna l'oportunitat de responsabilitzar-se de la pròpia salut
- Acceptació de les normes i regles
- Reforça la identitat personal
- Transmissió de valors educatius
- Ocupació del temps lliure
- Ofereix models socials dignes d'imitació a través de la funció heroica
- Afavoreix les oportunitats laborals

Per altra banda, els beneficis grupals són:

- És un mitjà d'inserció, de socialització i d'accés a la ciutadania.
- Dóna l'oportunitat de conèixer i comunicar-se amb gent nova, és un lloc de trobada i d'acceptació de les diferències.
- La creativitat física promou la interacció entre els participants, la creativitat i el desenvolupament de la personalitat, sigui en les pràctiques més regulades com en les més informals.
- Proporciona l'ocasió al grup de construir les seves experiències i reforçar la sociabilitat.

Els autors Martinek i Hellison (1997, citats per Jiménez i Durán, 2005) exposen que existeixen nombrosos programes de prevenció realitzats mitjançant l'activitat física i l'esport amb joves amb risc d'exclusió social, els quals confirmen els seus aspectes positius i que milloren: l'autoestima i l'autoconcepte, el sentiment de benestar, l'estabilitat emocional, l'interès escolar, les relacions familiars, la responsabilitat, els nivells de destresa de vida, la percepció de l'estrès, etc. Pel que fa a problemes més específics, l'activitat física i l'esport afavoreixen a la reducció de comportaments violents i la seva reincidència, minven els comportaments nocius emocionals, redueixen el consum de drogues i n'afavoreixen l'abstinència.

Alguns beneficis associats a l'activitat física i l'esport inclouen: aprendre a dependre uns dels altres, augmentar l'autoestima i l'autoconfiança, construir un sentiment de responsabilitat i treball en equip, desenvolupar-se com a persona de forma integral i adquirir una bona esportivitat, qualitats que són considerats valors socials (McHugh, 1995, citat per Gutiérrez, 2003).

Jiménez (2000) afegeix que l'activitat física i esportiva ben planificada i centrada en l'educació en valors ajuda a millorar la qualitat de vida i el benestar personal i social dels joves, proporciona beneficis físics; però també psicològics, ja que com s'ha comentat anteriorment disminueix l'ansietat i l'estrès i en conseqüència potencia l'autoestima i l'autocontrol emocional; fomenta beneficis socials, ja que es desenvolupen les habilitats de relacions interpersonals i augmenta la capacitat de responsabilitat dels actes propis; estableix hàbits vocacionals, perquè crea perspectives de futur i una millora de l'actitud cap al treball; fomenta possibilitats recreatives; a més, en poder integrar l'activitat física i l'esport en el seu dia a dia, és a dir, en els seus hàbits de vida i personals, es potencien l'autonomia i l'autosuficiència.

4.3.1.1. Barreres de participació en entorns exclusius

La pràctica física i l'esport no està exempta de dificultats, Ríos (2017) les classifica en tres condicionants: socials, infraestructurals i del mateix col·lectiu.

Condicionants socials:

- El desconeixement de la població: Hi ha una manca de sensibilització i d'informació per part de la societat sobre les persones en risc d'exclusió social.

- Escàs coneixement de la rendibilitat social: Abordar les pràctiques esportives des d'una perspectiva inclusiva per tal d'aconseguir una visió global de la societat i afavorint la igualtat d'oportunitats.
- Formació precària dels educadors i dels tècnics esportius: Hi ha una absència de formació en relació a l'activitat física i a l'esport inclusiu.
- Actitud de les famílies dels infants i joves en risc d'exclusió social: Pot condicionar negativament a la participació dels seus fills, sigui per desconeixement dels beneficis o per manca de temps.

Condicionants infraestructurals:

- Manca d'informació a l'abast de les persones en risc o situació d'exclusió social: La població en risc d'exclusió desconeix les possibilitats esportives i alhora les entitats tenen dificultats per accedir a les persones que formen part d'aquests col·lectius.
- Barreres arquitectòniques, de comunicació i absència o dèficit de transport adaptat: Les ciutats no estan pensades per a persones amb discapacitat, ja que no estan adaptades.
- Escassetat de recursos econòmics: Les instal·lacions esportives no disposen dels recursos necessaris per atendre a la diversitat.

Condicionants del mateix col·lectiu:

- Problemes d'automarginació i de manca de reconeixement dels seus propis drets com a ciutadans: les persones amb dificultats socials tendeixen a l'automarginació, tant pel desconeixement de l'oferta d'activitats esportives inclusives com per la vivència de males experiències.

4.3.2. Activitat física i esport com a eina d'intervenció social i comunitària

Tal com diuen Chinkes, Lapalma i Nissembi (1995, citats per Lapalma, 2001) la intervenció social comunitària fa referència a:

Processos intencionals de canvi, mitjançant mecanismes de participació que tendeixen al desenvolupament de recursos de la població, al desenvolupament d'organitzacions comunitàries autònomes, a la modificació de les representacions del seu rol en la societat i sobre el valor de les seves pròpies accions per ser actiu en la modificació de les condicions que les marginen i les exclouen (p. 62).

Muñoz (2011) explica que la intervenció social comunitària a partir de l'esport o de l'activitat física pot afavorir a la prevenció de la cronificació del fenomen de l'exclusió social, així com

intentar evitar la pèrdua dels llaços socials i el trencament de la cohesió social, ja que s'organitzen grups esportius, siguin formals o informals, i punts de trobada els quals potencien la formació de relacions socials. Ríos (2017) afegeix que l'activitat física i l'esport es consideren un recurs d'intervenció socioeducativa que col·labora en la transformació de la realitat, ja que prevé les desigualtats i evita el fenomen de l'exclusió social. També fomenta hàbits de vida saludables que contribueixen a incrementar la qualitat de vida de tota la població, sense excloure a ningú.

Durant els últims anys s'han fet diverses investigacions en l'àmbit de la sociologia de l'esport, les quals avalen que les pràctiques esportives cada vegada ocupen més temps lliure dels joves. Una de les causes d'aquest increment és que els mitjans de comunicació omplen l'espai social amb activitats físiques. Així doncs, aquest creixement, sumat a l'oportunitat de fer de la pràctica de l'activitat física i esportiva una pràctica educativa que s'adapti a les necessitats que tenen els diversos col·lectius amb els quals es pretén intervenir, permet pensar en una manera creativa i prometedora d'intervenció en clau de política social (Balibrea et al., 2002). Els programes d'activitat física i esport han d'assegurar que totes les persones puguin participar en un entorn comunitari, en igualtat d'oportunitats i d'accessibilitat, afavorint la convivència i, en conseqüència, la cohesió social (Ríos, 2019).

Com bé destaca Muñoz (2011) l'esport com a eina d'intervenció no compta amb una base teòrica àmplia, ja que s'acostuma a realitzar a partir d'intervencions en sectors específics de la població. Els més significatius i destacats són aquells que relacionen els beneficis socials de l'esport amb els diferents col·lectius de persones en situació d'exclusió, com per exemple, joves de barris desfavorits, immigrants estrangers, persones amb diversitat funcional, persones amb drogoaddiccions, interns o exinterns de centres penitenciaris, etc.

Balibrea et al. (2002) afegeixen que a partir dels estudis realitzats, constaten que la intervenció amb joves ha de dur-se a terme a partir de "programes globals i amb continuïtat, que apleguin pràctiques creatives, progressistes i generadores de coneixements capaços de fomentar en els joves la realització i organització posterior de pràctiques autònomes integrades en els seus hàbits de vida" (p.108).

Hi ha dues raons fonamentals que acrediten l'esport com a eina d'intervenció social en l'àmbit juvenil. En primer lloc, la importància que té entre els hàbits dels joves, ja que avui en dia l'esport ha arribat fins a les zones més oblidades i els joves que hi viuen hi volen participar. En segon lloc,

la coincidència que es dóna entre determinats aspectes de l'activitat física (caràcter informal, dinamisme i possibilitat de realitzar-la en espais oberts), amb algunes característiques dels joves en situació de vulnerabilitat (vida al carrer, temps buit o rebuig a les normes socials predominants). Aquest fenomen afavoreix la presència de l'esport en la inserció social (Balibrea et al., 2002).

Les característiques principals que mouen tots els programes d'intervenció analitzats per Jiménez i Durán (2005) es poden sintetitzar en:

- El desenvolupament de la capacitat d'empatia en els joves: fomentar la capacitat de percebre els interessos, desigs, necessitats i vulnerabilitat dels altres.
- Potenciar la maduresa en el raonament moral: evitar situacions de comportament antisocial.
- Orientació sobre la realització d'activitats: motivar als joves perquè participin de les activitats a partir de dues maneres, millorar una habilitat que els desperti interès o perfeccionar una habilitat que ja dominaven anteriorment.
- Autonomia en les habilitats: Reduir la importància de l'educador i donar protagonisme als joves.
- Conscienciar-los sobre la importància del futur: evitar caure en comportaments de risc per no tenir expectatives del que els joves volen fer amb les seves vides.

Així doncs, tal com diuen Jiménez i Durán (2005) l'objectiu que es vol aconseguir en tots els programes d'intervenció a través de l'activitat física i esportiva és potenciar la resistència dels joves en risc davant la situació que els envolta i poder-los oferir recursos per tal d'aconseguir-ho.

4.3.3. Activitat física i esport com a transmissora de valors

L'educació en valors consisteix a potenciar unes condicions necessàries perquè l'individu busqui, descobreixi i dugui a terme una elecció lliure i conscient entre aquells models i expectatives que poden conduir a la felicitat. L'educació en valors ha d'apropar a les persones a conductes i actituds coherents amb els principis ètics i normes, de manera que les relacions amb els altres estiguin orientades pels valors universals, com: la llibertat, la igualtat, la pau, la justícia, el respecte i la felicitat (Jiménez, 2000).

En l'àmbit de l'activitat física i l'esport, molts autors assenyalen que la pràctica esportiva pot ser un excel·lent mitjà de transmissió, promoció i desenvolupament dels valors socials i personals. Així doncs, s'ha considerat un mitjà apropiat per adquirir valors com la ciutadania, la perseverança, la superació, l'esforç, el coneixement dels propis límits, la cooperació, el treball en equip, la justícia, l'honestedat, la lleialtat, el lideratge, la integritat, l'autoestima, l'autoconcepte, l'autocontrol, l'autodisciplina, el valor, la creativitat, l'ajuda als altres, l'empatia, el respecte cap als altres, la tolerància, la responsabilitat, el control emocional, l'intercanvi cultural, etc. (Gutiérrez, 2003). Aquests valors no han tingut la mateixa importància, a cada època se n'han valorat més uns respecte als altres.

És important destacar que l'activitat física i l'esport per si mateixos, no generen els valors socials i personals anomenats anteriorment, dependrà de l'ús correcte o incorrecte que se'n faci de la pràctica (Bredemeier, 1984, citat per Carranza i Mora, 2003). Així doncs, per afavorir el desenvolupament d'aquests valors a través de l'activitat física i esportiva, és necessari establir estructures, utilitzar una metodologia amb objectius concrets que promoguin aquests conceptes (Prado, 2008).

Els programes que centren la seva atenció únicament en l'assistència dels joves o en oferir activitats que atreguin els joves, no afavoreixen el seu desenvolupament (Kahne et al., 2001; Schilling, 2001, citat per Prados, 2008). Muñoz (2011) afegeix que si les intervencions en les activitats es basen en un component competitiu elevat, poden resultar contraproductives, ja que aquesta concepció pot desencadenar valors i actituds contràries a una bona convivència social. Tot i això, sovint és necessari afegir un cert grau de caràcter competitiu per tal de motivar als joves a practicar-los, sempre que la col·laboració i la cooperació siguin les que els digui a aconseguir l'objectiu comú.

L'objectiu dels professionals de l'activitat física i l'esport que treballen amb joves en risc ha de ser el seu desenvolupament social i personal per sobre de millorar les seves habilitats físiques, ja que aquest desenvolupament s'ha de dur a terme amb l'activitat física i no per a ella (Prados, 2008).

Així doncs, és important tenir en compte l'activitat física i l'esport és un bon mitjà per transmetre valors, però perquè això sigui possible és necessari un ús correcte de la pràctica. A més, s'ha de treballar per al desenvolupament social i personal dels joves respecte a les habilitats físiques.

5. Marc pràctic

En aquest apartat es recull la part pràctica de la investigació que s'ha dut a terme. Es comença comentant la definició del tipus de recerca que s'ha dut a terme, ja que això determinarà els passos a seguir durant l'estudi, és a dir, les metodologies que es poden utilitzar, i, alhora, determinaran l'enfocament de l'estudi. Amb la tipologia definida es concreta la idea i es planteja el problema a estudiar. Tot seguit, s'exposa la concepció del disseny de l'estudi, el procediment que s'ha seguit, es defineix la mostra de la investigació i l'accés a aquesta i els aspectes ètics de l'estudi. A continuació, s'expliquen les tècniques de recollida de dades utilitzades, que s'han analitzat i interpretat per, finalment, arribar als resultats.

5.1. Metodologia de recerca

Abans de començar a descriure aquest punt, s'ha vist convenient deixar clar alguns termes que sovint ens porten a una confusió, és el cas de la metodologia i el mètode, que de vegades s'utilitzen com a sinònims. Bisquerra (1989) exposa que els mètodes d'investigació són un conjunt de procediments que ens serveixen d'instrument per arribar als fins de la investigació. Existeixen diferents tipus de mètodes, els quals ens aproximaran a la recollida i anàlisi de dades per tal d'arribar a les conclusions de la investigació. Per altra banda, la metodologia és la descripció i l'anàlisi dels mètodes. El seu focus d'interès és el procés d'investigació i no els resultats.

Per tal de dur a terme aquesta recerca i, per tant, investigar de quina manera l'activitat física i l'esport poden ser un bon recurs socioeducatiu per millorar la cohesió dels joves des de la perspectiva social i comunitària, s'ha basat els principis del paradigma interpretatiu, ja que la finalitat és descobrir els significats que promouen les accions dels joves dels diversos municipis de la comarca d'Osona així com la mirada dels professionals que intervenen en l'acció socioeducativa. Per tant, s'entén que no només hi ha una sola realitat, sinó que la realitat és múltiple, dinàmica i canviant, ja que els subjectes també ho són. Així doncs, és necessari tenir una mirada holística, per tal de comprendre, des de diferents perspectives, el context en el qual viuen i les interaccions que es donen entre els subjectes (Della Porta i Keating, 2013).

La metodologia d'investigació és qualitativa, ja que es basa en la recopilació i l'anàlisi de les dades per tal de comprendre i interpretar la realitat del fenomen estudiat. Hernández,

Fernández i Baptista (2014) defineixen la recerca qualitativa com l'estudi de les persones a partir del que la gent diu i fa en l'àmbit social i cultural. Per fer-ho s'han realitzat entrevistes a diferents professionals de l'àmbit social de la comarca d'Osona, així com observat i fet un grup de discussió amb els joves del municipi d'Hostalets de Balenyà. L'estudi és de tipus qualitatiu, ja que s'han usat mostres intencionades dels subjectes, també cal destacar que hi ha un interès per veure com i perquè es comporten d'una determinada manera el grup de joves. A més, la informació que s'utilitza en la investigació es recopila des de les accions i les paraules dels joves i dels professionals, per tal de donar un significat a aquesta informació (Losada i López-Feal, 2003).

En la metodologia qualitativa el disseny fa referència a l'abordatge general que s'hauran d'utilitzar en el procés d'investigació (Hernández i Mendoza, 2018). El disseny que s'ha utilitzat per a poder realitzar aquesta investigació ha sigut l'estudi de casos. L'estudi de cas és un tipus d'investigació apropiada per estudiar un cas o una situació en un període de temps curt. L'estudi de cas permet centrar-se en un cas concret o situació i identificar els diferents processos interactius que el conformen (Walker, 1982, citat per de Lara i Ballesteros, 2009). L'investigador examina en profunditat a un individu o a una unitat i intenta descobrir totes les variables que siguin importants en el desenvolupament dels subjectes, així com, té la tasca de recopilar dades sobre l'estat present del subjecte, les seves experiències, l'entorn i la manera en la qual aquests factors es relacionen mútuament (Ary, Jacobs i Razavieh, 1982).

Merrriam (1988, citat per de Lara i Ballesteros, 2009) exposa que segons la naturalesa de l'informe final hi ha tres tipus d'estudis de cas, descriptius, interpretatius i avaluatius. Aquesta investigació és un estudi de cas interpretatiu, ja que reuneix informació sobre un cas amb la finalitat d'interpretar o teoritzar sobre aquest i desenvolupa categories conceptuals per il·lustrar, defensar o desafiar teories definides anteriorment. El model d'anàlisi d'aquest estudi és inductiu, ja que es vol observar si les evidències tenen relació amb el marc teòric.

5.1.1. EVAL Esport amb Valors

Eval Esport amb Valors és una entitat sense ànim de lucre de Vic (Osona) que dinamitzen i gestionen activitats esportives, comunitàries i participatives amb l'objectiu de promoure l'esport amb valors i crear xarxa entre les entitats i la ciutadania. És un projecte conjunt on es troben amb infants, joves i adults per jugar a futbol, o qualsevol altre esport col·lectiu, a l'espai públic, utilitzant l'esport per crear un espai saludable de convivència i compartir experiències.

L'associació va néixer l'any 2015, després de participar en el Mundial de Futbol de Carrer a Brasil organitzat pel Movimiento de Fútbol Callejero. Aquesta experiència els va permetre conèixer el treball que desenvolupen organitzacions socials d'arreu del món a través de la metodologia del Futbol amb Valors, com és la lluita per defensar els drets humans, promoure una societat inclusiva, reconèixer la diversitat cultural, construir ciutadania, etc.

EVAL promociona i aplica la metodologia de Futbol de Carrer a través del treball comunitari conjuntament amb els referents municipals, infants i joves. Alhora, formen mediadors i mediadores en la metodologia de l'esport en valors. Per últim, treballen en xarxa amb associacions, centres d'educació formal i entitats, compartint la metodologia d'esport en valors.

La metodologia del Futbol de Carrer es basa en algunes regles que no es poden veure al futbol convencional: als equips no hi ha distinció de sexe, no hi ha àrbitres i els partits es divideixen en tres temps. Al primer temps, els equips consensuen les normes del joc, en el segon temps, es juga el partit i, en el tercer temps, els jugadors i jugadores parlen sobre com s'ha desenvolupat el joc. Durant tot el procés, hi ha un mediador o mediadora que acompanya als participants, facilitant el diàleg, però sense intervenir ni regular el partit.

EVAL forma part del Movimiento de Fútbol Callejero, una xarxa mundial constituïda per organitzacions socials que, a través de la metodologia de Futbol de Carrer, comparteixen la missió de construir ciutadania, defensar els drets humans, promoure una societat inclusiva i reconèixer la diversitat cultural.

Un dels projectes d'EVAL és l'activitat que es fa des del Consell Comarcal d'Osona i deu ajuntaments de la comarca, on es troben amb infants i joves del poble cada setmana per jugar a futbol i a altres activitats i esports a l'espai públic, utilitzant l'esport per crear un espai saludable de convivència i treballant amb la metodologia del Futbol amb Valors. Actualment les activitats es fan a Calldetenes, a l'Esquirol, a Hostalets de Balenyà, a Prats de Lluçanès, a Santa Eugènia de Berga, a Sant Julià de Vilatorrada, a Sant Pere de Torelló, a Sant Vicenç de Torelló i a Torelló.

Els destinataris directes que contempla el projecte són els infants i joves, de més de vuit anys, de diferents perfils de les poblacions de la comarca d'Osona, que estiguin dins l'àmbit escolar, col·lectius que fan ús intensiu dels espais públics, com també infants i joves que estan participant en projectes educatius del poble o ciutat. Es considera que també són destinataris directes els

professionals educatius del projecte de cada municipi, com també aquelles persones que són líders i actors protagonistes amb influència dins del barri, comunitat i municipi. Sent aquests la població diana, s'entén que la dimensió que engloba el projecte és molt àmplia i, per tant, els destinataris indirectes també són les famílies dels infants i joves i la comunitat en general.

5.2. Mostra

Una mostra és una part representativa d'un conjunt o població escollida, la qual se sotmet a una observació científica en representació del conjunt, amb l'objectiu d'obtenir resultats vàlids per l'univers total investigat. Una mostra pot inferir o generalitzar resultats que siguin vàlids per a l'univers del qual s'ha extret, dins d'un límit d'error i probabilitat, sempre que aquesta mostra s'esculli correctament i en una proporció adequada (De Lara i Ballesteros, 2009).

Per dur a terme aquesta investigació s'han utilitzat dues mostres. Ambdues participen de l'activitat que realitza EVAL als diversos municipis d'Osona. Per una banda, s'ha fet una tria del grup de joves del municipi de Balenyà i per altra, diversos professionals que treballen amb els grups d'infants i joves a alguns dels municipis de la comarca d'Osona. A continuació, s'exposen amb més detall aquestes mostres.

La primera mostra està formada per un total d'onze joves, els quals realitzen l'activitat cada dimecres de 18.30 a 20 h a la pista de l'escola Carles Capdevila d'Hostalets de Balenyà. A causa de les restriccions el grup s'ha hagut de dividir en dos subgrups de sis per poder seguir fent l'activitat. El primer grup la fa de 18.30 a 19.15 h i el segon de 19.15 a 20 h. Un dels joves és voluntari d'EVAL i per tant participa dels dos grups. Amb aquesta mostra les tècniques de recollida de dades que s'han emprat han sigut l'observació participativa i el grup de discussió, com més endavant s'explica.

La segona mostra són tres dels professionals que estan implicats en l'activitat que es duu a terme a diferents municipis de la comarca d'Osona, dels quals en són responsables. Els professionals són un educador social, una tècnica de joventut i una responsable d'EVAL. Amb aquesta mostra la tècnica de recollida de dades que s'ha emprat ha sigut l'entrevista en profunditat de tipus semiestructurada.

El D. té quaranta-un anys i és llicenciat en Educació Social. Des de fa dotze anys treballa d'Educador Social dels Serveis Socials Bàsics dins d'un consorci, per tant, treballa per tres ajuntaments diferents, Calldetenes, Sant Julià de Vilatorça i Sant Sadurní d'Osormort. Té experiència amb infants i joves, ja que ha treballat a diferents centres oberts i a centres de menors de la DGAIA. Pel que fa a l'àmbit de l'activitat física i l'esport, ha participat en dos projectes. Per una banda, el sistema de beques a nivell de municipis per tal de facilitar l'accés a la pràctica esportiva a joves amb risc d'exclusió social o amb uns criteris socioeconòmics concrets i després, des de fa cinc anys, participa del projecte d'EVAL amb els diferents municipis.

La N. té vint-i-sis anys i és graduada en Educació Social. Actualment treballa mitja jornada al Centre Cívic Punt Jove i l'altra mitja jornada al Centre Obert, que ara es diu Servei d'Intervenció Socioeducativa, ambdós a Santa Eugènia de Berga. Té experiència amb infants i joves, ja que també ha fet de monitora d'esplai a Santa Eugènia de Berga, ha treballat al Centre Obert de Centelles. En l'àmbit de l'activitat física i l'esport té experiència participant de l'activitat d'EVAL i fent de monitora de patinatge, el qual va practicar entre tretze i quinze anys.

L'A. té vint-i-cinc anys i és graduada en Psicologia. Actualment treballa de monitora de menjador a Prats de Lluçanès i està contractada per EVAL, on està implicada en les activitats dels municipis de Calldetenes, Prats de Lluçanès, Hostalet de Balenyà i Sant Julià de Vilatorça. Té experiència treballant amb infants i joves, ja que és monitora de menjador, treballa a EVAL i ha fet de voluntària al CE Can Lluçanès. Pel que fa a l'activitat física i l'esport, ha sigut entrenadora de futbol i actualment en practica en un equip.

5.3. Tècniques de recollida de dades

Segons Bisquerra (1989) les tècniques de recollida de dades són aquells mitjans tècnics que s'utilitzen per a enregistrar les observacions o facilitar el tractament experimental. En la metodologia qualitativa podem trobar les anotacions i bitàcoles de camps, les biografies i les històries de vida, l'observació, l'entrevista, els grups de discussió i els documents i materials diversos (Hernández i Mendoza, 2018).

Per dur a terme aquesta investigació s'han utilitzat diferents tècniques de recollida de dades amb l'objectiu de recol·lectar la informació necessària per realitzar l'estudi i així tenir un

coneixement més ampli del tema estudiat. Així doncs, en aquest punt es descriuen de manera detallada aquestes tècniques i s'exposen com s'han utilitzat durant l'estudi.

5.3.1. Observació participant

L'observació és una tècnica de recollida de dades de tipus qualitativa. Cal destacar que hi ha una diferència entre l'observació i l'observació participant. La primera indica la tècnica per a la recopilació de dades sobre el comportament no verbal, mentre que la segona fa referència a una observació que inclou la intervenció directa de l'investigador en l'objecte estudiat (Corbetta, 2009).

Així doncs, l'observació ha sigut la primera de les tècniques que s'han utilitzat durant la recerca, per tal de recollir la informació necessària, la qual ha sigut útil per observar i percebre la realitat, focalitzant l'atenció amb els joves que participen de l'activitat d'EVAl i en aspectes com l'activitat física i l'esport i la cohesió.

Heinemann (2003) exposa que l'observació participant és una forma d'observació en la qual l'observador s'introdueix en el succés. La intensitat de la participació pot anar des d'una participació passiva en el succés fins a desenvolupar un paper definit en el camp d'actuació i, per tant, ser necessàriament part activa del procés. Hernández i Mendoza (2018) expliquen que l'observador té un paper actiu en la investigació, però es poden assumir diferents nivells de participació. En aquest cas s'ha optat per una observació participativa activa, ja que s'ha participat en la majoria d'activitats però sense barrejar-se completament amb els participants, perquè en tot moment se segueix sent un observador. Aquest tipus d'observació permet un major enteniment des d'un punt de vista intern del grup, però també pot generar que es perdi l'enfocament de l'observador. Els beneficis que tenen aquests tipus d'observació són que l'investigador manté experiències directes amb els participants i l'ambient. Per altra banda, també presenta limitacions, com que l'observador pot ser vist com una persona intrusiva (Hernández i Mendoza, 2018).

Realitzar una observació participant afavoreix a poder descriure com interactuen entre els joves entre ells i observar si es donen situacions que fomenten la cohesió o no, mitjançant la vivència de les experiències dels joves. S'ha planificat l'observació tenint en compte el problema a investigar, és a dir, els objectius d'aquesta, la modalitat d'observació, l'escenari en el qual es duu a terme l'observació, l'enfocament, és a dir, què s'observa, la temporització de les diferents

observacions, les tècniques per enregistrar la informació i l'anàlisi de les dades (Del Rincón, Arnal, Latorre i Sans, 1995). Així doncs, en aquest cas, es tracta d'una observació focalitzada, ja que a partir de l'objectiu establert, es delimiten els aspectes a observar mitjançant els ítems d'observació.

Tal com assenyala Corbetta (2007) l'enregistrament de l'observació és un procés fonamental en tota investigació científica que consta de tres aspectes bàsics: el quan, el què i el com. A continuació, s'exposa l'observació realitzada al grup de joves i com s'ha enregistrat, tenint en compte els criteris anteriors. Les observacions participants s'han realitzat amb els dos subgrups de joves d'Hostalets de Balenyà durant l'activitat d'EVAl que es realitza cada dimecres de 18.30 a 20 h a l'escola Carles Capdevila. S'han fet un total de cinc observacions les quals han tingut una durada d'una hora i mitja cadascuna. Durant l'observació s'ha participat de l'activitat, per tant, el registre d'aquesta s'ha fet posteriorment a l'activitat i en cap cas durant aquesta, mitjançant les notes de camp. Per últim, s'ha registrat la descripció dels fets tenint en compte la interpretació de l'investigador i dels subjectes estudiats.

5.3.2. Entrevista

L'entrevista és una tècnica de recollida de dades que consisteix en un diàleg intencional entre l'entrevistador i l'entrevistat i té una finalitat concreta (Losada i López-Feal, 2003). Tal com exposa Bisquerra (1989) l'entrevista pot complir diferents funcions: diagnòstica, orientadora, terapèutica i investigadora. En aquest estudi s'ha optat per utilitzar l'entrevista d'investigació que és una conversa entre dues persones iniciada per l'entrevistadora amb el propòsit específic d'obtenir informació important per a una investigació. L'entrevistadora centra el focus en els objectius de la investigació i l'entrevistat respon a les preguntes amb les seves pròpies paraules. La informació és costosa de recollir i requereix planificació, temps i desplaçaments, així com una anàlisi laboriosa.

De Lara i Ballesteros (2007) classifiquen les entrevistes segons el grau d'estructura, els quals permeten diferenciar entre dos tipus, les estructurades i les no estructurades. També trobem les semiestructurades, les quals són una barreja de les altres dues. En aquest cas, les entrevistes realitzades són semiestructurades, és a dir, amb preguntes obertes i tancades, per tal que les persones entrevistades responguin les preguntes, des del seu punt de vista i a partir de les experiències viscudes.

En aquesta investigació s'han realitzat un total de tres entrevistes, les quals són iguals per tots els participants, per tal de recollir totes les dades dels diferents temes que se'ls planteja. El primer de tot, va ser elaborar un guió³ amb la informació i les qüestions a fer les persones entrevistades. L'entrevista es divideix en dues parts, en la primera es demana informació de cada persona relacionada amb els seus estudis, el seu lloc de treball actual i l'experiència que tenen treballant amb joves i amb l'activitat física i l'esport. La segona part, té un total de quinze preguntes obertes i aborda quatre temàtiques: la cohesió, l'activitat física i l'esport, la immigració i la intervenció social i comunitària; que són els temes principals que emmarquen la meua recerca i que, per tant, s'ha exposat al marc teòric. Així i tot, cal tenir en compte que, en tractar-se d'una entrevista semiestructurada, el guió és una pauta que se segueix de forma flexible adaptant-se al discurs de la persona. També a priori a la trobada, s'ha contactat amb les persones entrevistades per tal de facilitar-los el guió de l'entrevista.

A causa de la situació arran de la pandèmia per la Covid-19, l'entrevista als professionals s'han dut a terme virtualment. Aquestes trobades ha sigut mitjançant la plataforma virtual Zoom. Per recollir la informació de les entrevistes s'ha utilitzat la gravació d'àudio i de vídeo, ja que això permet enregistrar tota la informació, que no es perdi i així poder realitzar l'anàlisi i la triangulació de dades. Abans, però, s'ha demanat permís per fer-ho. Així doncs, s'han fet tres gravacions des de la plataforma virtual Zoom.

5.3.3. Grup de discussió

El grup de discussió tal com expliquen Rodríguez, Gil i García (1996) és una tècnica no directiva i la seva finalitat és la producció d'un discurs per part del grup que intervé en el procés d'investigació. Beltrán (2000, citat per Luis, 2008) exposa que la interacció dels participants als grups de discussió proporciona una informació diferent de la qual es pot extreure d'una entrevista individual, ja que ens permet accedir a la ideologia del grup. Ballestín i Fàbregues (2018) afegixen que es donen interaccions entre els participants de les quals s'obtenen percepcions, experiències, idees i opinions de tots els membres del grup al voltant de l'objectiu de les qüestions plantejades.

Dins dels grups de discussió es distingeixen quatre modalitats, en aquest cas, s'ha optat per escollir el grup de discussió pròpiament dit. En aquest cas, l'investigador fomenta la interacció

³ Veure Annex 1.

entre els participants, per tal d'enregistrar i analitzar els diferents processos que es donen dins del grup i les diferències que hi ha entre ells. L'investigador crea una situació per tal que es posin en joc les representacions, les opinions, les actituds, els comportaments, les relacions de poder i les negociacions, a través de les quals s'arriben a conèixer les postures dels participants (Téllez, 2007).

Ballestín i Fàbregues (2018) assenyalen que per tal d'escollir la mostra, és necessari tenir en compte tres aspectes. Per una banda, les característiques dels participants, ja que s'han de definir els perfils dels individus que millor s'ajustin a l'objectiu de la investigació, així com aplicar el criteri de l'homogeneïtat o heterogeneïtat dels grups. En aquest cas s'ha optat per un grup homogeni, ja que facilita la seva compenetració i es generi un diàleg al llarg de la sessió. Per altra banda, cal tenir en compte la grandària del grup, l'ideal és que sigui entre sis i deu persones, ja que un grup major pot dificultar la recollida de dades. Per últim, el nombre de grups de discussió que es duren a terme, que en aquest cas només ha sigut un.

Amb la mostra decidida, cal preparar de manera adequada el grup de discussió, en el qual s'han de tenir en compte les diferents etapes. El primer que cal tenir en compte és la preparació del grup de discussió, en el qual s'escull una persona que moderi, la qual sàpiga dirigir el grup i reorientar-lo en cas que sigui necessari; s'elabora el guió per a la discussió, en el qual les qüestions han de ser simples i donin peu al diàleg i a l'intercanvi d'opinions; es fa el contacte amb els participants, per tal convidar-los a formar part del grup i per explicar-los l'objectiu de la investigació; i, s'escull el lloc on tindrà lloc el grup de discussió, el qual ha de garantir un clima de confiança i comoditat per als participants. El següent pas és la conducció i la realització del grup de discussió, en el qual es fa una introducció i es dona la benvinguda als participants i posteriorment, tenen lloc les fases d'intercanvi, de desenvolupament i de dissolució del grup. Per últim, té lloc l'etapa en la qual s'enregistra la discussió i es van fent anotacions durant aquesta, per tal de, posteriorment, fer la transcripció de la informació recollida (Ballestín i Fàbregues, 2018).

Per tal de realitzar el grup de discussió s'han tingut en compte alguns dels temes principals de la investigació, en aquest cas, l'activitat física i l'esport, la cohesió i la intervenció social i comunitària, per tant, les preguntes que s'han formulat giraven entorn aquests. És important destacar que algunes de les preguntes han anat sorgint a mesura que ha anat avançant el grup de discussió.

El grup de discussió s'ha realitzat amb un grup reduït de joves que participen en l'activitat del Consell Comarcal d'EVAL, ja que són el col·lectiu amb el qual s'ha basat la investigació. La meua participació en l'activitat d'EVAL m'ha facilitat trobar-me amb el grup de joves. Així que el grup de discussió s'ha dut a terme presencialment. Per recollir la informació del grup de discussió s'ha utilitzat la gravació d'àudio, ja que això permet enregistrar tota la informació i poder fer l'anàlisi i la triangulació de dades. Abans, però, s'ha demanat permís als joves per fer-ho, garantint el seu anonimat a la investigació.

5.4. Treball de camp

En començar el treball de camp s'han tingut en compte les tres eines de recollida de dades, ja que cada una d'elles requeria una tasca específica. El treball de camp ha tingut lloc en tres espais diferents.

El primer que s'ha fet ha sigut seleccionar una associació concreta, en aquest cas, EVAL Esport amb Valors. S'han tingut en compte els professionals que hi estan implicats i els participants de l'activitat, en aquest cas els grups de joves. El contacte amb EVAL va sorgir a partir de la realització de l'assignatura de Pràctiques III del Grau en Educació Social, així doncs se'ls va comentar la possibilitat de formar part d'aquesta investigació.

Primerament, s'han dut a terme les observacions participants amb el grup de joves del municipi d'Hostalets de Balenyà, les quals han tingut lloc durant els mesos de març i d'abril. La majoria de joves del grup són d'origen marroquí o de diferents comunitats de l'estat espanyol, ja que les seves famílies van arribar a Catalunya durant les diferents onades migratòries que van tenir lloc al llarg d'aquests últims anys. Les observacions participants s'han fet en cinc dies diferents, ja que això ha permès observar més aspectes. Així doncs, aquestes s'han fet a l'escola Carles Capdevila d'Hostalets de Balenyà, durant l'activitat dels dimecres a la tarda amb EVAL.

Amb els joves també s'ha fet un grup de discussió, el qual ha tingut lloc una tarda de dimecres de mitjans d'abril al pati de l'escola Carles Capdevila abans de començar l'activitat d'EVAL. No van participar tots els joves del grup, sinó que es va triar una mostra reduïda d'un total de set joves de gènere masculí d'edats compreses entre dotze i setze anys. Dels set joves que han participat en la discussió cal destacar els seus orígens, tres són nascuts a Osona, però de famílies provinents del Marroc, un és nascut al Marroc, dos d'ells són fills de famílies que provinents

d'altres regions de l'Estat Espanyol i un és nascut aquí i de família nascuda a Catalunya. Se'ls va formular un seguit de preguntes⁴ relacionades amb les diferents temàtiques de la investigació.

Per últim, pel que fa a les entrevistes, s'han realitzat un total de tres entrevistes que han tingut lloc durant la segona quinzena del mes d'abril. S'han entrevistat a tres professionals que estan implicats a l'activitat del Consell Comarcal d'Osona.

Una responsable contractada des d'EVAl de vint-i-cinc anys i que està implicada en alguns dels municipis de l'activitat del Consell Comarcal d'Osona (Calldetenes, Prats de Lluçanès, Hostalets de Balenyà i Sant Julià de Vilatorça). És graduada en Psicologia. Té experiència amb infants i joves, ja que actualment està treballant de monitora de menjador a una escola de Prats de Lluçanès i a EVAl, així com ha fet de voluntària al CE Can Lluçanès. Pel que fa a l'àmbit de l'activitat física i l'esport, ha sigut entrenadora de futbol durant dos anys i actualment hi juga.

Un educador social de quaranta-un anys, el qual fa dotze anys que treballa als Serveis Socials Bàsics que treballa a l'Ajuntament de Calldetenes, de Sant Julià de Vilatorça i de Sant Sadurní d'Osormort. Ha treballat amb infants i joves a diferents Centres Oberts com a la DGAIA. En l'àmbit de l'activitat física i l'esport té experiència en dos projectes. Per una banda, el sistema de beques dels municipis, per facilitar l'accés a la pràctica esportiva a joves amb risc d'exclusió social o amb uns criteris socioeconòmics concrets i, per altra banda, des de fa cinc anys participa al projecte d'EVAl amb els diferents municipis.

Una tècnica de joventut, concretament la que treballa a Santa Eugènia de Berga. Té vint-i-sis i treballa mitja jornada al Centre Cívic Punt Jove de Santa Eugènia i l'altra mitja al Centre Obert de Santa Eugènia, que ara es diu Servei d'Intervenció Socioeducativa. Graduada en Educació Social, té experiència fent de monitora a l'esplai de Santa Eugènia i ha treballat al Centre Obert de Centelles. Pel que fa a l'àmbit de l'activitat física i l'esport, està vinculada al projecte d'EVAl i ha fet de monitora de patinatge, el qual va practicar durant dotze o tretze anys.

Per tal de contactar amb els professionals s'han utilitzat dos mètodes diferents. Tant amb l'Educador Social com amb la Tècnica de Joventut se'ls ha enviat un correu electrònic per demanar-los si se'ls podia entrevistar, en canvi a la responsable d'EVAl se li ha demanat via WhatsApp, ja que és la manera amb la qual s'hi estableix sovint la comunicació.

⁴ Veure Annex 5.

He trobat interessant i necessari entrevistar a aquests tres professionals perquè tots ells tenen relació amb grups de joves als municipis en els quals treballen. Així doncs, cadascú pot aportar coneixements, experiències i vivències diferents tenint en compte la seva experiència laboral i acadèmica amb els diferents grups de joves amb els quals es troben en el seu dia a dia.

5.5. Aspectes ètics

A l'hora de realitzar la recollida de dades amb les diferents tècniques, s'han tingut en compte diferents aspectes, com és el cas de l'ètica. És per això que amb totes les persones que s'han contactat per participar de la investigació han estat informades de l'estudi que s'estava duent a terme i dels seus objectius. En tot moment s'ha tingut una actitud de respecte vers les persones involucrades en l'estudi, així com no s'han passat els límits. Un aspecte molt important ha sigut respectar els temps de cada persona, sigui a les entrevistes com al grup de discussió.

En referència a les observacions participants, primer de tot es va informar de l'observació. També es va garantir la confidencialitat i l'anonimat dels joves. Així com se'ls va assegurar que les dades recollides serien el màxim objectives possibles i sense fer judicis de valor.

Pel que fa a l'entrevista, prèviament, es va demanar permís per poder gravar-la en àudio i en vídeo per enregistrar la informació. Es va fer un pacte verbal garantint que la informació extreta de les entrevistes era únicament per finalitats acadèmiques i respectant també la confidencialitat de les persones entrevistades, així com l'ús de l'enregistrament de les entrevistes per la investigació en curs. També cal esmentar que s'ha pactat amb les persones entrevistades que es farà un retorn de la investigació una vegada estigui finalitzada, ja que volen veure els resultats per si els poden ser útils en un futur per tal de millorar.

Per últim, pel que fa al grup de discussió, es va exposar als joves la finalitat de l'estudi i es va pactar amb ells, de forma verbal, que la seva identitat es mantindria en l'anonimat, per tant, se'ls va assegurar la confidencialitat. A més, es va dur a terme el grup de discussió en un entorn segur i conegut per ells, per tal que se sentissin més còmodes.

5.6. Recollida de dades

A l'hora de recollir les dades d'aquesta investigació s'han fet servir diferents instruments per transcriure'ls. A l'observació i a l'entrevista s'ha procedit a la transcripció literal i s'han assenyalat les parts més destacades coincidint amb els àmbits de categorització que s'explica al punt següent. Pel que fa al grup de discussió, s'ha creat un instrument per al seu registre, on s'han anotat les qüestions formulades i les respostes tenint en compte els participants.

Pel que fa a l'observació, s'han seleccionat un seguit d'ítems que permeten observar tot el que engloba la cohesió grupal, ja que el que s'ha volgut veure és si, a partir de l'activitat física i l'esport, es donen situacions de cohesió en el grup, aquests són: les habilitats socials, els aspectes del joc, els aspectes grupals i els aspectes individuals. La informació recollida s'ha anotat en folis i posteriorment, s'ha fet la seva transcripció⁵, en la qual apareixen tots els ítems que s'han tingut en compte a l'hora de fer l'observació, així com la freqüència d'aparició d'aquests en les diferents sessions i de quina manera s'han donat. Els ítems seleccionats per tenir en compte l'observació, s'han creat amb la informació extreta del marc teòric, concretament dels autors González (2017) i Pérez i Jiménez (2014). Les dades recollides de les diverses observacions s'han anat anotant a la graella per la seva posterior categorització i anàlisi.

En relació amb les entrevistes, el primer que s'ha fet un cop s'han realitzat als professionals, ha sigut transcriure-les literalment⁶. Després de la transcripció, com s'ha comentat anteriorment, s'han assenyalat aquelles parts que cal destacar i tenir en compte per a fer la categorització i l'anàlisi de dades. Així doncs, s'ha realitzat tot un procés de categorització i triangulació de les dades. Per fer-ho, s'ha dividit a partir dels àmbits que són més rellevants, aquest són: la cohesió de grup, l'activitat física i l'esport, els joves, la immigració i la intervenció social i comunitària.

Per últim, pel que fa al grup de discussió, el primer que s'ha fet un cop s'ha dut a terme amb els joves ha sigut transcriure les respostes en una graella⁷ en la qual consten les preguntes que s'han fet al marge lateral esquerra i les respostes dels joves dividides en columnes. Un cop feta la transcripció literal s'ha procedit a la categorització de dades i a la seva posterior anàlisi.

⁵ Veure Annex 2.

⁶ Veure Annex 3.

⁷ Veure Annex 5.

5.7. Categorització

Després de recollir les dades (observacions, les entrevistes i el grup de discussió) s'ha transcrit la informació i s'ha classificat en diferents categories segons els temes clau de la recerca per, posteriorment, fer-ne una anàlisi. Aquestes categories estan dividides en subcategories, ja que això permet tenir la informació més classificada.

Per altra banda, les transcripcions de les dades també s'han codificat seguint el següent sistema. Pel que fa a l'observació participant, s'ha codificat com a (OP) i se li ha afegit un número segons les diferents observacions que s'han dut a terme (OP1, OP2, OP3, OP4, OP5). A les entrevistes se'ls ha atribuït una lletra (E) i un número, segons l'entrevista que fos (E1, E2, E3). Per últim, el grup de discussió s'ha codificat amb sigles (GD) i tenint en compte els diferents joves que han participat (J1, J2, J3, J4, J5, J6, J7). En les tres transcripcions, també s'ha codificat el paràgraf de la cita textual (P1, P2, P3, etc.) i el número de pàgina on apareix el text citat (Pàg. 1, Pàg. 2, Pàg. 3, etc.).

Tot seguit, s'expliquen les diverses categories utilitzades per fer la taula de categorització⁸ en l'ordre que hi apareixen. Per tal de distingir cada categoria, tant a la taula de categorització com a la transcripció de les dades recollides, se'ls ha atribuït un color.

- **Cohesió de grup:** en aquest apartat es tenen en compte els aspectes que es poden donar per millorar la cohesió d'un grup
 - Habilitats socials: fa referència a la comunicació i a la resolució de conflictes
 - Aspectes del joc: fa referència a l'acceptació dels objectius establerts, a la conformitat amb les normes, a la competitivitat del joc i al funcionament del joc.
 - Aspectes del grup: fa referència a com es relaciona el grup entre ell, tenint en compte la percepció del grup, la cohesió que hi ha, l'ajuda als companys/es, l'esforç dels membres del grup, la inclusió dels membres, etc.
 - Aspectes individuals: fa referència al respecte, a la responsabilitat, a la motivació, a l'esforç personal, etc.
- **Activitat física i esport:** en aquest apartat s'exposa l'ús de l'activitat física i l'esport com a recurs socioeducatiu.

⁸ Veure Annex 6.

- Beneficis: fa referència a les potencialitats que pot aportar l'activitat física i l'esport com a recurs socioeducatiu.
- Limitacions: fa referència als aspectes negatius que es poden donar en aquest àmbit.
- Metodologies: fa referència als recursos que s'empren a diversos municipis d'Osona a partir de l'objectiu d'aquests i de quina manera s'empren.
- **Joves:** aquest apartat té en compte el grup dels joves dels municipis d'Osona.
 - Necessitats i mancances: fa referència a les necessitats i a les mancances detectades que tenen els joves d'alguns dels municipis de la comarca d'Osona.
 - Participació i compromís: fa referència al grau de participació i de compromís dels joves en les activitats esportives i en les activitats d'EVAL.
- **Immigració:** aquest apartat té en compte els orígens de les joves dels municipis que participen o no en l'activitat d'EVAL.
 - Risc d'exclusió: fa referència a les problemàtiques que es poden trobar les persones migrades. Es tenen en compte els factors econòmics, socials, culturals, entre d'altres.
- **Intervenció social i comunitària:** aquest apartat té en compte a l'àmbit comunitari i social i com es viu als municipis d'Osona.
 - Metodologies: fa referència als recursos que s'empren o són necessàries perquè hi hagi participació dels joves en la comunitat.
 - Cohesió social: fa referència a la relació dels joves amb la comunitat.

5.8. Anàlisi de dades

L'anàlisi de dades es basa en les tècniques de recollida de dades utilitzades durant la recerca, l'observació participant, les entrevistes i el grup de discussió, així com, la categorització realitzada amb les dades recollides. Així doncs, en aquest apartat s'analitzen totes les dades extretes, anteriorment, a la recollida de dades.

CATEGORIA 1 – COHESIÓ DE GRUP

Com s'ha explicat al punt 5.7. d'aquesta investigació, en el qual s'exposa la categorització, aquesta categoria s'ha dividit en quatre subcategories, que són les següents.

- Habilitats socials:

De les habilitats socials se'n destaquen dos temes, la comunicació i la resolució de conflictes, que són dos ítems que han aparegut durant les observacions i les entrevistes.

Pel que fa a la comunicació, es pot observar com els joves tenen diferents joves de comunicar-se amb les persones que formen el grup, així com amb les mediadores, sigui de verbal com no verbal. Aquesta comunicació varia segons la relació que tinguin amb els participants i les responsables de l'activitat, ja que aquí influeix la relació que tenen entre ells.

La comunicació dins de l'activitat és necessària perquè aquesta funcioni bé i sigui fluida. Durant el joc, els joves es comuniquen per posar-se d'acord, per discrepar, per donar-se indicacions, per relacionar-se entre ells, per comentar el partit, etc. Exposen que sense comunicació el partit no funcionaria perquè no es podrien ajudar entre ells o conèixer les necessitats que té cadascú dins del joc.

Per tant, es pot dir que la comunicació és essencial per al joc, ja que sense aquesta cap dels tres temps de l'activitat es podria dur a terme. La manca d'intercanvi de paraules, de gestos i d'expressions dificulta o impossibilita la creació de vincles i relacions.

Pel que fa a la resolució de conflictes, cal comentar que han tingut lloc algunes baralles o situacions tenses entre els joves. Un fet que s'ha observat és que en cada situació es tenen en compte diferents aspectes per tal de valorar com gestionar el conflicte. No sempre és la manera més encertada, però és la que s'ha cregut necessària en aquell moment.

Els joves, a vegades, es falten el respecte i això pot acabar generant un conflicte més gran. En aquest cas, els comentaris despectius i burletes que es feien entre alguns dels joves durant el partit, va provocar una tensió entre ells, la qual finalment va explotar i va causar una baralla entre dos dels joves. La rapidesa en aturar la baralla va ser clau perquè els joves no es fessin més mal. Valoro positivament l'actuació que es va dur a terme, que va consistir a separar als joves, parlar amb ells individualment i intentar-los calmar, ja que estaven molt nerviosos i no entraven en raó. En aquell moment es va creure necessari no ajuntar al grup i parlar sobre què havia passat, ja que els joves s'haurien tornat a barallar. Així que se'ls va fer un avís de manera individual als joves implicats i es va comunicar al grup que el pròxim dia en parlarien, ja que aquesta baralla no podia passar per alt.

Cal destacar també, que la manera de jugar que tenen, a vegades, pot provocar algun conflicte, ja que el que comença com un joc pot acabar en un malentès i generar un conflicte entre els implicats. Aquest és el cas del joc de les pedres. Els joves jugaven a veure qui tirava la pedra més lluny, entre ells comença a sorgir competitivitat i, com que no van saber gestionar-la, es van acabar enfadant, llençant-se pedres i fent-se mal. Això suposa que entre els joves implicats sorgeixi un conflicte. La responsable va gestionar la situació com va creure necessari, ja que va tallar el conflicte de cop i va reunir al grup per parlar sobre què havia passat. En aquest cas, es va creure que la situació requeria que el conflicte se solucionés al moment i així va ser.

El D. l'educador social, exposa que és necessari que apareguin conflictes durant l'activitat, ja que els professionals poden oferir alternatives perquè els joves aprenguin a resoldre'ls, és a dir, els donen eines per gestionar els conflictes que vagin apareixent dins del joc. És important que els joves aprenguin a resoldre els conflictes, ja que aquests no només es donaran dins de l'activitat d'EVAL sinó que tindran lloc en altres espais, així doncs, aquestes eines o maneres de gestionar-los, els seran molt útils pel seu dia a dia.

“La part interessant és que hi hagi conflictes i donem alternatives a la resolució de conflictes, que en el fons això també és aprenentatge individual que podem oferir com a professionals als participants. Són aquestes alternatives, a la gestió del conflicte, que no només els tenen aquí sinó que el tenen en altres espais, donar aquestes alternatives. Donar aquests models diferents” (p. 17, Annexos).

- Aspectes del joc:

Dels aspectes del joc es destaquen quatre temes, les normes, l'objectiu i el funcionament de l'activitat i la competitivitat, que són quatre ítems que han aparegut durant les observacions.

Pel que fa a les normes, cal destacar la importància de dedicar el temps necessari per exposar les normes i decidir-les entre tots, és a dir, les normes no es poden votar, sinó que s'ha d'arribar a un consens perquè tots els joves es posin d'acord. Això fa que els nois busquin alternatives per arribar a acords, per exemple decideixen que un dia posen una norma, sempre que el pròxim dia la puguin canviar i proposar-ne una altra contrària. És important que tots els joves tinguin l'oportunitat de proposar noves normes, ja que no se segueix el reglament del futbol estrictament. Durant el primer temps el paper de les mediadores és anar repetint les normes i intervenir en cas que hi hagi normes que no queden clares, proposant solucions per tal que flueixi el primer temps.

És important que les normes es compleixin, ja que si no el primer temps no té sentit. Durant el partit, si es creu necessari, el joc s'ha d'aturar per fer complir les normes o per resoldre situacions en què hi ha dubtes. Han de ser els joves els que s'encarreguin de gestionar aquestes situacions, ja que les mediadores no actuen com a àrbitres i no intervenen en aquest aspecte. Si durant el joc sorgeix algun conflicte que no es pot resoldre en aquell moment, es recorda que el tercer temps és el lloc on s'ha de fer, així doncs, en aquell moment algun dels equips o de les persones implicades han de cedir perquè el joc segueixi.

La falta de normes i la poca dedicació en el primer temps, pot provocar que hi hagi confusions en el joc i, per tant, pot generar que sorgeixin conflictes durant l'activitat. Així doncs, quan les normes queden clares el joc funciona millor i no hi ha tants conflictes dins del joc.

Pel que fa a l'objectiu de l'activitat, cal destacar que és important que els joves sàpiguen en què consisteix l'activitat d'EVAL, ja que és la base del funcionament del joc que es duu a terme. És per això que després que es donin situacions conflictives, es remarca que l'objectiu de l'activitat és jugar amb valors i que el futbol, en aquest cas, és el mitjà per aconseguir-ho.

Aquest tema té relació amb el funcionament de l'activitat, ja que quan aquesta no funciona o hi ha problemes en la seva execució, cal intervenir. Una de les actuacions que es va aplicar, va ser la reorganització de grups, ja que en sorgir conflictes dins dels subgrups, es va decidir que es faria un canvi. Aquest cop, doncs, es van tenir en compte les necessitats dels joves, les amistats entre ells i les seves edats. Per tant, les mediadores en veure un problema van proposar una solució per tal de millorar l'ambient entre els grups de joves. Per altra banda, cal remarcar la importància que els joves siguin autònoms i s'organitzin durant l'activitat, és a dir, que siguin capaços de reunir-se quan s'han de fer el primer i el tercer temps, que facin equips quan el joc ho requereix, etc.

Per últim, s'ha observat la competitivitat entre els joves. Quan els joves juguen per passar-s'ho bé i sense fixar-se en qui té més o menys gols, el partit funciona sense cap problema. En canvi, quan no hi ha aquesta rivalitat negativa dins del joc, sorgeixen conflictes entre els joves, faltes de respecte i fins i tot, alguna baralla. Per tant, és necessari que hi hagi una rivalitat sana entre els joves i que aprenguin a perdre i a guanyar.

- Aspectes grupals:

Dels aspectes grupals se'n destaquen quatre temes, la valoració i el reforç dels companys, l'ajuda als companys, la pertinença al grup i la cohesió, que són quatre dels ítems que han aparegut durant les observacions, les entrevistes i el grup de discussió.

Pel que fa al reforç i a la valoració que tenen els joves vers els seus companys, cal destacar que la majoria de joves adopten aquestes actituds i acostumen a valorar positivament el joc d'alguns membres del grup, sigui perquè són molt bons o hagin fet bones jugades, quan això passa es feliciten. També és important comentar que alguns joves utilitzen el reforç positiu cap a un dels membres del grup. Així doncs, durant el partit el van animant i guiant per potenciar el seu joc. Per altra banda, alguns joves busquen la manera de millorar la seva manera de jugar, així que un dels joves, el que més en sap, els va guiant i proposant jugades durant el partit. Aquest fet és un aspecte que motiva molt als joves que reben el seu consell, ja que el tenen com una figura referent pel que fa al futbol. Es valora molt positivament que els joves tenen aquestes actituds vers als seus companys, ja que això fomenta la confiança dels joves.

Aquest aspecte va molt relacionat amb un altre ítem, l'ajuda als companys. Durant el transcurs de l'activitat els joves s'ajuden entre ells quan sorgeixen dubtes, sigui per qüestions relacionades amb els tres temps, amb les normes, amb el joc, etc. Per altra banda, també els sorgeix la preocupació pels seus companys quan es fan mal, en aquest cas, busquen solucions perquè el jove pugui seguir jugant en la mesura que sigui possible i es preocupen per ell. Per tant, aquest aspecte afavoreix que es vagin establint uns vincles entre els joves i per tant, potenciar la cohesió de grup.

Pel que fa a la pertinença al grup, els tres entrevistats en parlen. En D. exposa que la participació dins d'un grup, tant a nivell individual com de grup, és un fet molt positiu que aporta aprenentatges als joves, així com millores en tots els àmbits i virtuts. A més, afegeix que la diversitat dins d'un grup és necessària, ja que a cadascú pot aportar noves experiències dins del grup. La N. afegeix que formar part d'un grup permet als joves conèixer noves realitats i, per tant, obrir la ment, així com tenir un espai segur on relacionar-se entre ells. També comenta que formar part d'un grup permet als joves tenir una via d'escapament, i en conseqüència, alliberar-se dels seus problemes. L'A. afirma que les relacions entre iguals són molt importants i tenen molt pes entre els joves, ja que els genera benestar, se senten valorats i els millora l'autoestima.

Així doncs, podem dir que pertànyer a un grup és molt beneficiós per als joves, pel fet de poder tenir un suport quan ho necessiten, així com aprendre dels i amb els seus companys.

La visió que tenen els joves no s'allunya de la dels professionals. Ells exposen que tenir amistats dins d'un grup els dóna seguretat, confiança i comoditat, per tant, s'autoafirma aquesta pertinença al grup. Tot i això, tenen clar que a vegades poden sorgir discrepàncies que poden generar conflictes. A més, cal tenir en compte que l'edat i la manca de respecte són factors que poden afavorir al desplaçament d'algun dels joves dins del grup. Per tant, és important que hi hagi una bona cohesió i de grup perquè ningú se senti fora del grup.

Per últim, la cohesió. Tal com diu en D. l'objectiu comú de l'activitat és la cohesió del grup, la qual es va generant al llarg del temps que dura l'activitat. Cal tenir en compte que cada grup, i en conseqüència, les relacions que s'estableixen entre ells, dependrà de diferents circumstàncies que varien segons el grup. La N. comenta que la cohesió de grup és imprescindible per als joves, ja que en aquesta edat van creant la seva identitat, la qual es veu influenciada per la relació amb els seus iguals. Així doncs, la cohesió entre els membres del grup fomenta que els joves tinguin habilitats socials, siguin respectuosos entre ells, valorin als seus companys i la diversitat de cada un d'ells, entre d'altres.

- Aspectes individuals:

Dels aspectes individuals es destaquen tres temes, el respecte, la motivació i l'esforç, ja que són tres ítems que han aparegut durant les observacions.

Pel que fa al respecte, cal destacar que quan els joves tenen faltes de respecte vers alguns dels seus companys, pot provocar que aquests se sentin incomodats i no valorats dins del grup, així com, a vegades, pot generar conflictes entre ells. Els joves són conscients que les faltes de respecte generen malestar dins del grup i saben que han de ser respectuosos els uns amb els altres, però no sempre és així. Quan els joves es respecten, l'ambient del grup millora molt, els companys se senten més còmodes i segurs i això fa que el joc es desenvolupi sense cap incidència i afavoreix l'aparició d'actituds positives com la valoració dels companys, l'ajuda, etc.

Per altra banda, hi ha la motivació i l'esforç dels joves, que són dos aspectes que estan molt vinculats entre ells, ja que quan els joves estan motivats i tenen ganes de participar s'esforcen per jugar de la millor manera possible, en canvi, quan hi ha situacions que els provoca una

disminució de la motivació, com la falta de participants, els conflictes, la manca de respecte, l'esforç d'aquests disminueix. Així doncs, s'ha de vetllar perquè l'activitat i tot el que està vinculada a aquesta, motivi als joves.

CATEGORIA 2 – ACTIVITAT FÍSICA I ESPORT

Com s'ha explicat anteriorment a la categorització de dades, aquesta categoria s'ha dividit en tres subcategories, que són les següents.

- Beneficis:

Per una banda, trobem els beneficis que pot aportar l'activitat física i l'esport als joves. Aquestes dades s'han extret de les entrevistes als professionals i del grup de discussió amb els joves.

El primer que comenta el D. és que l'activitat física i l'esport poden ser un bon recurs socioeducatiu, ja que en general els joves acostumen a participar de les activitats que impliquen moviment, tot i que, com es comenta més endavant, no sempre és així. Els professionals estan d'acord en el fet que l'activitat física i l'esport tenen molts beneficis, tant físics com mentals, així com a nivell individual com grupal. Aquest recurs, permet treballar tota mena de valors, sigui de manera directa o indirecta, com per exemple, el treball en equip, el respecte per les normes i pel joc, el compromís dels joves. També millora les habilitats socials, com ho són la comunicació, i la resolució de conflictes, així com potencia el joc net, la rivalitat sana, els hàbits, l'autoestima, etc. A més, els esports en equip aporten molts beneficis als individus que els practiquen, com per exemple, conèixer noves persones i, per tant, noves realitats, aprendre a comunicar-se amb els altres, entendre les necessitats que tenen els membres del grup, etc. Això fa que es creïn diferents relacions amb les persones que formen part del grup i, alhora, es fan noves amistats. La diversitat existeix en els diferents equips, és un bon nexe d'unió entre els joves de diferents procedències i cultures, ja que l'esport té un llenguatge propi que fa que entendre's amb les altres persones sigui més fàcil, parlin el mateix idioma o no. Un aspecte que cal destacar, és que per practicar activitat física i esport no és necessari disposar d'instal·lacions, ja que l'espai públic és un bon lloc on dur-lo a terme, per tant, permet la participació de totes les persones, tinguin els recursos que tinguin.

La visió que tenen els joves sobre l'activitat física i l'esport és que és un recurs que els agrada molt, ja que es relacionen amb els seus amics i s'ho passen bé jugant. A més, els permet evadir-

se de tot i desestressar-se, és a dir, per ells també és una via d'escapament. També comenten que els valors que promou EVAL, com el respecte pels companys, la comunicació entre ells i el treball en equip per aconseguir un objectiu comú, permet als joves extrapolar-ho al seu dia a dia, sigui en l'àmbit escolar o en un futur. Així doncs, l'activitat física i l'esport és un recurs que pot ser utilitzat de manera transversal per potenciar diferents aspectes, en aquest cas la cohesió de grup.

“T'ajuda a desestressart-te molt xutant la pilota, també m'ho passo bé perquè estic amb els amics”
(p. 45, Annexos).

“Per mi el treball en equip és la clau, perquè per exemple si tu treballes en equip en futbol penso que et pot servir per quan fas grups a l'escola i fas treballs, doncs que ja aprens molt (p. 46-47, Annexos).

- Limitacions:

Per altra banda, s'exposen les limitacions o els aspectes negatius que es poden donar dins l'activitat física i l'esport, informació que s'ha pogut obtenir a través de les entrevistes.

Un dels factors que més s'han comentat és que poden sorgir actituds discriminatòries, i per tant, es poden perpetuar els estereotips cap a les persones segons el seu gènere, l'origen, la cultura, etc. També es poden perpetuar les desigualtats socials de les persones en tots els àmbits, com l'econòmic, el laboral, el formatiu, el sociosanitari, el residencial, el relacional o el polític. Per tant, és de vital importància que es vetlli perquè no es donin aquestes actituds discriminatòries, ni per part de les institucions, ni dels professionals, ni dels participants. Alhora s'ha de vigilar que no hi hagi ni segregació del grup ni de les persones que hi formen part, ja que si les activitats agrupen, en aquest cas, joves en situació de vulnerabilitat o amb risc d'exclusió, s'acaba marginant aquest col·lectiu i no queden inclosos dins la societat.

Altres aspectes que poden ser perjudicials i afectar el bon desenvolupament de l'activitat física i l'esport són, per una banda, la desvinculació per part dels joves, de l'activitat, sigui perquè el seu accés es veu limitat per factors socioeconòmics o per les capacitats dels joves, així com, perquè no hi ha una continuïtat en els projectes esportius que s'ofereixen. Per últim, una forta competitivitat o rivalitat entre els joves pot ser contraproductiu per al grup.

“Segurament la part més negativa, té més a veure amb aquesta part més complexa, que és l'accés socioeconòmic o demanar un nivell per continuar l'activitat o aquesta part que ens porta més a un nivell més competitiu. A vegades als joves també els hi costa una mica entendre que si treus la competitivitat ja no pots gaudir-hi” (p. 18, Annexos).

Així doncs, s'ha de vetllar perquè en l'activitat física i l'esport no es reproduïxin actituds discriminatòries vers les persones per la seva condició i perquè això no passi, les mateixes persones que estan involucrades en l'activitat (professionals, participants, institucions, serveis, etc.) les qui lluitin per trencar amb aquestes actituds.

- Metodologies:

Per últim, a partir de les entrevistes fetes als professionals, es comenten les metodologies que creuen que són necessàries perquè l'activitat física i l'esport siguin un bon recurs socioeducatiu.

En aquest cas, els professionals creuen que hi ha diversos factors que són necessaris perquè hi hagi una bona intervenció amb els individus. Un dels aspectes que més remarquen és l'ús de l'espai públic per fer activitat física i esport, ja que és un recurs que trenca amb les barreres de participació que es troben les persones en el seu dia a dia. Els joves, en aquest cas, no tenen cap requisit econòmic per participar-hi, això fa que sigui una activitat oberta a tota la població. A més, l'ús de l'espai públic en aquest projecte, fa que es deixi enrere l'alt rendiment i l'atenció se centri en el gaudi de l'esport. Així doncs, els professionals són facilitadors d'espais educatius, és a dir, promouen la possibilitat als joves de participar en les activitats que organitzen.

Un altre aspecte que consideren important és la necessitat de donar oportunitats als joves amb un baix nivell socioeconòmic perquè puguin participar dels clubs esportius a partir d'un sistema de beques, ja que un dels requisits d'aquests clubs és l'aportació econòmica de les famílies. Amb el sistema de beques s'acaba generant una igualtat, des de la perspectiva socioeconòmica. És necessària la col·laboració entre els ajuntaments i els clubs esportius per generar aquestes accions. Es destaca doncs, que els clubs gaudeixen dels espais l'administració els cedeix, per tant, tothom hauria de poder fer ús d'aquestes instal·lacions indiferentment de la seva situació. Relacionat amb això, es considera necessària la intervenció de les institucions (Ajuntament, Punt Jove, Serveis Socials, Serveis d'Intervenció Socioeducativa, etc.) en els projectes o en les accions que duen a terme els professionals per promoure la igualtat i la no discriminació dels joves per

qüestions socioeconòmiques. La no participació de les institucions pot acabar dificultant la continuïtat del projecte i, en conseqüència, perpetuar les desigualtats socials.

Per últim, és necessari que es creïn projectes a llarg termini, ja que aquests promouen la participació dels joves i la seva vinculació a l'activitat, a més que permeten observar i extreure resultats. Així doncs, per tal de conèixer si els projectes, les intervencions o les accions que duen a terme les entitats i els professionals són útils per a les persones implicades, és necessària l'avaluació d'aquests.

CATEGORIA 3 – JOVES

La tercera categoria s'ha dividit en dues subcategories, en aquest cas, les necessitats i les mancances que tenen els joves i la seva participació i compromís en l'activitat.

- Necessitats i mancances:

En aquest punt es tenen en compte dos aspectes, per una banda, la visió que té la societat del col·lectiu de joves i per altra les necessitats s'han observat que tenen els joves de Santa Eugènia de Berga, tot i que aquestes es poden extrapolar a la majoria de joves.

La N. exposa que en la societat en la qual vivim hi ha un menyspreu continuat cap al col·lectiu de joves, per tant, és una societat adultista que infravalora i estereotipa als joves. Aquests estereotips o prejudicis que hi ha cap als joves, augmenta, quan aquests són d'altres orígens o acostumen a fer vida al carrer. A més, les institucions, les quals s'encarreguen de vetllar per cobrir les necessitats d'aquests joves i incloure'ls a la societat, tendeixen a infantilitzar-los, és a dir, no els donen ni faciliten espais de decisió perquè parlin ni exposin el que volen fer i el que necessiten com a joves, encara que ells ho sàpiguen millor que ningú, ja que són els aspectes que els afecten en el seu dia a dia. A vegades, les institucions creen projectes o fan intervencions sense tenir en compte l'opinió dels joves o la seva diversitat, això provoca que aquestes no tinguin l'efecte positiu que s'espera. Per tant, és necessari facilitar aquests espais de debat i de decisió on puguin participar tant els joves com les institucions i els serveis que vetllen per ells.

Per altra banda, des de Santa Eugènia de Berga s'ha fet una diagnosi del Pla Local per detectar les necessitats i interessos que tenen els joves. A continuació, s'exposen els resultats, que, tot i

fer referència a la realitat d'un municipi de la comarca d'Osona, es poden generalitzar. El primer que comenten els joves és que hi ha una manca de recursos o espais físics en els quals els joves es puguin relacionar, així com neix el desig de tenir instal·lacions esportives, en les quals destaquen el gimnàs o la piscina. També exposen que hi ha molt poca diversitat en les activitats que s'ofereixen des de les institucions o entitats, a més, com s'ha dit anteriorment, de no tenir en compte les necessitats dels joves. Això provoca, que hi hagi una manca de cohesió entre els joves, sobretot entre els que són autòctons i els que són migrants o fills de famílies migrades. Pel que fa als aspectes econòmics, laborals i d'habitatge, els joves comenten que hi ha una manca d'oportunitats laborals dins del municipi i, en conseqüència, genera que busquin feina a altres municipis de la comarca, per tant, han de fer desplaçaments. Molts joves o, fins i tot, les seves famílies, no disposen dels recursos econòmics necessaris per tenir un vehicle propi, per tant, necessiten el transport públic per desplaçar-se, el qual té un preu excessiu i té uns horaris limitats per tractar-se d'un poble petit. Per últim, hi ha una falta d'habitatge a preus assequibles, provocant que els joves no es puguin independitzar fins que ja són adults o, si ho fan, ho han de fer amb la parella, amb amics o amb desconeguts que es troben en la mateixa situació que ells. Així doncs, és necessari escoltar i tenir en compte les demandes que tenen els joves en tots els àmbits per tal de fer intervencions, accions o projectes adaptades a les seves necessitats reals.

- Participació i compromís:

A partir de les entrevistes als professionals i del grup de discussió que es va fer amb els joves, s'ha cregut necessari comentar aquest aspecte.

Per una banda, cal destacar que la participació i el compromís dels joves a l'activitat d' EVAL és lliure, és a dir, que el fet d'estar apuntats al projecte no els implica una obligatorietat en la seva assistència. L'únic requisit que es demana als joves i a les famílies per participar de l'activitat és la inscripció, ja que això permet tenir un control i alhora hi ha una assegurança que els cobreix en cas que es facin mal o tinguin un accident. Es valora molt positivament la difusió del projecte d' EVAL, per tal que els infants, els joves i les seves famílies coneguin l'associació i s'apunten a l'activitat. És necessari que les famílies coneguin l'activitat i el que s'hi fa, així com tots els beneficis que pot aportar als seus fills la participació en aquesta, per tant, establir una bona relació amb les famílies és necessari perquè això passi, ja que sinó, pel fet de la desconexió, poden negar la participació en els seus fills. És important que les famílies valorin tot el fet positiu que els seus fills poden aportar al grup, així com tot el que es poden emportar dels altres companys.

“L'únic requisit que els hi demanem és que s'inscriguin, hi hagi un punt en què s'inscriguin i a partir d'aquí, aquesta inscripció no implica un compromís en què vindran cada setmana, sinó que només els cobreix en cas que es facin mal” (p. 17, Annexos).

Per altra banda, els joves exposen que la seva participació en l'activitat és causada pel fet que els agrada jugar a futbol i EVAL és un lloc on ho poden fer. A més, hi troben els seus amics i poden passar una bona estona amb ells, per tant, tenir amics dins del grup o conèixer gent, facilita la participació d'altres joves. Hi ha joves que participen de l'activitat perquè els serveix per no estar a casa avorrint-se, és a dir, per passar el temps o perquè no hi ha més activitats en les quals puguin participar. Així doncs, hi ha diferents motius que fan que els joves participin d'aquesta activitat i que s'hi quedin, és un factor positiu.

CATEGORIA 4 – IMMIGRACIÓ

Tot i ser la categoria de la qual s'ha obtingut menys informació, s'ha cregut important analitzar les dades que fan referència a aquest àmbit, amb relació al risc d'exclusió social, per tal d'exposar les situacions amb les quals es troba la població migrada dins la comunitat.

Els professionals comenten que l'origen de les persones pot ser un factor que generi discriminació, allunyament, i, en conseqüència, exclusió. Afegeixen que, a més de l'origen, les circumstàncies familiars, de l'entorn, econòmiques, socials, etc. de les persones, poden dificultar la seva inclusió dins la societat. Tot i que, estan d'acord que això no hauria de ser així i, per tant, s'ha de posar fi a la discriminació de tota mena, en aquest cas fan referència a la qual pateixen les persones per raó d'origen. És necessari deixar de banda els prejudicis que es tenen vers les persones migrades, per fer-ho, cal trencar amb l'estigma que les persones migrants són delinqüents, i no caure en la dicotomia que en un mateix lloc hi ha persones migrants i persones autòctones, és a dir, s'ha d'evitar la diferenciació per raó d'origen, ja que, al final, tots conviuen en un mateix barri, municipi, país, etc.

“Com a societat funcionem de manera que diferenciem el nosaltres d'ells. Llavors, depenent d'on posem la línia de separació de nosaltres vers ells, és probable que se les consideri del grup que no és el nostre. Així, totes les decisions que es prenguin des de tots els àmbits aniran destinades i pensant en nosaltres, les persones d'aquí i no en les persones que integren l'altre grup” (p. 39, Annexos).

Per tal que les persones migrades estiguin incloses dins del barri o municipi, és important que les institucions vetllin perquè això passi. Els professionals comenten que això s'ha de fer fomentant la participació de les persones i el seu accés a tots els serveis o recursos existents. Cal destacar que la llengua pot ser una problemàtica a l'hora de rebre informació per part de qualsevol institució o servei o a l'hora de comunicar-se entre ells. Per tant, és necessari englobar totes les realitats a l'hora d'organitzar activitats obertes a tot el públic, tenint en compte les diferents cultures, religions, llengües, etc.

Així doncs, en aquest punt es posa èmfasi en la importància de trencar amb la diferenciació de les persones que viuen en comunitat i fomentar la participació de tothom, tenint en compte, la diversitat de la població.

CATEGORIA 5 – INTERVENCIÓ SOCIAL I COMUNITÀRIA

L'última categoria d'aquesta anàlisi, s'ha dividit en dues subcategories, en aquest cas, les metodologies que s'empren per fomentar la participació dels joves a la comunitat i la cohesió social entre els joves i la comunitat.

- Metodologies:

Un aspecte que han remarcat els professionals entrevistats és que els projectes, les intervencions o les accions que es creen i es volen dur a terme, no han de ser exclusius per a les persones que es troben en una situació de vulnerabilitat, sinó que han d'estar pensats per a tota la població. Una altra cosa és que els professionals creguin oportuna la participació d'alguna persona concreta o d'un col·lectiu, però mai limitar-ho a les persones en risc, ja que sinó el que s'està fent és segregar la població en guetos. Així doncs, cal trencar amb l'estereotip que els projectes socials són per persones que tenen dificultats, el que s'ha de fer és promoure que tothom hi participi, sense que cap factor condicioni aquesta participació.

“Reforça la cohesió, reforça sentiment de pertinença, conèixer recursos, conèixer persones, conèixer tot, entorns, entorn com a tot, com a persones, com a espais, com a recursos. Per mi té els mateixos beneficis per una persona que té exclusió com per una persona que potser està més normalitzada. [...] En realitat llavors el que s'ha de lluitar també és per això, perquè no acabi sent una cosa súper estereotipada” (p. 32, Annexos).

Per altra banda, comenten que els projectes que es fan han de ser creats en xarxa, és a dir, tenint en compte les diferents institucions que hi poden col·laborar, com en aquest cas EVAL, en el qual participen els i les tècniques d'esports i de joventut, els/les monitors/es contractats per l'ajuntament, els i les educadores socials, els voluntaris d'EVAL i fins i tot, alumnes de pràctiques de la universitat. Per tant, és necessari que hi hagi un treball compartit entre els diferents agents municipals i que aquests, es vinculin en la realització de l'activitat o el projecte.

Alguns dels aspectes que potencien la intervenció sociocomunitària i, per tant, la participació de la població, és que les activitats siguin gratuïtes i que es facin en l'espai públic, tal com s'ha anat comentant durant tota l'anàlisi. Dur a terme projectes a l'aire lliure té beneficis per a les persones en situacions de vulnerabilitat, però també per a les persones que no tenen aquesta problemàtica. Cadascú obtindrà uns beneficis concrets de l'activitat en la qual participi, i aquest és el punt fort, ja que les potencialitats són, tant individuals com col·lectives.

Els professionals afegeixen que hi ha una major eficàcia de la intervenció comunitària quan aquesta es duu a terme mitjançant diferents recursos i es treballa des de tots els àmbits, espais i amb totes les edats. Exposen la necessitat de fer trobades populars que siguin interculturals, i en les quals es tinguin en compte els diferents aspectes culturals de la població, ja que així seran inclusives i fomentaran la participació de totes les persones del barri, comunitat, municipi, etc.

Per últim, cal destacar que perquè que aquestes accions es puguin dur a terme, és necessari el suport de l'administració o de les institucions, ja que sense elles, és molt difícil tirar-ho endavant. Així com, formar els professionals per tal que facin un canvi de perspectiva en tots els aspectes que s'han anat comentant durant aquest punt.

- Cohesió social:

Aquest últim aspecte fa referència a la cohesió social, que els professionals defineixen com les relacions que s'estableixen o donen dins d'un barri o municipi, i en les quals es posa èmfasi en la pertinença al grup. Les persones som éssers socials i necessitem interaccions entre nosaltres, canvis d'idees, etc. i és aquesta cohesió social l'afavoreix l'intercanvi d'experiències, coneixements, realitats i maneres de viure de les persones. Un dels pilars claus de la cohesió és el respecte cap a altres persones amb qui es conviu, ja que sense aquest és molt difícil que es donin relacions de confiança i es creïn vincles entre els membres de la comunitat. És necessari aprendre a relacionar-se amb grups més petits, ja que això afavorirà a les posteriors relacions

que es puguin donar dins del barri o municipi. Així doncs, podem dir que una bona cohesió social entre les persones d'una mateixa comunitat pot fer que la vulnerabilitat dels individus disminueixi.

Un altre aspecte a comentar és que es potencia la creació i generació d'espais per fomentar la cohesió social, però per altra banda, la societat i les institucions no promouen que aquesta es pugui donar, ja que en el moment en què no es facilita l'accés o la participació de tota la població, aquesta acció deixa de ser inclusiva.

Per últim, cal tenir clar que no és necessari que l'objectiu explícit del projecte o l'activitat sigui la cohesió, sinó que és un objectiu transversal que es treballa a partir de diferents eines, en aquest cas, l'activitat física i l'esport.

6. Discussió

A continuació, es contrasta l'evidència científica exposada al marc teòric, amb els resultats obtinguts a l'anàlisi de dades, tenint en compte l'objectiu general de la investigació, amb el qual es vol comprendre si l'activitat física i l'esport són un recurs socioeducatiu que pot afavorir la cohesió amb els joves que es troben en una situació de vulnerabilitat.

Al marc teòric es fa una aproximació a diversos conceptes bàsics que es van tractant durant tota la investigació. Per una banda, es parla del fenomen d'inclusió on Navarro (2015) exposa que és un procés que vetlla perquè totes les persones tinguin les oportunitats i els recursos necessaris per participar plenament dins la societat. Els professionals estan d'acord en el fet que perquè es doni una plena participació s'ha de potenciar la creació i la generació d'espais, així com, que les institucions promoguin que aquesta pugui donar-se, mitjançant la facilitació de l'accés de ple dret a tota la ciutadania. A més, afegixen que s'han de tenir en compte totes les realitats (econòmiques, socials, culturals, etc.) de les persones que viuen a la comunitat.

En relació amb l'exclusió social, diversos autors (Gil, 2002; Gómez et al. 2009; Jolonch, 2008) assenyalen que és un fenomen que es dona a partir d'un conjunt de dificultats socials, personals i polítiques, que impossibiliten a l'individu o al grup social, desenvolupar-se en la societat en les mateixes oportunitats que els altres membres que formen part de la mateixa comunitat social. No només fa referència a aquestes qüestions, sinó també al desenvolupament integral de la persona i la seva participació social i ciutadana. Navarro (2014 i 2015) ho exposa dient que les persones tenen una mancança en la seva xarxa relacional, per tant, s'han de generar xarxes relacionals i de suport social, per tal de crear vincles en la comunitat. Tal com diuen els professionals, és important posar èmfasi a la pertinença al grup o, en aquest cas, dins la comunitat, ja que les relacions que sorgeixen potencien l'intercanvi d'experiències, coneixements, realitats i maneres de viure de les persones. Per tant, una xarxa relacional pot fer que disminueixi la vulnerabilitat dels individus, i així ho exposa la Generalitat de Catalunya (2010) al pla per a la inclusió i la cohesió social, en el que destaca que la cohesió social garantirà la igualtat d'oportunitats per a tots els ciutadans en l'accés als recursos, intervenint sobre les causes i els factors que generen els processos d'exclusió social.

Per altra banda, González (2007) assenjala que la cohesió social és un procés llarg i planificat que es va desenvolupant amb el temps, el qual implica la coordinació i l'acció tant dels membres

del grup com dels professionals que hi participen. Així doncs, tal com diuen els professionals, és necessari el treball en xarxa de les diferents institucions i agents que hi intervenen.

Diversos autors destaquen que l'important és veure quines són les barreres amb les quals es troben els joves en el seu dia a dia i que els dificulten la inclusió dins la societat. Per tant, no només s'han de tenir en compte les seves característiques, sinó també les seves necessitats (Ainscow, 2004; Morata i Alonso, 2019, citats per Mateo, Alonso i Garagarza, 2019). Els professionals entrevistats ho tenen clar i exposen que cal facilitar espais perquè exposin el que necessiten com a joves, i que les institucions, les quals creen els projectes en els quals ells participaran, els escoltin i tinguin en compte les seves demandes i preocupacions. Aquestes estan vinculades amb aspectes relacionals, d'oci, laborals, de mobilitat, d'habitatge, etc. Així doncs, tal com diuen Santos et al. (2015) els joves necessiten que es doni resposta a tots aquests desajustos en relació amb l'àmbit personal, educatiu, laboral i social, ja que si no es pot perpetuar la situació de vulnerabilitat en la qual es troben.

En relació amb la immigració, Medina (2002) destaca que es tracta d'un col·lectiu molt divers, i, per tant, cal tenir en compte els orígens i les trajectòries dels individus. Tot i això, els professionals exposen que s'ha d'evitar la diferenciació de les persones per raó d'origen, ja que, al final, tots conviuen en la mateixa comunitat. Alhora, comenten que l'origen de les persones pot ser un factor que generi exclusió, és per això que cal tenir en compte totes les realitats i assegurar la participació i l'accés de tota la població als serveis i als recursos existents.

Vilà (2017) destaca que l'esport pot ser un bon nexa d'unió entre els individus de diferents cultures i orígens i que afavoreix la comunicació entre elles, ja que utilitza un llenguatge comú amb valors universals. Aquest aspecte s'ha vist reflectit en les opinions dels professionals, tal com afirmen, la diversitat dels equips, crea un vincle de connexió entre els joves de diferents procedències, ja que l'esport té un llenguatge propi que fa que sigui més fàcil entendre's amb els altres membres del grup, parlin el mateix idioma o no.

En l'àmbit de l'activitat física i l'esport, Jiménez (2000) afegeix que milloren la qualitat de vida i el benestar personal i social de les persones, ja que proporciona beneficis físics i psicològics, com per exemple l'augment de l'autoestima, la disminució de l'estrès, el control de les emocions, afavoreix la creació de relacions interpersonals, així com estableix hàbits vocacionals, ja que crea perspectives de futur i millora l'actitud cap al treball, per tant, els permet integrar l'activitat física i l'esport en el seu dia a dia, és a dir, en els seus hàbits de vida i personals. Així ho confirmen els

joves que han participat al grup de discussió, ja que exposen que aconseguir un objectiu comú, els permet obtenir aprenentatges que es poden aplicar en altres contextos, com l'escolar, o fins i tot en el seu futur. Així doncs, tal com afegeixen García Ferrando et al. (2017) les potencialitats que es donen en aquestes situacions es poden arribar a transferir en altres àmbits socials. Per últim, Cayuela (1997) exposa que des d'un punt de vista social, la pràctica esportiva fomenta la millora del clima social, facilita les relacions amb els altres, canalitza l'agressivitat i la confrontació i estimula la creativitat i la sensibilitat. Els joves, expliquen que l'activitat física i l'esport els permet desconnectar de les seves problemàtiques, és a dir, evadir-se de tot i desestressar-se, per tant, els serveix també com a via d'escapament.

Per altra banda, cal destacar com els professionals exposen que també poden haver-hi aspectes negatius, com per exemple les discriminatòries cap a les persones per raons de gènere, origen, cultura, etc. Així com perpetuar les desigualtats socials de les persones en tots els àmbits, com l'econòmic, el laboral, el formatiu, el sociosanitari, el residencial, el relacional o el polític. És per això que, tal com diu Jiménez (2000) l'activitat física i esportiva ha d'estar ben i centrada en l'educació en valors.

Pel que fa a l'activitat física i l'esport com a transmissores de valors, Gutiérrez (2003) assenyalen que es promouen valors socials i personals, com per exemple: la ciutadania, la perseverança, la superació, l'esforç, el coneixement dels mateixos límits, la cooperació, el treball en equip, la justícia, l'honestedat, la lleialtat, el lideratge, la integritat, l'autoestima, l'autoconcepte, l'autocontrol, l'autodisciplina, el valor, la creativitat, l'ajuda als altres, l'empatia, el respecte cap als altres, la tolerància, la responsabilitat, el control emocional, l'intercanvi cultural, etc. Alguns d'aquests valors s'han vist reflectits en les observacions que s'han fet als joves, i els quals han exposat que molts d'ells són necessaris perquè l'activitat d'EVAL funcioni i el grup estigui unit. En aquest cas, han fet referència al respecte entre els membres del grup i al treball en equip per complir l'objectiu comú.

Un altre aspecte és el que comenten Torralba, Bellatriu, Rosàs i Turró (2018) en el qual destaquen que l'activitat física i l'esport poden esdevenir una eina potent de cohesió i integració que permeti que les diferències entre les persones que la practiquen s'enfoquin en un mateix objectiu, la cooperació i el gaudi. Tal com expliquen els professionals, la participació dels joves dins d'un grup té beneficis en l'àmbit individual com grupal. La diversitat dels membres del grup permet als joves conèixer noves realitats, així com aportar noves experiències. Sotelo (2017) afegeix que l'activitat física i l'esport són una de les principals fonts d'integració de la població,

ja que genera interacció constant entre les persones que hi participen, fent que sorgeixi la creació de vincles i relacions. Tot i així, els entrevistats destaquen que les relacions que s'estableixen són diferents i dependran de les circumstàncies i de la realitat del grup.

Per últim, Balibrea et al. (2002) afegixen que la intervenció amb joves s'ha de fer a partir de programes globals i amb continuïtat, així com que s'usin pràctiques creatives, progressistes i generadores de coneixements, per tal d'impulsar pràctiques futures en integrades en els seus hàbits de vida. En aquesta mateixa línia, els professionals exposen que els projectes siguin a llarg termini, ja que això promou la participació dels joves i la seva vinculació a l'activitat, a més que permeten observar i extreure resultats, per tal de conèixer si les intervencions o les accions que es fan són útils per a les persones implicades. Per altra banda, tant els professionals com els joves afegixen que no és necessari disposar d'instal·lacions, ja que l'espai públic és un bon lloc on dur-la a terme, fet que visibilitza i promou la participació de les persones. A més, practicar activitat física i esport a l'aire lliure implica que no hi ha costos i per tant, l'activitat és gratuïta. En aquest sentit, Ríos (2019) destaca que els programes d'activitat física i esport han d'assegurar la participació de totes les persones que conviuen en una comunitat, per tant, ha d'haver-hi igualtat d'oportunitats i d'accessibilitat per a tothom i s'ha d'afavorir la convivència i, en conseqüència, la cohesió social. Aquest fet, l'han remarcat els professionals, ja que creuen que tota intervenció que es vulgui dur a terme, ha d'estar pensada per a tota la població i no ha de ser exclusiva per a les persones que es troben en una situació de vulnerabilitat. Per tant, cal que els projectes socials deixin de ser segregadors i promoguin la participació de tota la ciutadania.

7. Conclusions

En aquest últim punt, desenvolupo les conclusions a les quals he arribat després d'haver fet un estudi sobre l'activitat física i l'esport com a recurs socioeducatiu per millorar la cohesió dels joves, d'acord amb la pregunta de recerca, als objectius plantejats i a les hipòtesis formulades.

De quina manera l'activitat física i l'esport poden ser un bon recurs socioeducatiu per a millorar la cohesió social dels joves en risc d'exclusió social?

Pel que fa a la pregunta d'investigació he pogut observar que EVAL treballa a partir de diferents metodologies que afavoreixen a la participació dels joves en l'activitat, així com fomenten la cohesió de grup, és a dir entre ells, i també la cohesió social, és a dir, amb la comunitat. Els aspectes que més valoren i potencien són la gratuïtat de l'activitat, l'ús de l'espai públic, la temporalitat del projecte, és a dir, que perduri en el temps, la diversitat dels participants, la participació lliure dels joves, oferir una activitat vinculada a l'activitat física i l'esport fora dels clubs esportius i el treball en xarxa entre les institucions i els professionals.

A continuació, es dona resposta als objectius específics que es plantegen a l'inici de la recerca, els quals s'han pogut assolir.

El primer objectiu fa referència a les característiques i necessitats que tenen els joves entre dotze i divuit anys en risc de la comarca d'Osona. S'ha pogut observar a partir de les tècniques de recollida de dades quines són les característiques d'aquests joves, així com conèixer les necessitats que manifesten, les quals coincideixen amb el que els autors exposen. Cal destacar, que no es pot dir que sigui una realitat de tots els joves de la comarca, sinó dels municipis estudiats, tot i això, després de dur a terme aquesta investigació, es creu que es poden generalitzar.

Pel que fa al segon objectiu, el qual consisteix a identificar els aspectes que afavoreixen la cohesió amb els joves, es pot afirmar que aquests són el treball en equip i la cooperació, el respecte entre ells, tenir clar l'objectiu de l'activitat, tenir un espai on decidir i parlar tot el que passa a l'activitat, sentir-se valorats pels seus companys i companyes, ajudar i ser ajudats quan ho necessiten, que sigui una activitat que els generi motivació i, per tant, hi hagi un esforç,

establir vincles entre ells i, sobretot, el sentiment de pertinença al grup, el qual s'aconsegueix a partir de tots aquests aspectes.

El tercer objectiu fa referència als beneficis que té l'activitat física i l'esport com a recurs socioeducatiu amb els joves. En aquest cas, s'ha pogut corroborar tant a partir del marc teòric com amb el que diuen els professionals d'EVAL i els joves que participen de l'activitat. Aquests beneficis no són només físics, sinó que també psicològics. L'activitat física i l'esport tenen potencialitats en l'àmbit personal, relacional, social, cultural, etc. Així doncs, és un bon recurs per potenciar tots aquests aspectes.

L'últim objectiu explica les metodologies que s'utilitzen en la pràctica de l'activitat física i l'esport per millorar la cohesió dels joves vulnerables. Com s'ha comentat anteriorment, les metodologies que afavoreixen la cohesió, tant amb els joves com amb la resta de la població són, la participació oberta a tota la població; no crear projectes només per a joves en situació de vulnerabilitat, sinó per a tothom; l'ús de l'espai públic i, en conseqüència, la gratuïtat de l'activitat; projectes pensats tenint en compte les necessitats dels joves, els quals han de poder opinar sobre aquestes; la llarga durada dels projectes; la vinculació de tots els agents del municipi; i, per últim, tenir en compte totes les realitats.

Amb l'assoliment de tots els objectius, es pot afirmar que les hipòtesis que es van plantejar arran d'aquests, s'han complert. Per una banda, es pot dir que l'activitat física i l'esport tenen beneficis en l'àmbit social i per tant, poden ser un bon recurs socioeducatiu pels joves en risc d'exclusió social, així com amb la resta de població, tal com s'ha anat veient durant la investigació. Per altra banda, l'activitat física i l'esport és un bon recurs socioeducatiu que promou la cohesió de grup, tot i que això dependrà de l'ús que se'n faci, ja que és necessari tenir en compte la metodologia que s'implementarà per tal de promoure aquests valors. Per últim, es pot afirmar que la cohesió de grup, tant dels joves com de la resta de població, afavorirà la cohesió social de la comunitat, ja que tot el que es pot aprendre dins d'un grup pot aplicar-se a la comunitat i, per tant, disminuir la vulnerabilitat dels individus.

Per finalitzar aquesta investigació, he fet una reflexió sobre el meu procés d'aprenentatge durant la realització d'aquest treball, així com les limitacions amb les quals m'he trobat i les possibles millores que em plantejaria desenvolupar en una futura investigació.

Abans d'acabar, m'agradaria comentar algunes limitacions amb les quals m'he trobat a l'hora de fer aquest estudi, a causa de la manca de temps a idea principal de la investigació era poder fer un estudi de casos amb tres entitats, però a causa de la pandèmia i les seves restriccions, no ha sigut possible, és per això que s'ha reduït la mostra a una, en aquest cas, EVAL.

M'agradaria destacar que, en un inici, la idea principal era fer un estudi de casos amb tres entitats que fessin servir l'activitat física i l'esport com a recurs socioeducatiu. Aquesta idea es va haver de descartar a causa de la pandèmia de la COVID-19, ja que les restriccions dificultaven la seva investigació. Així doncs, es va prioritzar centrar-se en una sola associació i poder recollir el màxim d'informació per a dur a terme la recerca. Per altra banda, es volia comptar amb les opinions de les famílies dels joves que participen de l'activitat d'EVAL, però la manca de temps i, per tant, la dificultat que hauria suposat quadrar horaris amb elles, va fer desestimar aquesta proposta.

Valoro positivament el procés d'aprenentatge que he adquirit al llarg de la realització d'aquest treball, donant especial èmfasi a la coneixença de l'associació Esport amb valors i tots els projectes que duen a terme per fer intentar combatre algunes de les desigualtats socials que es troben a la comarca. El que més destaco és el treball en xarxa que fan entre moltes de les institucions públiques dels diferents municipis, i per tant, la vinculació de diversos professionals especialitzats en diferents àmbits.

Tot i això, cal destacar que hi ha molts aspectes a millorar pel que fa a la investigació i que, en cas de fer una futura investigació, tindria en compte. Els dos aspectes més destacables són els següents. Per una banda, durant l'anàlisi de dades s'ha observat que no s'ha fet una recerca de les necessitats que tenen els joves que han participat de l'estudi, en aquest cas, els del municipi d'Hostalets de Balenyà, així que només s'exposen les necessitats i interessos que es van detectar al Pla Local de Joventut de Santa Eugènia de Berga. Tot i considerar-se que aquestes es poden generalitzar a tot el col·lectiu, cal tenir en compte les necessitats concretes que tenen els joves de cada municipi, ja que els recursos que tenen poden ser diferents. Per altra banda, fer una investigació més extensa, és a dir, tenint en compte l'opinió i la visió de molts més professionals que treballen en aquest àmbit, així com dur englobar les necessitats i interessos de tots els joves de la comarca, per tal d'arribar a uns resultats més generals.

Per acabar, vull expressar que fer aquest treball ha sigut molt enriquidor, des d'un punt de vista personal i en un futur, m'agradaria poder formar part, o fins i tot, plantejar-me crear projectes

relacionats amb l'àmbit socioeducatiu i comunitari, sobretot vinculats a l'activitat física i l'esport, tenint en compte tot el que he après durant aquesta investigació i, així, poder créixer com a educadora social.

8. Referències bibliogràfiques

- Ary, D., Jacobs, L., Razavieh, A. (1987). *Introducción a la investigación pedagógica (2ª ed.)*. Mèxic: Interamericana.
- Balibrea, E., Santos, A., Lerma, I. (2002). Activitat física, esport i inserció social: un estudi exploratori sobre els joves en barris desfavorits. *Apunts. Educació Física i Esports*, 69, 106-111. Apunts. <https://revista-apunts.com/ca/activitat-fisica-esport-i-insercio-social-un-estudi-exploratori-sobre-els-joves-en-barris-desfavorits/>
- Ballestín, B., Fàbregues, S. (2018). *La práctica de la investigación cualitativa en ciencias sociales y de la educación*. Barcelona: Editorial UOC.
- Bisquerra, R. (1989). *Métodos de investigación educativa. Guía práctica*. Barcelona: CEAC.
- Cantard, A. (2011). La cohesión social: continuidades y rupturas. *Revista de Extensión Universitaria*, 1, 6-13. Dialnet. <https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=7331583>
- Carranza, M., Mora, J. M. (2003). *Educación física y valores: educando en un mundo complejo. 31 propuestas para los centros escolares*. Barcelona: Graó.
- Cayuela, M. J. (1997). *Los efectos sociales del deporte: ocio, integración, socialización, violencia y educación*. Barcelona: Centre d'Estudis Olímpics UAB. Recercat. <https://www.recercat.cat/handle/2072/5400>
- Corbeta, P. (2007). *Metodología y técnicas de investigación social*. Madrid: Mc Graw Hill.
- Córdoba, T., i Romero, R. (2016). *Cooperar per incloure en l'activitat física i l'esport. 50 propostes pràctiques*. Barcelona: Ajuntament de Barcelona.
- Della Porta, D. y Keating, M. (2013). ¿Cuántos enfoques hay en ciencias sociales?: Introducción epistemológica. En D. Della Porta y M. Keating (ed.), *Enfoques y*

- metodologies en las Ciencias Sociales: una perspectiva pluralista (p. 31-53). Madrid: Akal.
- De Lara, E., Ballesteros, B. (2009) *Métodos de investigación en Educación Social (2ª ed.)*. Madrid: UNED.
 - Del Rincón, D., Arnal, J., Latorre, A., Sans, A. (1995). *Técnicas de investigación en ciencias sociales*. Madrid: Dykinson.
 - Diccionari de la llengua catalana de l'Institut d'Estudis Catalans. (2019). *Socialització*. DIEC. Recuperat 11 gener 2021, de <https://dlc.iec.cat/>
 - Espona, A., Rosés, M. (2002). Osona i la Immigració. Estudi diagnòstic i línies estratègiques de futur. Consell Comarcal d'Osona. Recuperat de, <https://ccosona.cat/pdf/acollida-integracio/osona.pdf>
 - Feito, L. (2007). Vulnerabilidad. *Anales del Sistema Sanitario de Navarra*, 30, 7-22. Scielo. https://scielo.isciii.es/scielo.php?script=sci_arttext&pid=S1137-66272007000600002
 - García Ferrando, M., Puig, N., Lagardera, F. (2017). *Sociología del deporte (4ª ed.)*. Madrid: Alianza Editorial.
 - Generalitat de Catalunya, Departament de Benestar i Famílies (2006). *Pla per a la inclusió i la cohesió social a Catalunya: Visió, necessitats, conceptes, estratègia. Construïnt la resposta*. Generalitat de Catalunya. Recuperat de, https://treballiaferssocials.gencat.cat/web/.content/03ambits_tematicas/06pobresa_i_inclusio_social/pla_inclusio_cohesio/documents/plainclusiosocial06-09.pdf
 - Giddens, A. (1994). *Sociología (2ª ed.)*. Madrid: Alianza Editorial.
 - Gil, F. (2002). *La exclusión social*. Barcelona: Ariel.
 - Gómez, C., Puig, N., Maza, G. (2009). *L'esport com a eina d'intervenció educativa per a infants en situacions d'exclusió social*. Barcelona: Fundació Barcelona Olímpica.

- González, O (2007). Cohesión de equipo. *EF Deportes Revista Digital*, 114 (12). EF Deportes. <https://efdeportes.com/efd114/cohesion-de-equipo.htm>
- Guitérrez, M. (2003). *Manual sobre valores en la educación física y el deporte*. Barcelona: Paidós.
- Heinemann, K. (2002). Esport per a immigrants: instrument d'integració? *Revista Apunts. Educació física i esports*, 68 (2), 24-34. RACO. <https://www.raco.cat/index.php/ApuntsEFE/article/view/303151>
- Heinemann, K. (2003). *Introducción a la metodología de la investigación empírica en las ciencias del deporte*. Barcelona: Editorial Paidotribo.
- Hernández, R., Mendoza, C. (2018). *Metodología de la investigación: las rutas cuantitativa, cualitativa y mixta*. Ciutat de Mèxic: Mc Graw Hill.
- Institut d'Estadística de Catalunya (2020). La comarca d'Osona. Recuperat 26 febrer 2021, de <https://www.idescat.cat/emex/?id=24#h2000000000000000>
- Jiménez, P. (2000). *Modelo de intervención para educar en valores a jóvenes en riesgo a través de la actividad física y el deporte* (Tesi doctoral). Universidad Politécnica de Madrid.
- Jiménez, P., Durán, L. (2004). Propuesta de un programa para educar en valores a través de la actividad física y el deporte. *Revista Apunts. Educación Física y Deportes*, 77 (3), 25-29. RACO. <https://www.raco.cat/index.php/ApuntsEFD/article/view/301453/391031>
- Jolonch, A. (2008). *Exclusió social. Dels marges al cor de la societat*. Barcelona: ESADE.
- Lapalma, A. (2001). El escenario de la Intervención Comunitaria. *Revista de psicología de la Universidad de Chile*, 2 (10), 61-70. Revista psicología. <https://revistapsicologia.uchile.cl/index.php/RDP/article/view/18573>
- Masllorens, A. (1991). *El quart món*. Barcelona: Barcanova.

- Mateo, J., Alonso, I., Garagarza, A. (2019). Joves en situació de vulnerabilitat i lleure. Una oportunitat per a l'acció socioeducativa. *Educació social: Revista d'intervenció socioeducativa*, 73, 79-95. RACO.
<https://www.raco.cat/index.php/EducacioSocial/article/view/361298/456344>
- Medina, F. X. (2002). Esport, immigració i interculturalitat. *Revista apunts. Educació física i esports*, 68, 18-23. RACO.
<https://www.raco.cat/index.php/ApuntsEFE/article/view/303150>
- Morata, M. J. (1997). Animación sociocultural, conflicto social y marginación. Dins J. Trilla (Coord.), *Animación sociocultural. Teorías, programas y ámbitos* (pp. 269-282). Ariel.
- Morata, T. (2014). Pedagogia Social Comunitària: un model d'intervenció socioeducativa integral. *Educació Social. Revista d'Intervenció Socioeducativa*, 57, p. 13-32. RACO.
<https://www.raco.cat/index.php/EducacioSocial/article/view/278526/366287>
- Muñoz, A. J. (2011). L'activitat física i l'esport com a mitjà d'integració social i transmissió de valors a joves socialment desfavorits. *IN. Revista Electrònica d'Investigació i Innovació Educativa i Socioeducativa*, 2 (2), 19-38. UIB.
http://www.in.uib.cat/pags/volumenes/vol2_num2/munoz/index.html
- Navarro, R. (2014). Afrontar contextos d'exclusió social des de les polítiques públiques de Benestar Social. *Revista de Treball, Economia i Societat*, 74 (6), 1-23. Roderic.
<https://roderic.uv.es/handle/10550/40634>
- Navarro, R. (2015). Enfocament de resiliència comunitària per afrontar contextos d'exclusió social. *Anuari de psicologia*, 1 (16), 57-72. Roderic.
<https://roderic.uv.es/bitstream/handle/10550/53719/57.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Nel·lo, O. (2017). Osona a la Catalunya del segle XXI: Transformacions territorials i estratègies polítiques. Dins d'*Osona debats* (3), Osona: el territori (11-41). Fundació Antiga Caixa Manlleu.

- Noguera, T. (2007). Anàlisi demogràfica del fet migratori a Vic. *Ausa*, 159 (33), 73-98. RACO. <https://www.raco.cat/index.php/Ausa/article/view/85156>
- Noguera, T., Rosés, M., Espona, A. (2004). *Vic i la immigració. Quaderns d'estudis sociodemogràfics. Estudi demogràfic i eixos estratègics de futur*. Vic: Ajuntament de Vic.
- Parrilla, A. (2002). Acerca del origen y sentido de la educación inclusiva. *Revista de Educación*, 327, 11-29. Dialnet. <https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=246067>
- Pérez, G., Jiménez, E. (2014) Estudio de psicología del deporte sobre la cohesión de grupo. *EF Deportes, Revista Digital*, 192 (19). EF Deportes. <https://efdeportes.com/efd192/estudio-la-cohesion-de-grupo.htm>
- Prado, (2008). *La transmisión de valores a jóvenes socialmente desfavorecidos a través de la actividad física y el deporte. Estudio múltiple de casos Getafe, L'Aquila y Los Ángeles*. Madrid: Universidad Politécnica de Madrid.
- Ríos, M. (2017). L'esport com a recurs educatiu en la inclusió social. *Educació social: Revista d'intervenció socioeducativa*, 65, 44-56. RACO. <https://www.raco.cat/index.php/EducacioSocial/article/view/320429>
- Rodríguez, J. M. (2004). L'esport com a eina d'intervenció pedagògica-social en l'àmbit de l'exclusió social. *Revista Apunts. Educació física i esports*, 77 (3), 42-47. RACO. <https://www.raco.cat/index.php/ApuntsEFE/article/view/301189/0>
- Rubio, Mª J., Monteros, S. (2002). *La exclusión social. Teoría y práctica de la intervención*. Madrid: Editorial CCS.
- Santos, A., Castro, R. M., Balibrea, E., López, A., Arango, L. V. (2004). *Mujeres en forma contra la exclusión*. València: Direcció General de la Dona. Generalitat Valenciana.
- Santos, P., Olmos, P., Pérez, A. (2015). Los jóvenes en situación de vulnerabilidad y los programas formativos de transición al mundo del Trabajo. *Educar*, 51 (1), 211-224. Dialnet. <https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=5045768>

- Sotelo, J. (2017). *El deporte como pieza fundamental para el desarrollo social* (Tesis de pregrado). Universidad Católica de Colombia.

- Torralba, F., Bellatriu, M., Rosàs, M., Turró, G. (2018). La prevenció de la violència. L'esport com a instrument de resolució de conflictes, cohesió i convivència social entre els infants i joves. *Ars Brevis: Anuari de la Càtedra Ramon Llull Blanquerna*, 24, 263-304. RACO. <https://www.raco.cat/index.php/ArsBrevis/article/view/359194>

- Téllez, A. (2007). *La investigación antropológica*. Alacant: Editorial Club Universitario.

- Vallès, N., Eizaguerre, S., Martínez, X., Elias, M., López, F. (2014). *Sociologia de l'educació*. Universitat de Barcelona.

- Vila, A. (2017). Osona a la Catalunya del segle XXI: Transformacions territorials i estratègies polítiques. Dins d'*Osona debats* (3), Osona: el territori (80-101). Fundació Antiga Caixa Manlleu.

- Vilà, J. (2007). Esport i immigració. *Materials del Baix Llobregat*, 13, 65-57. Dialnet. <https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=7156378>

- Vuori, I., Fentem, P., Svoboda, B., Patriksson, G., Andreff, W., Weber, W. (1996). *La función del deporte en la sociedad. Salud, socialización, economía*. Ministerio de Educación y Cultura. Consejo Superior de Deportes.

FACULTAT D'EDUCACIÓ,
TRADUCCIÓ I
CIÈNCIES HUMANES

L'ACTIVITAT FÍSICA I L'ESPORT COM A RECURS SOCIOEDUCATIU EN LA MILLORA DE LA COHESIÓ DES DE LA INTERVENCIÓ COMUNITÀRIA

“ANNEXOS”

Lara CORREAS i RENU

Curs 2020 – 2021

Tutor: Ignasi Arumí Prat

Facultat d'Educació, Traducció i Ciències Humanes

Universitat de Vic – Universitat Central de Catalunya

Vic, maig del 2021

Annexos

Annex 1 – Guió de l'entrevista

El meu Treball de Fi de Grau aborda com l'activitat física i l'esport poden ser un recurs socioeducatiu per millorar la cohesió dels joves en risc d'exclusió social. Per tal de fomentar aquesta investigació, l'instrument de recollida de dades que he escollit és l'entrevista. Entrevistes a professionals de l'àmbit que vulguin donar la seva opinió envers aquests temes, i així completar i comparar amb la base teòrica d'aquesta recerca.

Abans de començar, podries donar-me aquesta informació?

- **Nom:**

- **Gènere:**

Dona

Home

No binari

Altres

- **Edat:**

20 – 25

25 – 30

30 – 35

35 – 40

< 40

- **Lloc de treball actual:**

- **Estudis:**

- **Experiència acadèmica o laboral amb infants i joves en risc d'exclusió social:**

- **Experiència en l'àmbit de l'activitat física i l'esport:**

L'entrevista es basarà en les següents preguntes:

1. **Què és per tu la cohesió social?**
2. **I la cohesió grupal?**
3. **Quina importància creus que té entre els joves en risc d'exclusió social?**
4. **Quins beneficis creus que aporta als joves en situació de vulnerabilitat?**
5. **Com la treballaries? (espais, metodologies, professionals, implicació d'agents, etc.)**
6. **Consideres que és eficaç potenciar-la a través de l'activitat física i l'esport?**
7. **Quins beneficis creus que aporta als joves en situació de vulnerabilitat?**
8. **Creus que es poden donar aspectes negatius? Quins i per què?**
9. **Quines problemàtiques es troben els joves immigrants o fills d'immigrants?**
10. **És un col·lectiu que té risc de ser exclòs socialment? Perquè?**
11. **Com creus que l'activitat física i l'esport poden afavorir a la reconstrucció de vincles i identitat dels joves immigrants?**
12. **L'activitat física i l'esport poden ser una eina d'intervenció social o comunitària?**
13. **Com es pot potenciar aquesta intervenció comunitària?**
14. **Quins beneficis aporta als joves vulnerables?**
15. **Quins aspectes poden potenciar que es donin aquestes situacions? (cohesió social, inclusió dels joves, etc.)**

Això és tot! Moltes gràcies pel vostre temps i atenció.

Annex 2 – Preguntes del grup de discussió

- **Preguntes generals:**
 - Quina edat teniu?
 - Quin curs feu?
 - Quants anys fa que veniu a EVAL?
 - Perquè us vau apuntar a l'activitat d'EVAL?
 - Perquè heu seguit venint a l'activitat d'EVAL?
- **Preguntes relacionades amb la cohesió de grup i social:**
 - Com us sentiu dins del grup?
 - Sentiu que podeu confiar amb el grup?
 - Creieu que esteu inclosos del grup?
 - Creieu que formar part d'aquest grup us permet formar part d'un grup més gran, com per exemple el barri, la comunitat, etc.?
- **Preguntes relacionades amb l'activitat física i esport:**
 - Què us aporta realitzar activitat física i esport?
 - Quins valors us transmet l'activitat física i l'esport?

Annex 3 – Transcripció taula d'observació

Observació participant 1

Dia: Dimecres 3 de març del 2021.

Hora: 18.30 a 20h.

Lloc: Pista esportiva de l'escola Carles Capdevila – Hostalets de Balenyà .

Codi: OP1.

Avui és el primer dia després d'uns quants mesos sense activitat per part del grup de joves. Se'ls dóna la benvinguda i se'ls explica com funcionarà a partir d'ara l'activitat. Exposem que es faran dos grups de sis i que l'A. podrà jugar als dos grups, ja que fa de voluntari amb els dos grups de petits. Tots hi estan d'acord. Els costa una mica entendre perquè s'han de fer dos grups en comptes d'anar tots junts, els expliquem que no és una decisió nostra, sinó que arran de la COVID-19, l'ajuntament de Balenyà no ens permet fer grups majors de sis persones. Fan cares tristes, però ho accepten, ja que tenen moltes ganes de jugar. Exposem quins seran els grups i els horaris que tenen perquè sàpiguen a quina hora han de venir. Anotem els grups al Google Drive per no oblidar-nos-en.

El primer grup entra a la pista i el segon s'espera a fora, els donem una pilota per si volen jugar mentre esperen que sigui el seu torn. Dono gel desinfectant a tots els joves perquè se'l posin a les mans. Un dels joves diu que no cal perquè va amb guants i no se'ls traurà. Com que és el primer dia tornem a explicar l'objectiu de l'activitat del Consell Comarcal. Tots diuen que ho saben. Fem recordatori de la necessitat de fer els tres temps de joc i de la importància de fer-ho bé en tots ells, ja que si no l'activitat deixa de tenir sentit. Així doncs, anem al centre del camp i entre tots van exposant normes, que són: si surt la pilota per sobre la tanca és fora, hi ha córners, el porter és mosca, es pot sacar amb el peu o amb la mà i s'han d'acceptar les faltes. Tothom hi està d'acord. Tenen ganes de jugar així que les expliquen molt de pressa. Es posen d'acord amb quines persones seran les que escullen avui i es creen equips. A cada equip hi ha tres joves i ens demanen si nosaltres també juguem, els diem que sí i els equips queden de quatre persones.

Durant el transcurs del partit els joves es van donant indicacions i es comuniquen perquè el joc sigui millor. S'observa com els joves es comuniquen diferent amb els membres del seu equip, amb els de l'altre equip i amb els que no juguen. En aquest cas, ho fan de manera respectuosa.

Són respectuosos amb els companys i es compleixen les normes que s'han proposat al primer temps.

Quan acaba el partit ens reunim al mig del camp, poso gel desinfectant a les mans dels joves i comencem el tercer temps. Cadascú comenta què li ha semblat el partit. Els comentaris són positius i tots afirmen que s'ho han passat bé. Decideixen quedar-se a mirar com juga l'altre equip.

Entra el segon grup a la pista, reparteixo gel a tots els membres del grup i anem al centre del camp. Allà fem el primer temps i exposen les normes del joc, trien les mateixes normes que a l'altre grup. Es trien els capitans i es fan els equips. L'A. i jo tornem a jugar amb ells. Comencem el partit i es juga sense cap incidència. En V. és el jove més petit i que és tan hàbil jugant a futbol com la resta de companys, així que tots l'animen i el feliciten quan es para les pilotes mentre fa de porter. Hi ha un reforç positiu vers aquest jove que l'A. i jo valorem molt positivament. Tots es van animant mentre juguen. Quan acaba el partit ens reunim al mig de la pista i torno a posar gel als joves. Comentem com ha anat l'activitat i tots comenten que s'ho han passat molt bé i que ho trobaven a faltar. Tornen a preguntar si hauran de jugar sempre per grups i els diem que si, que això no és cosa nostra, ja que si no ho fan així, no deixaran que es faci l'activitat. Ells ho accepten.

Entre tots els joves es recull el material i ens posem a xerrar i a comentar l'activitat d'avui de manera informal. Anem tots junts cap a fora, tanquem l'escola i ens acomiadem.

En general els joves dels dos grups han jugat amb moltes ganes i motivació, ja que ells mateixos han dit que estaven contents perquè es fes l'activitat. S'esforcen per jugar bé i perquè l'activitat es desenvolupi sense cap incidència. Durant el joc, els dos grups, han estat pendents dels gols, però sense que això impliqui cap rivalitat negativa, sinó al contrari, ha sigut una rivalitat molt sana.

Observació participant 2

Dia: Dimecres 10 de març del 021.

Hora: 18.30 a 20h.

Lloc: Pista esportiva de l'escola Carles Capdevila – Hostalets de Balenyà.

Codi: OP2.

Avui alguns dels joves venen abans del seu horari, com que estem amb el grup de petits els diem que no poden entrar fins que s'acabi la seva activitat. Ho accepten. Es queden fora de la pista jugant amb una pilota que els donem i ho fan sense cap problema ni conflictes.

A les 18.30h diem al primer grup que entri a la pista. Els poso gel a les mans i anem al mig del camp. Comencem el primer temps i diuen les normes molt de pressa, diuen que són les mateixes de sempre i que tothom les sap. Els diem que les diguin, però estan molt excitats i no fan cas, tenen ganes de començar. Fan zic-zac-zuc per triar els capitans i un cop els tenen fan els equips, l'A. i jo també juguem.

Durant el partit sorgeixen dubtes de les normes, ja que com no s'han explicat al primer temps i s'ha donat per suposat que tothom les sabia, han decidit que no es deien. Quan toca sacar de córner hi ha qui diu que és sacada mixta i hi ha qui diu que només amb el peu. Els diem que es posin d'acord, que nosaltres no decidim per ells. Tot i això, el joc es desenvolupa sense cap incident. Es van donant indicacions entre ells per millorar el joc. També reben comentaris de l'altre grup de joves que estan fora la pista, però són d'ànims i de felicitació. Quan acaba el partit ens trobem al mig de la pista, poso gel desinfectant a tothom i parlem de com ha anat el segon temps. Diuen que bé, però que hi ha hagut alguna confusió amb les normes. Nosaltres els recordem la importància de fer un bon primer temps perquè surti bé el segon, ja que si les normes no queden clares, poden haver-hi situacions com les que han passat avui o fins i tot conflictes. Ho accepten.

Entra el segon grup a la pista, poso gel a tots els joves que no porten guants, ja que n'hi ha dos que com que fa fred juguen amb ells. El voluntari d'EVAL li recorda com funciona l'activitat a un dels joves, ja que feia molt que no venia i no ho recordava. Fem el primer temps i es diuen les normes per sobre, però sembla que queden més clares. S'escullen els capitans i trien els equips. L'A. i jo també juguem. El partit comença sense cap complicació. Tres joves, l'A. i jo, reforcem

positivament el joc del V. Se l'anima i se'l felicita en algunes de les jugades que fa perquè se senti més segur i dins del grup. Cap al final del partit, tres joves que estan fora la pista, ja que són del primer grup, tenen faltes de respecte vers l'I. Ell s'hi va tornant, tot i que jo li dic que no els faci cas, que després en parlarem. Quan estic a prop d'ells els dic que parin, que no és el seu temps de joc i que si tenen aquesta actitud que marxin. No fan cas. Segueixen fent burleta de l'I i es van insultant.

Quan acaba el partit fem el tercer temps, poso gel als joves i comentem com ha anat el partit, l'I. es queixa de l'actitud d'alguns companys. Quan sortim de la pista parlem amb el N., l'A. i el M., que són els joves que han estat molestant. En M. és el que més reia de l'I, els altres dos anaven rient de les gràcies del M. L'A. i jo els diem que si han de tenir aquestes actituds que marxin, no es podran tornar a quedar a la pista quan acabi el seu grup, ja que a ells ningú els ha increpat i han pogut jugar tranquils.

Anem a la saleta a guardar el material a la sala i quan tornem, la mare del C. ens diu que s'estan barallant el M. i l'I. jo li dic que segur que ho fan de broma, però quan m'hi acosto veig que s'estan pegant. Entre jo i la mare del C. els intentem separar, però ens costa molt. Els altres joves o s'aparten o els animen a seguir pegant-se. Arriba l'A. i ens ajuda. El M. té agafat pel coll a l'I. i no el deixa anar, ell li va donant cops al cos. Finalment, aconseguim separar-los. Ens posem entre ells dos i la mare del C. agafa a l'I. amb els braços per darrere l'esquena i el comença a renyar. Jo li dic que el deixi anar, que li fa mal i que jo ja parlaré amb ell, ja que tenim una bona relació i m'escolta. Em poso a parlar amb ell i l'intento tranquil·litzar. L'A. va amb el M a parlar amb ell, però no la vol escoltar i van marxant tots. Marxem amb ells perquè no torni a haver-hi la baralla. Al carrer es tornen a insultar, però els separem i van per camins diferents.

Quan som al cotxe amb l'A. parlem sobre el que ha passat i diem que el pròxim dia haurem de parlar sobre el que ha passat avui, ja que això no pot ser. Avui estava massa calenta la situació i hem preferit que es refredi, però no passar-ho per alt.

Tot i l'incident d'avui, els joves participen de l'activitat amb ganes i esforçant-se per jugar el millor possible. Estan motivats i contents per poder jugar durant aquesta estona, ja que ho van dient durant el transcurs de l'activitat.

Observació participant 3

Dia: Dimecres 17 de març del 2021.

Hora: 18.30 a 20h.

Lloc: Pista esportiva de l'escola Carles Capdevila – Hostalets de Balenyà.

Codi: OP3.

Després de la baralla del dia anterior, es fa un canvi de grup. L'I. i el V. que són més petits es queden al primer grup i l'A. i el M. van al segon grup. Creiem que aquest canvi farà que els grups flueixin millor i no sorgeixin tants conflictes.

El primer grup entra a la pista i els poso gel a les mans. Alguns fan broma i treuen les mans quan els tiro el gel, però se l'acaben posant. Avui tornem a recordar perquè fem aquesta activitat i la manera amb la qual es duu a terme. Remarquem la importància del respecte, del treball en equip, de parlar les coses, etc. Es fa el primer temps amb més calma que la setmana anterior. El jove voluntari diu tres normes, que són: sacada mixta, fora de tanques i porter mosca. En N. diu que se saqui amb la mà de banda i amb el peu de córner, entre tots en parlen i arriben a un consens, avui es farà no mixt.

S'escullen els capitans, fan pedra, paper i tisora per veure qui tria primer i es fan els equips. Com sempre l'A. i jo també juguem. El joc es desenvolupa sense cap mena de problema ni conflicte. L'I. li explica al V. com fer millor de porter i l'anima. No hi ha faltes de respecte entre els joves dels dos equips ni amb els joves que esperen el seu torn per jugar. L'A. i el N. estan molt motivats jugant i es comuniquen tota l'estona per fer un bon joc, unes bones passades i arribar al gol. Des de fora el Z. els felicita i els va guiant. Acaba el partit i fem el tercer temps, poso gel als joves i comentem com ha anat l'activitat. El C. diu que avui s'ha jugat molt bé i s'han entès les normes. L'A. i jo expliquem la importància de les normes, ja que com s'ha vist avui el joc funciona millor. Surten de la pista i es queden fora jugant i mirant als seus companys.

Entra el segon grup al camp i fem el mateix que amb l'altre grup. S'exposa l'objectiu d'EVAL i la importància dels valors en el joc. Ho accepten i demanen perdó pel comportament de l'altre dia. Comença el primer temps i l'A. i jo els diem que han de parlar-ho bé. L'A. va dient normes, ja que sempre les té molt clares. El Z. diu que no hi hagi porter mosca i decideixen provar-ho avui.

Tornem a jugar l'A. i jo. Es fa zic-zac-zuc per escollir qui escull i quan tenen els capitans fan pedra, paper i tisora per veure qui tria primer. L'equip que no tria saca.

Durant el partit tots els joves feliciten el Z., ja que està jugant molt bé i ha fet unes jugades molt bones. En alguns moments l'han aplaudit. Es juga sense cap incidència i es fa un bon partit. El N i l'A. fan bons comentaris cap al Z., observo que els dos li fan molt cas i el segueixen en el que fa, ja que és el més gran de tots. Quan es fa alguna falta paret el joc i són legals, és a dir, accepten que han fet la falta. L'A. acostuma a ser qui para el joc quan hi ha faltes, com fa de voluntari, té aquest paper més de referent del grup. En Z. està molt motivat i s'esforça al màxim. Quan acaba el partit poso gel als joves i fem el tercer temps. Entre tots comenten que avui ha anat molt bé i que s'ho han passat molt bé.

Recollim el material i el portem a la sala. Alguns joves aprofiten per anar al lavabo i rentar-se les mans. Marxem tots junts cap a la sortida i tanquem l'escola. Ens acomiadem. Tots els joves avui s'han esforçat perquè el joc vagi bé, ja que la setmana anterior va tenir lloc la baralla. Han jugat amb ganes i amb respecte pels companys. L'A. i jo valorem positivament els canvis de grups.

Observació participant 4

Dia: Dimecres 24 de març del 2021.

Hora: 18.30 a 19.45h.

Lloc: Pista esportiva de l'escola Carles Capdevila – Hostalets de Balenyà.

Codi: OP4.

Avui els joves van arribant progressivament i fins i tot alguns arriben tard. Mentre esperen que arribin els seus companys alguns es posen a jugar amb les petites pedres que hi ha al pati, les han anat tirant per veure qui arriba més lluny. Els hem dit que vigilin, ja que es poden fer mal. Diuen que juguen i que només miren qui arriba més lluny. Com que del primer grup falten persones, decidim que juguin les persones que hi ha, ja que sinó, no es pot dur a terme l'activitat. Ens reunim a la pista i fem el primer temps, poso gel als joves i expliquem les normes. Avui l'A. ha proposat que cada equip saqui des d'on vulgui (mig camp o porteria) quan els facin un gol. Tots hi estan d'acord. El Z. proposa que les fores siguin les línies vermelles i no la tanca. Decideixen provar-ho. Trien els capitans sense necessitat de fer cap joc i es fan els equips. Abans de començar amb el segon temps arriba l'O. un noi nou que diu que es vol apuntar. Tots es posen contents, ja que el coneixen i volen que s'apunti, ja que així seran més diuen. L'A, el voluntari, li explica com funciona l'activitat i l'A. i jo li diem que necessita la inscripció signada pel seu pare o la seva mare. Diu que el seu pare està a la Mesquita, però que el va a buscar perquè vingui. L'O. va al punt jove a buscar la inscripció.

Comencem el segon temps, com que s'han fet barreges de grups, avui el funcionament és diferent, hi ha joves més grans al primer grup i hi ha actituds negatives vers el joc del V. Tot i això, l'A. i jo l'animem i reforcem el seu joc i l'esforç. El Z. va guiant a l'A. i al N. des de la porteria perquè facin bones jugades. Ells estan contents per les indicacions del Z. A la meitat del partit arriba l'O. i el seu pare, l'A. li explica en marroquí en què consisteix l'activitat i li firma la inscripció. Entra a jugar amb nosaltres. Avui com que alguns dels joves no han vingut i altres han anat apareixent tard, s'ha decidit que només es faria un grup. Els joves estan més cansats i desmotivats cap al final del partit, ja que porten molta estona jugant. A les 19.15h es fa un avís que seguim jugant, però que si algú ha de marxar que ho faci. El V. diu que marxa, ja que només es queda a l'horari del seu grup. Li diem que si vol es pot quedar, però diu que no, que anirà cap a casa seva. Ens acomiadem d'ell i seguim jugant. El joc es posa una mica més fort, ja que es fan xuts a porteria i pel camp amb més força. Tot i això, sempre tenint cura i vigilant de no fer mal

a ningú. La comunicació entre els joves és diferent segons si juguen al mateix equip o a l'equip contrari, tot i que ho fan amb respecte sempre.

Acabem l'activitat una mica abans, ja que els joves ja estan cansats. Ens reunim al mig de la pista, poso gel als joves i comentem com ha anat avui. Diuen que avui han sigut pocs i que no s'han pogut fer dos grups, però que s'ho han passat bé, ja que han jugat amb companys amb qui no ho fan normalment perquè són d'un grup diferent. L'A. l'A. i jo recollim el material i mentrestant alguns joves tornen a jugar amb les pedres. Els recordem el que hem dit abans però ells segueixen. Al final un dels joves rep una pedra a la cara i s'enfada amb qui l'ha tirada. Hi ha hagut un moment de tensió, ja que tothom donava les culpes als altres. L'A. i jo reunim al grup per parlar sobre les pedres. Els diem que tot i ser un joc, es poden fer mal, tal com ha passat. Això pot provocar malestar i conflictes. Ells ho han acceptat. Els hem dit que una cosa és jugar a tirar les pedres lluny i altres tirar-les a la cara o al cap de companys. S'han demanat perdó i acordem que no es juga amb pedres, ja que el camp també ha quedat ple i es fa més difícil jugar. Sortim cap a fora i ens acomiadem. Els recordem que la setmana vinent no hi ha activitat, ja que és festiu.

Observació participant 5

Dia: Dimecres 7 d'abril del 2021.

Hora: 18.30 a 20h.

Lloc: Pista esportiva de l'escola Carles Capdevila – Hostalets de Balenyà.

Codi: OP5.

Avui arriben tots els joves puntuals. Entra el primer grup al camp i l'altre es queda a fora esperant. Els recordem a tots que no cal que el segon grup vingui a les 18.30h poden venir més tard. Diuen que venen abans, ja que si no ve algú del primer grup, podran jugar.

Ens reunim amb el primer grup al mig del camp i poso gel desinfectant als joves. Es demana que es faci un bo primer temps amb les normes ben explicades i escollides. Tot i que algunes normes causen controvèrsia, s'acaben escollint les següents: la línia vermella segueix sent fora, s'ha de ser legal amb les faltes, les sacades poden ser mixtes, hi ha porter mosca, hi ha córner i després d'un gol se saca des de porteria.

S'escullen capitans fent zic-zac-zuc i es fan els equips. L'A. i jo també juguem. El joc es desenvolupa sense cap incident, tot i que es detecten algunes faltes de respecte. L'A. i jo acordem que ho parlarem al tercer temps. El joc segueix i a poc a poc les faltes de respecte disminueixen. Un dels equips s'anima molt i reforça positivament les jugades que fan. Avui s'han fixat en els gols i això provoca més tensió, ja que hi ha més competitivitat. En acabar el partit ens trobem al cercle de la pista i fem el tercer temps. Gairebé ningú vol dir res, així que L'A. i jo comentem que s'estan donant faltes de respecte cap a membres del grup i no ens agrada. El V. exposa com se sent amb els comentaris que diuen alguns dels seus companys. El C. diu que aquestes actituds provoquen malestar al grup i que es poden arribar a barallar per això. L'A. li dóna suport i diu que ell també pensa que s'han de tractar amb respecte. Els poso gel i surten de la pista.

Entra el segon grup al camp i fem el mateix que amb el primer grup. Es demana que es faci un bo primer temps amb les normes ben explicades i escollides. Els joves tiren les mateixes normes que el primer grup, ja que els han agradat, tot i això, es tornen a repetir perquè tothom les tingui clares. Abans de fer els equips poso gel als joves perquè es desinfectin. Un dels joves fa una broma amb les mans i riu. Li torno a posar el gel mentre riem. Els joves tenen molt clar qui seran

els capitans i només juguen a pedra, paper i tisora per triar qui escull primer. L'A. i jo també juguem.

El partit es desenvolupa sense conflictes. Els joves es van donant indicacions per millorar el seu joc i s'animen quan fan les coses bé. A mig partit, l'A. es fa mal al peu i no sap si pot jugar. Els joves pensen solucions perquè segueixi jugant, tot i que li diuen que si li fa molt mal descansi. Al final decideixen que es quedarà jugant de porter i si no ho veu clar, entrarà a jugar algú del primer grup. Segueixen jugant i cap al final l'A. diu que vol descansar, així que entra el N. a jugar. En acabar el partit ens reunim al mig del camp i fem el tercer temps. Els poso gel a tots i comencem. Exposen que s'ho han passat bé i que han solucionat bé el problema quan l'A. ha deixat de jugar. L'A. i jo recordem també en aquest grup la importància del respecte pels companys, ja que això fa que el grup no estigui còmode i puguin sorgir conflictes. Els joves hi estan d'acord.

Entre tots els joves, tant del primer com del segon grup, recullen el material i el guarden a la saleta. Aprofiten per comentar les jugades dels partits i per felicitar-se entre ells. També es fan comentaris, però sense malícia, sinó de broma, sobre el joc o els xuts que no han entrat a porteria, els joves riuen i estan contents.

En els dos grups la comunicació ha sigut fluida, s'han anat donant indicacions durant tot el partit per millorar el joc. També s'ha notat que han estat una setmana sense fer l'activitat, ja que feien comentaris dient que tenien ganes de jugar i fer l'activitat. Els dos grups s'han organitzat ràpidament per poder començar el partit. En general els joves fan un esforç perquè l'activitat funcioni i es puguin realitzar de la millor manera possible. Sobretot l'A., en C. i el Z. hi posen moltes ganes.

Annex 4 – Transcripció entrevistes

Entrevista 1 – Educador Social dels Serveis Socials Bàsics

Dia: Dilluns 19 abril del 2021.

Hora: 9.00h.

Lloc: Reunió Zoom (on-line).

Codi: E1.

L: Bon dia D.

D: Hola L., estàs fent el TFG del Grau d'Educació Social oi?

L: Sí, estic fent el Treball de Final de Grau sobre com l'activitat física pot ser un recurs socioeducatiu per millorar la cohesió amb els joves i la meva idea era veure com aquesta cohesió es pot extrapolar a la comunitat i pot ser beneficiosa.

D: Vale.

L: Si et sembla comencem amb les preguntes.

D: D'acord.

L: Les primeres preguntes són una mica introductòries. El nom ja el sé, així que quina edat tens?

D: Tinc quaranta-un anys.

L: De què estàs treballant actualment?

D: Sóc educador social dels Serveis Socials Bàsics. Dins d'un consorci, per tant treballo per més d'un Ajuntament, el de Calldetenes, el de Sant Julià de Vilatorrada i el de Sant Sadurní d'Osormort.

L: Què vas estudiar?

D: Sóc diplomad en Educació Social.

L: Quina Experiència acadèmica o laboral amb infants i joves en risc d'exclusió social

D: Bàsicament, l'experiència laboral he estat a centres oberts treballant, en centre de menors de la Direcció General de l'Atenció a la Infància i Adolescència (DGAIA) i des de fa dotze anys estic treballant a serveis Socials bàsics.

L: I en l'àmbit de l'activitat física i l'esport?

D: Bàsicament són dos projectes que he treballat més, en l'àmbit de l'activitat física i l'esport com a recurs socioeducatiu. Per un cantó, hi ha un sistema de beques que hem treballat a nivell de municipis, per facilitar l'accés a la pràctica esportiva a joves amb risc d'exclusió social o amb uns criteris socioeconòmics concrets i després, ara farà uns cinc anys, que estic participant al projecte d'Eval amb els diferents municipis.

L: Vale, doncs ara si comencem amb les preguntes de l'entrevista com a tal.

D: Vale.

L: Què és per tu la cohesió social?

D: És una pregunta complicada eh. Bàsicament la cohesió social en la societat actual és com un repte, no? Perquè hauríem de definir primer de tot quines línies de cohesió social hi ha. Perquè crec que pot ser, a vegades, asimètrica aquesta cohesió social. Però bàsicament sí que és la capacitat de crear nexes i lligams entre la diversitat cultural que hi ha. Segurament el tema de la cohesió social potser és un terme que em connecta més amb un cert conservadorisme polític, no? Però hauríem de veure aquesta societat cap a on evoluciona i cap a on està evolucionant potser més arran dels nous, de les noves situacions. L'individualisme sembla que agafa més pragmatisme.

L: En relació amb això, la cohesió de grup que, com la definiries o quines característiques s'han de donar perquè hi hagi una bona cohesió de grup?

D: Perquè es doni una bona cohesió de grup jo crec que és l'objectiu comú i a partir d'aquí cada individu treu les pròpies virtuts d'aquest treball compartit, d'aquests nexes i d'aquests lligams. Cadascú treu algunes coses i tornant al repte, la diversitat cultural és latent i hauríem de veure cada participant que en treu d'aquesta diversitat, que aporta cadascú dins d'aquest grup i segurament són qüestions molt diverses. De fet, crec que a vegades treballem també amb això, en què tan sols el fet de participar en un grup ja comporta uns aprenentatges, unes millores o unes virtuts.

L: Vale, i aquesta cohesió quina importància creus que té amb els joves que estan en risc?

D: Clar, el concepte risc d'exclusió social, suposo que seria l'estat previ a on encara no s'ha donat l'exclusió social, estem dient que hi haurà un risc, no?

L: Pot ser la condició prèvia o que s'hagi donat el fenomen.

D: Bàsicament, treballar tot això no deixa de treballar el risc d'exclusió social, el risc de discriminació, el risc d'allunyament, bàsicament són aquests riscos. En termes més importants, quan hi ha un tema d'exclusió social, ja estaríem parlant de segregació, de quins factors fan això. Llavors amb joves de risc d'exclusió social, en els entorns on treballa d'alguna manera són situacions que d'alguna manera no s'han donat. També hi ha dues qüestions que són molt clares, si treballem preventivament treballem amb joves, bàsicament aquestes premisses d'exclusió social no hi són, estem assentant les bases perquè no s'hi arribi. Llavors aquí rau una mica la importància, no? Que és fer aquestes petites accions per no arribar a aquesta problemàtica més de risc. L'exclusió social en els entorns on treballem, on treballem actuals, més d'aquí la comarca, moltes vegades també pot venir donat per temes d'identitats diverses. En una societat en què s'està obrint a noves cultures, tan sols el fet d'haver nascut en una cultura diferent, no ho és, però pot ser catalogat com a risc d'exclusió, ja que potser sí que és que la premissa és que aquesta persona no s'integrarà en aquesta cohesió social, en aquest conservadorisme, que no comparteixo, però de vegades també aquesta mirada, també la veiem quan des de diferents serveis cataloguem i es cataloga de risc d'exclusió social, perquè la identitat segurament no hauria de ser mai un risc d'exclusió.

L: Sí, per desgràcia a vegades... Llavors tu quins beneficis creus, bueno segur que ja ho has anat dient, però els beneficis que tu creus que hi hagi aquest grup, aquest sentiment de grup, aquesta cohesió, com els beneficia als joves també?

D: Aquí hi ha les dues vivències. La vivència individual, que s'emporta cada individu i quines són les necessitats que té vers aquest individu i d'alguna manera que aporta a tot el grup, no? El fet de trobar-se cada dilluns, de fer l'activitat en si... A partir d'aquí es poden anar desgranant. Segurament la part més fàcil en aquests projectes en què els joves poden escollir la participació, en què cada dilluns pot decidir si ve o no ve, els beneficis són bàsicament tan sols de la pròpia participació, des del moment en què participa, en què continua venint, és una dinàmica, realment, que per ell és positiva. Si fos una participació obligada [riu], no fos una participació lliure, segurament eh, en el projecte per exemple de futbol amb valors, pues estaríem parlant d'una altra cosa si estigués condicionat a venir. Per tant, les preguntes de què s'emporten segurament s'haurien d'avaluar en aquest sentit, és a dir, que fa que cada dilluns tu vulguis continuar venint.

L: Sí, exacte, participar. Vale, i tu com treballaries la cohesió, en quins espais, amb quines metodologies...

D: Clar, portant-t'ho en el tema de l'esport, el projecte i si parlem més d'Eval, que a més a més tu hi has estat participant i ho coneixes, segurament l'espai és una de les parts que informalment es va trobar que era un espai, el fet d'utilitzar un espai públic, no hi ha cap tipus de barreres, no és un espai on, d'alguna manera, hi hagi algun requisit econòmic, és un espai que utilitzem, un parc que utilitzem, un espai lliure on hi pots ser. L'únic requisit que els hi demanem és que s'inscriguin, hi hagi un punt en què s'inscriguin i a partir d'aquí aquesta inscripció no implica un compromís en què vindran cada setmana, sinó que només els cobreix en cas que es facin mal. Crec que aquesta metodologia potser més lliure la que permet realment escollir a cada nano i realment ser lliures. I és una metodologia que en aquest sentit funciona, tot i que també s'ha vist molt alterada enguany eh.

L: Clar amb la COVID.

D: Com hem vist alterats moltes altres qüestions diguem-ne més del dia a dia eh. Però en general crec que és una bona manera de treballar-la, amb aquesta opció de la llibertat. Llavors a partir d'aquí hi ha una altra part que també és interessant. La part transversal. No és només un projecte que parteixi de Serveis Socials i amb joves en situació de vulnerabilitat, sinó que també és un projecte que parteix de joventut i des d'aquest punt d'informació on també els joves participen lliurement. Crec que aquesta transversalitat també és interessant, on potser els professionals sí que establím que sí que seria important que algun d'aquests joves participés, perquè veiem que hi ha algun risc, possible d'exclusió econòmica X o Z, però per una altra part també hi ha joves que participen sense cap objectiu, cap objectiu professional darrere, tan sols vénen a gaudir i a disfrutar d'aquest tema grupal i crec que també és una de les virtuts que té aquest projecte, aquesta transversalitat, vull dir que els joves venen per diferents vies on lliurement, també, donem la informació i a partir d'aquí s'apunten.

L: Vale i quin creus que ha de ser el paper del professional o del responsable o...

D: Clar, jo crec que com a agents que estem allà, hi ha una part que l'únic que podem fer o realment fem és facilitar espais de, de, de... educatius i en aquest cas és un espai educatiu no formal. Vull dir, segurament la part interessant és que hi hagi conflictes i donem alternatives a la resolució de conflictes, que en el fons això també és aquest aprenentatge individual que podem oferir com a professionals als participant. Són aquestes alternatives, bàsicament, a la gestió del conflicte, que no només el tenen aquí sinó que el tenen en altres espais. Donar aquestes alternatives i donar aquests models diferents.

L: Vale, perfecte. Llavors el que dius, consideres que aquesta cohesió es pot donar... es pot potenciar a través de l'esport, no i de l'activitat física, és un recurs?

D: M... és un recurs, és un recurs perquè l'activitat física en aquest sentit... amb una pilota tens [riu], tens ja una part de l'activitat en si. Vull dir que com a activitat física, com a necessitat de desenvolupament, qualsevol jove el té, llavors ja, i si treus una part més competitiva, que segurament és l'altra virtut que té aquest projecte, que si treus la part més competitiva, doncs cadascú amb les seves habilitats pot aportar en aquest projecte. Llavors això segurament és la part que lliga més en aquesta diversitat, en aquesta cohesió que informalment s'acaba fent al llarg de tot el curs, perquè també hi ha un factor temps que també hi acaba sent, no deixa de ser aquesta cohesió que es va generant al llarg de la repetició de l'activitat en tot, en tot el curs i que cada any és diferent, això sí que ho té. Vull dir que cada any també entren joves nous i alguns es mantenen i entren i surten. Llavors sí que l'activitat física en si, qualsevol activitat o qualsevol activitat física i joves connecta, vull dir, és que no hi ha més.

L: Vale, ara has dit els beneficis, però creus que es poden donar aspectes negatius també? Ja no només en aquest projecte, sinó en general creus que també es poden donar aspectes negatius en general i quins creus que serien?

D: Segurament hi són, segurament els aspectes negatius, evidentment hi són. M... No ho sé, s'hauria de mirar les dades, quants de joves acaben deixant l'activitat esportiva al llarg de la seva evolució, quins la paren i llavors la tornen a reprendre. Segurament la part més negativa té més a veure amb aquesta part, amb aquesta part més complexa no, que és l'accés socioeconòmic o demanar un nivell per continuar l'activitat o aquesta part que ens porta més a un nivell més competitiu i aquesta sí que hi és. A vegades als joves també els hi costa una mica entendre que si treus la competitivitat ja no pots gaudir-hi.

L: Vale, perfecte. Ara passem una mica al tema de la immigració, ja que molts joves són immigrants, quines problemàtiques es troben ells com a immigrants o com a fills d'immigrants. Es troben algunes de concretes o són generals?

D: Clar, en el fons, són les preguntes que ens plantejem moltes vegades i que té a veure molt amb el tema que tu deies al principi... Cap a quin tipus de cohesió social els volem fer transitar a aquests joves, quines necessitats realment de cohesió social i quins topalls realment, com a societat, donem a aquests joves, perquè per un cantó podem treballar una cohesió social enfocada a l'esport, però si després veuen com els seus pares no es poden guanyar la vida dignament o les traves burocràtiques són molt més grans per ells, crec que aquí és on dista més el model, per un cantó generem espais d'igualtat i per un altre cantó [riu], no sé si els termes,

els termes aquests de cohesió social, a nivell d'accés, de drets... que són més importants, estem disposats a aplicar-los. Aquesta dicotomia és la que més es troben aquests joves eh, és la que s'acaben trobant més.

L: Vale, llavors tu creus que les persones immigrants són, és un col·lectiu que té risc de ser exclòs?

D: Jo crec que com a col·lectiu no, vull pensar que com a societat... realment no ens podem plantejar que sigui això, en el fons aquests joves hauran de ser els futurs metges, els futurs presentadors de la tele, futurs, futurs, futurs, i... aquesta segurament és la virtut. No podem caure en aquesta diferència i segurament el que ens ensenyen més els mateixos participants dels projectes és que per sort no la viuen tant o no la transmeten entre ells, una altra cosa és des de fora, no? Però per sort en les quotes aquestes més d'igualtat doncs sí que realment hi són. Més tard hi venen més les dificultats, però jo crec que la lliçó és gran ens les donen els mateixos participants, on el fet de tenir un origen diferent no impliquen que no puguin ser amics i no puguin generar això, jo crec que l'aprenentatge més gran ens el donen els mateixos participants en això i que com a societat.

L: Vale, tu dius que a nivell de grup no és una cosa que afecti però i a nivell de societat?

D: Sí, llavors a mesura d'aquí és com es va tensant, però per ells són els companys de classe, és en Josep o és en Miquel o és en... és que l'origen... i realment t'ho demostren, és que t'ho demostren en l'activitat i en l'escola i en... i en moltes d'aquestes parts més igualitàries. Després, per desgràcia hi ha altres espais que no són tan igualitaris, però en aquestes franges sí que hi són.

L: Vale, i ara que deies abans parlant d'identitat, que abans ho comentaves, tu com creus que l'activitat física i l'esport pot afavorir a la reconstrucció de vincles o d'identitat. O sigui, dic reconstrucció perquè potser passen d'un procés d'estar a un país i venen a un altre, per tant, hi ha un canvi i com creus que l'activitat física i l'esport pot fer això, reconstruir la identitat i la recreació de vincles?

D: Clar jo, no sé, moltes vegades plantejem o plantejo a la, les famílies, perquè en el fons són ells els que han de transitar i validar que aquests joves participin, i més, si és amb curta edat que participin d'aquests projectes. I sempre, sempre una mica les coses que els hi plantejo realment és, quins aspectes positius, realment, pot aportar que el teu fill participi d'aquesta activitat esportiva i el fet de no participar-hi en altres espais, que li comportaria, és a dir, de vegades s'acaba estructurant segurament més l'activitat i l'interès de la família, moltes vegades passa

per aquí eh, en què tinguin un espai on, pues, on no, no es generin, no un risc d'exclusió sinó un risc propi pel propi nano, no? I quan es planteja en aquest, en aquest terme el, la mateixa família sempre accedeix a què participin de l'esport. L'esport pot ser un factor, com pot ser la música, com pot ser els estudis, com pot ser... cada nano d'alguna manera és diferent. Hi ha nanos que ha acabat sent cabdal el tema de l'esport i hi ha nanos que no, vull dir que això sí. I noies... té, té a veure una mica amb la... amb la persona i moltes vegades també té a veure amb... amb les, amb els propis reconeixements també, quan un nano és bo amb alguna cosa, evidentment, és aquest cercle virtuós, no? Sempre vol continuar rebent estímuls positius de la seva participació i segurament, doncs, a partir d'aquí també hi ha més esforç i quan i més esforç pues també obté més resultats i... i en general acaba sent així. La participació de l'esport... ja no busquem aquest esport d'elit, però la participació en, en, en, de l'esport també acaba sent això, sent aquest punt per als joves de, de, de... de centrar-se amb, amb, amb elements que segurament altres factors els poden portar més en riscs, vull dir que també seria, seria això.

L: Vale, m... Llavors ara pensant això que et deia abans, com la cohesió de grup pot extrapolar-se cap a la intervenció comunitària, la cohesió de la comunitat, tu creus que l'activitat física i l'esport pot ser una eina perquè, perquè es doni aquesta situació comunitària? O sigui per intervenir com en la comunitat?

D: Sí, sí, sí, sense cap dubte. És que tampoc no hi ha moltes... vull dir, és un pilar més. Sí que hi ha més eines, però sí, sí que és un pilar, és un pilar important. M... tenir i... potser lliga més amb l'altra part del projecte que també, també fem, no? Tenir l'accés econòmic a altres activitats, vull dir, és que clar, l'activitat física i l'esport no deixa de, no ha deixat de ser participar en el club esportiu, val els seus 500 euros al... a l'any amb les corresponents quotes, s'han de donar d'alta a la federació, tot el que realment comporta, desplaçaments amunt desplaçaments avall. Donar accés a això també és una bona opció, jo penso que també és una bona opció a, a... una part esportiva que realment aquests nanos, aquests nanos necessiten i que per exemple les beques acaben generant aquesta igualtat de, de... la part socioeconòmica perquè és que si no no hi tindrien accés. I aquí segurament recau també aquesta, aquesta part d'incidència, no generar només projectes per persones amb risc d'exclusió social sinó que com aquestes persones les posem en, en... les estructures que ja funcionen, que ja hi són.

L: Vale, o sigui, per això tu com creus que es pot potenciar això? Quines coses s'han de tenir en compte? O sigui això que em dius de crear aquests projectes, les beques i tal, tu com creus que es pot potenciar que s'intervingui o sigui la intervenció comunitària?

D: Clar, jo crec que el dubte també és en la, és la diversitat de... d'opcions que tu puguis tenir i crec que hi ha de ser totes en aquest sentit. Jo tinc la sort de treballar en municipis relativament molt petits on l'activitat esportiva és la que és, és, és, és petita. Llavors, si mirem d'aquests 3.000 habitants a on participen els seus fills i els seus... d'activitat esportiva, hem de generar l'opció a què la gent que té els recursos socioeconòmics més migrats també pugui participar aquí, perquè jo penso que aquesta estructura ja hi és, no sé si cal generar una estructura des de la segregació, és a dir, per a les persones que no hi poden accedir. Segurament s'ha de treballar més, més, més en aquest sentit i en, en, en, en sentit també paral·lel. Vull dir, si tenim un projecte que, que no estructura l'esport des de la mateixa competitivitat, que treballa més des de l'espai públic, que treballa més des de la llibertat, també no vol dir que altres joves no hi puguin participar, perquè també se'n beneficien en aquesta, en aquesta part lúdica, d'accés socioeconòmic baix i que també sempre intentem que siguin compatibles les dues opcions, és a dir, la pràctica esportiva en el club més aquesta pràctica esportiva al parc o on sigui.

L: Vale. Ja falta res, poquet [riu]. I els beneficis de, de, de... d'aquesta intervenció amb els joves, bueno és el que deies, ho has anat comentant, és per si vols afegir alguna cosa més.

D: Segurament, o no som prou metòdics o no es pot aïllar només l'èxit en la participació esportiva, és a dir, si, si partim de la premissa preventiva i de, de, de la premissa del risc d'exclusió social: quan un nano no ha tingut exclusió social al llarg del temps, quins són els factors que, que han fet que aquest risc d'exclusió que, que es veia no s'hagi acabat consolidant? I, i en la trajectòria vital doncs la, la, la participació en aquests projectes ha estat cabdal o no ha estat cabdal. Segurament és aquí on, on, on hauríem de donar, on hauríem de donar més intencionalitat, segurament avaluar més i mirar això perquè en el fons tenim experiències d'èxit, però no les podem atribuir en aquestes parts preventives, perquè són parts preventives en diferents àmbits, també l'àmbit escolar, també a vegades actua d'alguna manera, bueno en diferents àmbits. Bueno, quan treballes amb joves hi ha aquest punt de resiliència de, de, de què tampoc no, no, no es pot ara, tampoc no es pot discriminar una causa efecte, hi ha casos en què si eh, que els hem vist, però hi ha casos en què tampoc no, no es pot discriminar. I aquí, aquí és, suposo, que rau una mica més el que. També la necessitat de tenir projectes a llarg termini, això, això també crec que és, és important. Per exemple, el sistema de beques ens ha permès, perquè el tenim fa anys, i hem pogut veure més escenaris de joves que hi ha pogut participar fa anys. Si l'administració o, o, o els projectes en aquest sentit generen... aquest any donarem accés a beques, l'any següent no donem accés a beques, segurament aquestes històries més preventives no les podem acabar consolidant. I aquesta, és una de les necessitats que, que, que

hi ha, veure aquesta acció al llarg del temps. Perquè sí que els joves també necessiten aquest acompanyament potser.

L: Sí, sí. I ara que dius això de, això que dius a llarg termini, l'última pregunta és, que quin tipus d'activitats o mètodes has de fer servir perquè es donin aquestes situacions de, pues que els joves estiguin inclosos o que no hi hagi aquest risc o que es doni la cohesió, que creus, a part d'això que dius del projecte a llarg termini que és el que diuen tots, eh, que quina cosa més es pot donar o és necessària.

D: En quin aspecte m'ho comentes?

L: Quines activitats o com han de ser les activitats o el, el, els projectes perquè es doni la creació, o sigui el foment de la cohesió social, que els joves, pues, m... estiguin inclosos, que no hi hagi com el, aquest risc, com el que tu deies ara de, de què els projectes han de ser a llarg termini, doncs quines coses creus que necessiten saps?

D: Clar, jo crec que el que acaben necessitant és d'estructura. Segurament del que et parlaré és, és més de, de la vivència d'aquests darrers anys, però recordo que quan no teníem el sistema de beques posades, el... com a educadors socials o això, ens posàvem en contacte amb el club i dèiem ostres, tenim la necessitat de, de... que aquest jove creiem que li pot venir molt bé aquesta part esportiva vingui aquí i pactàvem, pactàvem amb el club potser la participació d'un, un o dos joves [riu] en, en, en les possibilitats, entenent que, que fèiem això i treballàvem potser més en aquesta part. A la que vàrem ser capaços i no només nosaltres sinó que també els ajuntaments, perquè van rebre recursos per poder fer això i establir-hi més aquesta, aquesta... no només aquell jove que vàiem, que vàiem que despuntava i que li podia venir bé amb l'esport, sinó que hi podien acabar participant aquests vuit, quinze, trenta joves en diferents activitats esportives. A la que vàrem poder determinar quins eren els factors econòmics, quins eren els filtres per accedir a aquests recursos... a partir d'aquí hem generat una manera de fer i potser són... ara ja són els mateixos clubs que ens diuen: eh, ostres aquest jove que veiem que ens abandonaria l'esport per una situació econòmica no li podeu donar un cop de mà perquè veiem que és bo. Clar, és aquí on, on d'alguna manera s'ha anat transformant l'estructura, on tu anaves a demanar de col·locar aquest jove en, en què ara, en una comissió social a través de l'escola, ja es pot contemplar com, com una part més d'educació no formal. La participació del jove en un activitat esportiva, que potser abans no es contemplava o que no hi havia l'opció. Crec que aquest és, una mica, el camí que, que, que s'ha d'anar, que s'ha anat fent, és la transició en aquests anys i el difícil també és acabar consolidant això. Perquè si no hi ha la convocatòria el, el... la convocatòria, on els ajuntaments reben els recursos per fer això... els ajuntaments estan

disposats a mantenir aquestes beques? O, o s'ho poden permetre econòmicament? Vull dir que també, també és això.

L'altre debat que, que crec que hi ha és que moltes vegades els clubs o aquestes estructures acaben rebent de l'administració, sigui com sigui, doncs recursos a nivell d'espais, de cessió d'espais, d'inversió, de no sé què. Segurament seria interessant treballar amb la clàusula social, és a dir, si, ostres, jo com ajuntament t'estic mantenint un camp de futbol de gespa artificial que val X euros a l'any potser sí que hi ha com estructura i en les concessions d'aquests contractes hauríem de poder determinar que es donaran unes beques esportives o, o, o donarem accés a... Perquè, el mateix club, segurament, també requereix de, de la incorporació d'aquests joves a dins de la dinàmica del club, perquè si la situació socioeconòmica de la població és la que és i ells mantenen unes, unes, unes quotes molt altes, potser sí que no tenen prou joves que els hi permeti mantenir tenir aquestes ambicions, que de vegades també mantenen com a club de, ep! Volem ser un club competitiu, volem, volem... volem generar això. Llavors aquí jo crec que també hi ha un camí important a poder, a poder fer per una part. I l'altra part és, és projectes com el d'EVAL que també aquesta part esportiva, segurament, també s'hauria de poder traslladar dins del club o dins d'altres espais, és a dir, ja no l'esport entès com a ostres, crearem aquí una masia per a joves d'alt rendiment, sinó, aquest, aquest esport més del gaudir, des de la diversitat, des de la diferència sense anar a enfadar-nos per si la taula de classificació hem quedat penúltims d'aquesta categoria o si baixarem, que també és com un canvi que a vegades ens costa com a... com a societat, vull dir que quan en parles amb la família, ostres, o fins i tot amb els nanos, no, no, no hi ha un guanyador? No hi ha... no... o no hi ha un àrbitre que ens dirà com són totes les normes? En el tema del futbol en valors, vull dir, no, les pactarem entre tots. Bueno, són, són, són aquestes cosetes.

L: Doncs, doncs això és tot [riu]. Moltes gràcies, D.

D: [riu] Quan, quan tinguis el treball...

L: I tant, sí, sí i tant, ja te l'enviaré, i tant, i tant.

D: Sí... no més que res perquè aquesta mirada és, és... interessant. De fet, estàs fent 4t entenc?

L: Sí, sí ja estic, acabo ara al, al... l'entrego d'aquí a un mes.

D: Molt bé. Doncs... ànims amb aquest meset que et queda.

L: Mersi [riu].

D: I a veure si... si com a mínim si quan tinguis ens fas una mica aquest retorn perquè a vegades el necessitem.

L: I tant, i tant, cap problema, i tant, i tant. Doncs moltes gràcies, D.

D: A tu, ens veiem dimecres, cuida't.

L: Si ens veiem dimecres, adéu...

Entrevista 2 – Tècnica de Joventut de Santa Eugènia de Berga

Dia: Dimecres 21 abril del 2021.

Hora: 12.00h.

Lloc: Reunió Zoom (on-line).

Codi: E2.

L: Bon dia, N.

N: Hola, L.

L: Et vas mirar les preguntes?

N: Sí. Sí, sí. M'ho vaig mirar, però no hi he pensat eh, vull dir serà tot aquí...

L: Ah, no, no, no pateixis, no passa res, era perquè tu sabessis de què anava i ja està.

N: [riu].

L: Bueno, doncs com ja et vaig dir estic fent el TFG sobre com l'activitat física i esportiva pot ser un recurs socioeducatiu per millorar la cohesió dels joves i... mira justament tu que tens joves, que no ho sabia, és genial.

N: [riu] Sí.

L: Quina edat tens?

N: Vint-i-sis.

L: Vale, i el lloc de treball actual? On estàs treballant?

N: Estic treballant mitja jornada al Centre Cívic Punt Jove de Santa Eugènia i l'altra mitja al Centre Obert de Santa Eugènia, que ara es diu Servei d'Intervenció Socioeducativa.

L: Vale, genial. Què vas estudiar?

N: Educació Social.

L: Val i quina experiència acadèmica o laboral tens amb els infants i joves en risc?

N: A veure, he fet de monitora de l'esplai de Santa Eugènia, he treballat al Centre Obert de Centelles, ara estic treballant en un Centre Obert d'aquí Santa Eugènia, he treb... bueno també com a punt jove estic fent de tècnica de joventut al projecte d'EVAL i jo crec que més o menys...

L: Vale i en l'àmbit de l'activitat física i l'esport?

N: A... vaig fer patinatge m... molts anys, però no sé quants m... tretze o quinze anys i vaig fer de monitora també de patinatge.

L: Vale, perfecte. I suposo que EVAL també.

N: Bueno sí, i esport amb valors sí.

L: Vale, guai, perfecte. Bueno doncs ara ja sí que...

N: Ah i també vaig fer de monitora d'aquestes d'esports a Xanascot.

L: Ah... Vale, vale. A les típiques colònies o què?

N: Sí.

L: Vale. Bueno, doncs ara sí que comencem amb l'entrevista com a tal m... primer farem una mica el tema de cohesió i ja anirem canviant de temàtica, però bueno tot està lligat.

N: Perfecte.

L: La primera és que què és per tu la cohesió social?

N: A... per mi la cohesió social és un concepte que jo com a tal no, no, no crec que no l'havia treballat mai crec. Per mi cohesió social en realitat és com que hi hagi bona relació dintre d'un mateix grup de persones més o menys nombros, que entenc que pot ser molt reduït, però també a nivell de poble o de país. Bona relació també entenent que impliqui un sentiment de pertinença i que hi hagi com molt respecte i es puguin parlar les coses.

L: Vale, perfecte. Vaig separar cohesió social i grupal, si hi trobes alguna diferència?

N: Entenc com que en realitat, bueno com que potser és el nombre de persones que implica. Cohesió grupal pot ser, per exemple esport amb valors, sí que tinguem dins del mateix grup una cohesió grupal. Cohesió social per exemple seria més com a nivell municipal si hi ha aquesta... Pot haver-hi cohesió grupal, però no cohesió social, bueno i al revés [riu].

L: Sí [riu]. Quina importància creus que té la cohesió de grup i després si de cas la cohesió social, amb els joves que estan en risc o amb els joves.

N: A veure, jo crec que amb els joves és, és imprescindible la cohesió social i cohesió gru... vull dir la cohesió grupal perdó.

L: Si vols dir cohesió ja s'entendrà, no et preocupis.

N: Vale, perfecte [riu]. Doncs crec que és una edat de la vida on la cohesió és, és súper important, on tu dónes molta importància al teu grup d'iguals i que per tant, és una cosa que necessites també per crear la teva pròpia identitat. Que, que si tu formes part d'un grup i aquest grup et valora i, i, i tens un lloc dins d'aquest grup, doncs és molt més fàcil entenc i que és necessària la cohesió i sentir-te que formes part d'alguna cosa. Bueno, quan ets jove i també quan ets gran, però que quan ets jove encara ho accentues més.

L: Exacte, i quins beneficis creus... bueno ho has anat dient, però si vols afegir algun més... Quins beneficis creus que aporta exactament la cohesió amb els joves? Potser en situació que estiguin, en situació de vulnerabilitat ja.

N: Vale... Doncs potser en situació de vulnerabilitat, bueno fins i tot també en qualsevol situació jo entenc que, que quan formes part d'un grup, en realitat, pot ser com crear dinàmiques súper noves, obrir molt la ment perquè coneixes noves realitats, et pot servir de vàlvula d'escape de qualsevol situació, també et pot servir com per crear nous referents, que a la vegada et poden, vull dir, pots dir en un moment, vale doncs jo ara exploto i necessito algú amb qui explotar i pot servir, m... no ho sé, és que ni ha moltes... En realitat, és això, és, és com dir... també jo crec que tothom, indiferentment del risc o no risc, o de les situacions que tu tinguis a casa, dins de casa tu tens uns rols i unes dinàmiques i quan tu et relaciones amb un grup que són de la teva edat, més o menys, sí que canvia totalment els valors que hi ha allà, el rol que assumeixes tu, les responsabilitats que pots aportar, vull dir, que pots assumir dins del mateix grup...

L: Vale, sí, sí, perfecte. I tu com fomentaries o com treballaries aquesta cohesió, o sigui, en quins espais o amb quines metodologies, quins professionals o quin paper han de tenir els professionals...

N: Uau, a veure, jo crec que en realitat en aquesta societat nostra és súper, súper... bua no sé com es diu, però en plan que als joves els tenen súper menyspreats... que és com súper adultista i que...

L: M... sí, abandonats.

N: Sí, abandonats i menyspreats, les dues coses saps? Perquè per exemple fent la formació del *Fútbol Callejero* sí que t'explicaven com... la importància que donen als joves i a mi això em va trencar molts els esquemes. Perquè és això, per exemple molts dels projectes que fem per joves, jo adulteta amb un títol vaig a crear un projecte amb les necessitats que crec que tenen els joves. Bueno, doncs un jove té claríssim les necessitats que té, té claríssim el que vol, té

claríssim el que li agrada, el que li motiva, per tant, que crec que en realitat l'únic que s'hauria de fer des de la posició institucional o més adulta és facilitar els espais, perquè ells ja són els que tenen súper clar què volen, què necessiten. El que fem nosaltres és com això, infantilitzar-los en el sentit de dir, no és que tu encara no ets prou gran com per a decidir què vols o jo sé millor que tu què és el que vols o el que no vols.

L: Exacte...

N: No sé si he respost a la pregunta gens...

L: Sí... està bé, o sigui...

N: [riu].

L: Són capaços de decidir què volen treballar o què volen estudiar, però no... no el que necessiten en el seu espai lliure

N: Sí [assenteix amb el cap].

L: I parlant sobre els joves, ara em ve al cap una pregunta. Tu... quines necessitats o mancances creus que tenen els joves? O sigui, en tots els àmbits, ja no només de cohesió ni el que hem comentat abans, sinó també quina mirada té la resta de població cap a ells, com, com, com se'ls tracta, etc. O sigui, per una banda, les, les mancances i necessitats i per altra, doncs... el paper que tenen dins la societat, no?

N: Vale, a veure, jo considero que en una, en una societat molt centrada en els adults i la població productiva, econòmicament parlant, vull dir, la visió que es té dels joves, no és del tot positiva. Actualment i en la situació de pandèmia, doncs, encara s'ha vist més reflectit, saps? Es té la visió que la, que... que la joventut és un col·lectiu molt i... irresponsable, que tot el que es fa, o sigui, el que fan, està vinculat a la festa i en el consum de substàncies additives. Crec també que... m... que els prejudicis cap al col·lectiu dels joves, s'accentua encara més, quan són de diferents orígens, o sigui, que és d'un altre país que el de la persona que té, que té aquest prejudici. També vers els joves que fan més vida al carrer, no sé.

Pel que fa a les necessitats i mancances que tenen, doncs... depèn molt de, de la situació amb què es troba cadascun d'ells. Vull dir, centrant-nos en la realitat de Santa Eugènia, hem fet una diagnosi, i clar, en aquesta fase de diagnosi del Pla Local de Joventut, algunes de les necessitats que van expressar van ser, per exemple: hi ha una falta de llocs o recursos on trobar-se els joves, que hi ha, hi ha una falta d'habitatge assequible per a ells, o sigui, llavors el que, el que han de

fer és... m... emancipar-se en grup o parella, perquè si no, no es pot fer front a les despeses de l'habitatge. Tampoc tenen oportunitats laborals a Santa Eugènia, en, en... en àmbits més d'especialitats, vull dir, llavors clar, això provoca que moltes persones s'hagin de desplaçar a altres municipis per treballar i potser no, no, no tenen els recursos per fer-ho, ja que també cal dir que el transport públic té un preu molt... molt excessiu i a més, el transport públic que s'ofereix, és molt, molt just. Hi ha una manca d'activitats d'oci dirigides al públic jove durant tot l'any. A més, hi ha joves que, que tenen gustos i interessos diferents, llavors no se senten inter... no se senten m... interpel·lats per les activitats que s'organitzen al poble. Tampoc participen tots els joves o, o, o es vinculen, o sigui, estan vinculats a les activitats, hi ha un grup que sí, però, però és molt reduït, la resta, doncs, no. També hi ha alguns joves que demanen, doncs, més espais on realitzar activitats esportives, fent referència al gimnàs o a una piscina municipal, per exemple. Com deia abans, hi ha una falta d'escolta o fins i tot de protagonisme dels joves en, en aquestes institucions que, se suposa, creen projectes per ells. Existeix, també... Bueno, en realitat la cosa és que no, no existeix, vull dir, hi ha poca relació o cohesió social amb els joves que provenen de les famílies migrades. I Bueno, no sé, això una mica, vull dir...

L: Sí, sí, està bé oi tant. Vale tu creus que l'activitat o sigui la cohesió es pot, es pot m... potenciar a través de l'activitat física i l'esport?

N: Sí. Sí, sí, molt, vull dir jo per exemple esport amb valors, crec que és un clar exemple de què això passa, vull dir, no és només que pugui passar, sinó que és un fet real que passa. Vull dir, són joves que potser en altres activitats no s'han vinculat però en canvi en una activitat esportiva sí que es vinculen, que es poden treballar molts valors de manera directa o indirecta i... i que sí que es crea, també és això, allà és un grup que és molt seu. També crec que en l'àmbit esportiu, també és... vull dir, com professionals, com a tècnics o com el que sigui també assumeixes una relació molt diferent amb els joves i també és una manera molt més, vull dir, potser no és tant de cohesió, però sí que és cohesió amb nosaltres, que també assumeixes un rol molt més diferent, molt més proper.

L: Vale, perfecte. I... m... o sigui quins beneficis creus que l'activitat física i l'esport poden aportar?

N: A veure, primer de tot també a nivell personal, vull dir, l'esport és súper necessari perquè va molt bé tant a nivell de... físic com a nivell mental i sí que crec que en els joves també és una cosa que en certes edats els fa com molta mandra i s'ha deixat molt de fer, perquè jo tinc joves que l'únic esport que fan és una hora a la setmana, no, una hora i mitja que fan esport amb valors i res més, que això és com... I ells ja consideren que és suficient [riu]. I en realitat també

és això, sobretot en els esports grupals també fas molt més treball en equip, treballes molts hàbits, treballes valors, treballes moltes coses...

L: Vale, genial. I creus que també es poden donar aspectes... o sigui així com hi ha beneficis creus que es poden donar aspectes negatius en l'esport i l'activitat física?

N: En realitat sí que pot passar, per exemple en el tema del gènere sí que és un lloc que si no es vigila o es vetlla es poden perpetuar estereotips de gènere, sí que també si no es vigila o es vetlla com es fan les difusions de les activitats esportives o no es consciencia a les persones que les porten a terme, pot continuar sent un altre espai on es perpetuen totes les desigualtats socials entenc jo, és a dir, si que... vull dir depèn de com es fa tot el pas previ o de com la formació o de tan sols el tacte que tenen les persones que porten a terme aquesta activitat o la difusió que es fa, ja es pot estar exclouent persones de manera conscient o inconscientment.

L: Vale... sí, sí, totalment. Vale, canviem una mica de tema, tu quin... bueno si creus que hi ha problemàtiques en els, en els joves immigrants o que són fills d'immigrants, si tenen problemàtiques concretes o generals.

N: A veure jo crec que tenen, òbviament sí que en tenen [riu] i tenen problemàtiques, bueno jo crec que és a tots els nivells, vull dir, a les famílies com als joves d'aquestes una cosa súper bàsica és que jo que si sóc filla de catalans que els meus pares saben llegir o escriure, quan em donen un full a l'escola ells reben la informació, si jo sóc filla que els meus pares no parlen cap tipus, vull dir, no parlen l'idioma o no saben llegir o escriure, doncs la informació que tenen, vull dir, ja ni els hi arriba, això... és una cosa súper bàsica, però que jo mai hi havia set conscient d'aquesta cosa tan fàcil o, o... per exemple també difusions per whatsapp o qualsevol tipus de difusió o informació per escrit i en un sol idioma, ja estàs exclouent a molta gent d'aquesta. Després també sí que també, crec que moltes de les activitats o molts dels recursos que s'ofereixen també estan pensats cap a un perfil molt concret i molt catalanet, blanquet, riquet i, i... d'una família, també d'un perfil d'una família molt determinat i això ja és súper exclouent també. Vull dir que no es té en compte... quan s'organitzen activitats esportives o del tipus que siguin sí que no, no... es tenen en compte totes les realitats que hi ha en un municipi o costa molt tenir-les en compte.

L: Sí, sí, és difícil, bueno exacte la gent no hi pensa. Vale, llavors tu creus que com a col·lectiu són, són un col·lectiu que té, tenen risc de ser exclosos socialment? Com a col·lectiu o no...

N: Clar jo crec que en realitat sí que és com molt, molt depenen de moltes circumstàncies, saps? Sí que continuem vivint en una societat súper racista i que, per tant, si que tenen més risc

d'exclusió que un que tingui les mateixes característiques, però tan sols blanc de pell, però sí que també depèn molt de les circumstàncies, familiars, del municipi, del moment, econòmiques... per mala sort continua afectant molt això.

L: Vale, això que deies abans també dels vincles i de la identitat, com creus que l'activitat física pot afavorir, a la, a la recreació de vincles i a la reconstrucció de vincles dels immigrants o dels fills d'immigrants, perquè clar...

N: A veure, torne-m'hi [riu]

L: Vale, l'activitat física i l'esport com afavoreix a la recreació o a la reconstrucció de vincles i d'identitat amb els joves, perquè vénen d'un altre país i allà tenen la seva identitat i tenen els seus vincles i venen aquí i s'ha de tornar a crear. Com creus que l'activitat física i l'esport pot ajudar a això.

N: Entenent que és un jove que ha emigrat ell, eh?

L: Ell o nascut aquí, però la seva família és immigrant.

N: A veure, en realitat sí que és això, jo crec que un esport és un llenguatge que parla també més o menys tothom o que pots no estar parlant el mateix idioma però pots jugar al mateix esport. Per tant, això sí que és una manera que crees vincles diferents, també com que hi ha esports que implica el contacte físic, també és una manera més, més ràpida de poder crear vincles o de poder crear relacions diferents i... en realitat els esports d'equip entenc que també guanyes un lloc o tens un lloc dins d'aquell equip, per tant, entenc que també comences a crear un sentiment de pertinença dins d'aquell equip que potser acaba implicant, potser, dins, també, d'altres nivells. O si anem junts, vull dir, també estic pensant molt en el cas de Santa Eugènia que és un municipi petit i molt concret, perquè si també és això, si jo vaig a futbol i a futbol hi ha uns mateixos nens que potser també em trobaré a l'institut, doncs ja, ja... també això serà que hi haurà cares que em sonin i que no em senti tan sol... i que potser m'és molt més fàcil començar a jugar a futbol que no pas començar a anar a una classe on no entenc res del que està passant al meu voltant.

L: Vale, perfecte, guai. Vale, llavors ara, creus que l'activitat física i l'esport poden ser una eina d'intervenció comunitària o social, o sigui, que això pot ser beneficiós per la comunitat, pel barri...

N: Sí, sí, crec que també tenim com molt institucionalitzat el món de l'esport i que, i que també és una feina que hi ha per fer, de dir, doncs es poden fer maneres diferents de fer esport, no es

necessita tenir un camp de futbol de gespa artificial, o un pavelló per fer esport. A través de l'esport pots treballar moltes coses de maneres indirectes, pots crear relacions que potser no hauries creat en un altre espai, per tant, sí que crec que no només és una eina que no es fa servir molt, que no està molt popularitzada, però que sí que té molts beneficis. Jo sempre sóc partidària de què qualsevol intervenció comunitària quan la fas amb alguna cosa, no com a intervenció sola, és molt més rica i funciona molt més, és a dir, si anem a fer no sé que per a treballar qualsevol cosa, és molt més fàcil que si ens seiem a una rotllana i parlem.

L: Vale i tu com creus que es pot potenciar aquesta intervenció?

N: [riu] Primer de tot, formant-nos és a dir, a tots els que també estem en l'àmbit social, però que també, és a dir, això també és un canvi de perspectiva, és un canvi de xip començant des de dalt o des de baix o no sé d'on, però és com un canvi de xip que s'ha de fer. Perquè no, no, no, no ho... no ho tenim com present o com al nostre dia a dia i, per tant, costa molt... però, per tant, jo penso per exemple que també aquí si jo decidís apostar molt fortament, necessitaria com un suport, com un suport o un recolzament de l'ajuntament, que si no han tingut una formació o una informació suposo que és impossible que això passi. També crec que som com una societat que estem com molt acostumats a, a participar en els llocs de manera passiva o que ens ho facin i nosaltres hi anem i que, per tant, també és com un canvi de xip que s'ha de fer, en aquest sentit de dir, doncs tu també ets protagonista, també, de tot el que hi està passant aquí i que com aconseguim que participis.

L: Perfecte, a... falten dues i ja acabem. Vale, creus que, quins beneficis aporta als joves en situació de vulnerabilitat aquesta intervenció amb la comunitat? Creus que en té i que si en té quins?

N: Jo crec que sí que reforça el que dèiem de la cohesió. És força una mica el que hem dit, reforça la cohesió, reforça sentiment de pertinença, conèixer recursos, conèixer persones e... bueno és que és conèixer tot, entorns, entorn com a tot, com a persones, com a espais, com a recursos a... però és que per mi també és, és, és igual d'important, bueno, que té els mateixos beneficis per una persona que té exclusió com per una persona que potser està més normalitzada. Perquè també, en el cas de molts projectes que es fan socials, bé socials entre totes les cometes del món, en realitat llavors el que s'ha de lluitar també és per això, perquè no acabi sent una cosa súper estereotipada, o només...

L: Un gueto...

N: Exacte, sí, sí, per tant, crec que és això, també, que més que dir anem a fer un projecte per unes persones determinades, és això, és, anem a fer un projecte on s'englobi el màxim de persones i més diverses possibles.

L: Sí, sí, això si està clar, si no és això, es converteix en un gueto, estàs fent el mateix, estàs segregant, o sigui estàs donant una oportunitat, però estàs segregant alhora.

N: Exacte, sí sí.

L: Vale, i per últim, quin, quins aspectes o quines situacions poden potenciar que es doni la cohesió, la inclusió, i tot això. O sigui, que pot crear o sigui, que pot afavorir que es doni això, les situacions pues quotidianes o el que sigui.

N: És molt complicat aquesta pregunta [riu] perquè un canvi de tot el sistema [riu], no? Perquè clar és que és com un peix que es mossega la cua molt fort. Vull dir, jo crec que com es pot aconseguir això, jo crec que és treballant a tots els nivells des de tot arreu on es pot, vull dir, això és molt complicat. Des d'educació formal, no formal, informal, des dels carrers, des de les aules, des de... qualsevol lloc i no només amb nens i només amb joves, sinó també ampliat a totes les edats.

L: Vale, sí, sí i tant, tot està bé per tant...

N: [riu] Vull dir no sé si volies com coses més concretes, però és que tampoc sé com...

L: No, no, si no et surten, no passa res, no passa res. Està bé. Suposo que depèn de la persona si tens més experiència o menys... has viscut més coses suposo que surten, però està bé, està bé, és això, en veritat és un canvi del sistema totalment, perquè si ja no canvien les institucions, la societat difícilment ho farà, doncs és això. Vale, pues això és tot, molt bé, [riu]. Gràcies.

N: Vale... que sàpigues que vaig tenir molta síndrome d'impostora fent aquesta entrevista quan m'ho vas demanar, jo penso una mica això, que no sé res, com perquè em demanis coses [riu].

L: Sí, perquè vaig demanar a l'A., una tècnica de joventut i em va dir: ah si la N., clar jo tampoc sabia qui erets perquè com no he vingut a la vostra activitat, dic bueno doncs sí. Si a mi més igual qui hi ha, qui vulgui participar jo encantada saps? I això, però bueno totes les visions estan bé, així també des de més joves o més grans, està guai saps? Les diferents perspectives.

N: Perfecte.

L: Doncs això és tot, moltíssimes gràcies.

N: Doncs perfecte, qualsevol cosa ja ho diràs.

L: Perfecte, gràcies, adéu.

N: Adéu que vagi bé...

Entrevista 3 – Responsable EVAL

Dia: Dilluns 26 abril del 2021.

Hora: 10.00h.

Lloc: Reunió Zoom (on-line).

Codi: E3

L: Bon dia, A.

A: Bon dia, L.

L: Ai, moltes gràcies per, per fer l'entrevista, eh.

A: [riu] Tranquil·la, només faltaria.

L: Val, doncs comencem.

A: D'acord.

L: Vale, primer de tot, quina edat tens?

A: Tinc vint-i-cinc anys.

L: De què treballes?

A: Ara estic treballant de monitora de menjador a una escola de Prats de Lluçanès i també a EVAL.

L: I què vas estudiar?

A: Vaig fer el Grau en Psicologia.

L: I quina experiència tens en... en l'àmbit laboral o acadèmica amb infants i joves?

A: Doncs... Doncs dos anys porto treballant amb EVAL i també vaig estar un any a CE Can Llupià.

L: Vale, i tens experiència en l'àmbit de l'activitat física i... i l'esport?

A: Sí, bueno, el que et deia, porto dos anys amb EVAL i també he fet dos anys d'entrenadora de futbol.

L: Vale, ara sí, ja comencem amb l'entrevista així, més... les preguntes que t'havia plantejat.

A: Vale, sí, sí, endavant.

L: Què és per tu la cohesió social?

A: A veure... La cohesió social podríem dir que... que és el sentiment de pertinença a un grup heterogeni, no? I que compta amb l'acceptació de totes les parts... que estan implicades i també el respecte cap a elles, o sigui, cap a les persones. Penso que és l'intercanvi d'experiències, també de coneixements i, bueno, de maneres de viure. Vas acceptant les... aquestes maneres de viure i, i llavors, i permetent una convivència respectuosa. Crec... jo crec que la cohesió social, també es basa en el consens i l'horitzontalitat, m... o sigui, és a dir, que les decisions es prenguin en, en, m... a favor, en pro del grup al qual es forma part, no? Respectant a tothom qui forma part. I bueno... i també, sobretot que entre grups socials diferents hi hagi una interacció i un intercanvi, ja que si no, pues, si no es parlaria de segregació.

L: Sí, sí totalment, l'altre dia ho comentàvem amb la N. això, que, que si al final no hi ha m... aquest intercanvi que dius, doncs, doncs al final... al final s'acaba convertint en un gueto i se segrega al grup.

A: Sí, exacte, és això.

L: Vale, i tu, quina importància creus que té, aquesta cohesió que dèiem, entre els joves o amb els joves en risc d'exclusió social, saps?

A: Pues, a veure, el fet de sentir-se part d'un grup, penso que genera benestar, no? I que també, pues, augmenta l'autoestima. Llavors, per tant, crec que és un factor que, que protegeix, o sigui un factor protector per evitar, m... doncs per evitar diferents situacions, com per exemple, doncs la criminalitat, les addicions, l'estigma, etc. A més, que si posem el focus en els joves... Doncs clar, val a dir que a l'adolescència, doncs, les relacions entre iguals tenen molt pes, vull dir, que llavors és de gran importància per a ells, o sigui és important per als joves sentir-se part d'un grup. Per tant, si per a tothom és important, això... és a dir, el fet de pertànyer a un grup, pels motius que comentava abans, per als joves i per als adolescents encara ho és més.

L: Vale i, en relació amb això, doncs, quins, quins beneficis creus que aporta als joves en situació de vulnerabilitat?

A: A veure, doncs jo penso que... doncs entre altres eixos, o sigui, en altres, pues, aspectes... Doncs el que et fa vulnerable és, és, és la marginalitat, no? Doncs, llavors, per tant, si... entenent que marginalitat i cohesió social són, són, són doncs, dos conceptes, m... antagònics, o sigui, contraris... Doncs, la cohesió social faria a, a, a aquestes persones menys vulnerables, ja que, vull dir, llavors es practicaria el suport mutu entre ells, no? També, doncs, les tasques de les cures i una mica això...

L: Vale, sí, sí, ostres genial. Vale a veure, doncs... I tu com fomentaries o bueno, com treballaries la cohesió, o sigui, les metodologies que faries servir o clar, quin paper creus que han de tenir els professionals o també... doncs, que en, en quins espais, o sigui, on es podria donar i tal?

A: Doncs, jo crec que, que, que s'hauria de treballar, doncs des de tots els àmbits possibles, no? O sigui, ja que la societat la fem les persones... i, i, i les persones aprenem des de diverses fonts i també de, de diferents espais. Per tant, jo crec que, per una banda... Doncs s'hauria d'educar en, en, en pro del respecte a la diferència... i clar, per tant, el que diem, no? Per tant, des de la cohesió social, però també... fer, fer pedagogia amb la població adulta, amb la població adulta. Perquè clar, a més, el treball per la, la, la comunitat no hauria d'anar només... només a càrrec dels i les educadores socials, sinó que... que fos un treball compartit per, per, per la resta de, dels agents municipals, per exemple, doncs els tècnics i les tècniques de cultura, també de joventut, de comerç, etc. Vull dir, també crec que, que a nivell més aviat m... popular, s'haurien de facilitar les... que les trobades socials com les festes majors, els dinars populars i moltes altres coses fossin interculturals, no? Perquè per exemple fer una botifarrada a, a, a un dinar popular... Doncs el que farà que no s'hi apropin o no vinguin, aquelles... les persones que per motius ètics o també religiosos, no mengen carn o no mengin porc, no?

L: Clar, és el que dèiem, no? Que al final queden excloses aquestes persones, perquè no es tenen doncs... en, en compte aquestes diversitats de les persones, clar, sí, sí.

A: Sí, exactament és això, sí, sí.

L: Vale... I tu, a veure, consideres, o sigui, tu creus que és eficaç potenciar la cohesió... a través, a través de l'activitat física i l'esport?

A: Sí, sí, sí. Clar que sí. Perquè també crec que la cohesió social no, no, no s'ha de treballar sota el propi lema, o sigui, crec que... o sigui, sinó que ha de ser una feina que es faci des dels diferents àmbits i que pugui quedar, doncs, com encoberta, que estigui implícita dins l'activitat, però no vendre-la com, ah! Farem cohesió, només, no? A veure, les activitats esportives solen ser molt, molt, com ho diria, m... molt llamineres per als infants i també pels joves. Clar, si a això li sumes que sigui gratuïta i, i, i accessible a la majoria d'infants i joves, doncs clar, farà que s'hi apuntin persones molt diverses, que ja és la idea. Llavors un cop les, les, tens, tens a les persones en una mateixa activitat, doncs ja estàs treballant aquesta cohesió, sense que, que aquest objectiu sigui explícit, com deia al principi, no?

L: Sí, potser... Clar potser dir farem cohesió, veniu, potser no els crida tant l'atenció, però si ja ve... com tu dius, no? Si ja ve explícit en l'activitat, vulguis o no, es donarà igual i clar, els infants

i joves, no... no tindran com aquesta sensació de què, de... de què només vénen a fer aquesta cohesió, sinó que això ho aconsegueixen doncs... o sigui fent l'activitat en si, que ja es donarà... si es fomenta clar.

A: Exacte, sí, sí.

L: Vale, perfecte. I tu quins beneficis creus que, que la cohesió social aporta als joves, als joves en situació de vulnerabilitat?

A: A veure, doncs mira per una banda, el benefici més, més evident és el, és el propi de l'activitat física, no? Amb tot el que això implica, que són moltes coses. I clar, d'altra banda... doncs, seria la possibilitat de, de, de relacionar-se amb les demés, amb les altres persones del grup, també m... formar part d'un equip, i al final doncs, fer noves amistats, no sé, hi ha moltes coses [riu].

L: [riu] Ja està bé, ja està bé. I vale, tu creus que es poden donar aspectes negatius? O sigui, amb l'activitat física i quins són?

A: Sí, clar i tant, o sigui, les maneres de, de, de comportar-se d'uns i dels altres, és a dir, els infants i els joves, pues clar, tenen, tenen comportaments... poden ser molt diferents i poden sobtar a vegades aquestes maneres de, de doncs d'actuar. També depèn de les, de les dinàmiques que es generin dintre del grup, no? Perquè clar, també poden segregar-lo i que, i que al final doncs s'acabi, s'acabi reflectint el que passa socialment, a la societat. I al final és això, també pot passar que, que si no hi ha una bona cohesió de grup, no? Doncs que es visquin situacions de discriminació dintre d'aquest grup de joves i clar...

L: Sí, sí, està clar que sí. I ara... Canviant una mica de tema, creus que... a veure, creus que els joves que són immigrants o bueno que són fills d'immigrants tenen problemàtiques, i si creus que sí, doncs quines creus que, amb quines creus que s'hi troben?

A: Sí, jo penso que sí, no? Vull dir, doncs per exemple es poden, es poden trobar en situacions de discriminació, de, de discriminació pel seu lloc d'origen, això passa. Això fa també que hi hagi uns estigmes i clar... uns estereotips vers a, a aquestes persones i... llavors a veure, que a vegades se'ls culpa per, per delictes que no han comès o només pel fet de ser immigrant, no? Ja has de ser culpable. També, per exemple doncs que se'ls denegui, se'ls denegui l'accés a alguns espais privats i que a altres persones això no els passa, però tornem al que dèiem, la societat i moltes institucions tenen aquestes actituds que... mira... no sé. A veure i no sé, també doncs que tinguin més dificultats, o sigui, sigui més difícil per ells doncs, tinguin difícil accedir als recursos que, doncs en canvi, la resta de la població disposa...

L: Sí, sí totalment, si ja les institucions no canvien, no? La societat també és difícil que ho faci. Al final a les institucions es permet que hi hagi persones que tenen aquestes, aquestes... m... actituds discriminatòries i clar... No s'hauria de permetre, perquè també fa que, que la societat i les, les persones en si doncs, doncs ho... al final ho normalitzin.

A: Clar, sí, és que no sé... M' enfada això.

L: Sí, sí està clar... Vale, llavors tu creus que és, és un col·lectiu que té risc de ser exclòs socialment, no? Pel que dius... I bueno, per què?

A: Sí, totalment, perquè com a societat funcionem, funcionem de manera que diferenciem el, el, el nosaltres de, d'ells, no? Llavors, depenent d'on posem la línia de separació de nosaltres vers ells... les persones, les persones d'altres orígens doncs... és probable que se les consideri del grup que no és el nostre, clar que no és el nostre, o sigui, ells. Així, doncs... totes les decisions que es prenguin des de tots els àmbits aniran adreçades, o sigui, destinades i pensant en nosaltres, les persones d'aquí, com si diguéssim, i no en les persones que integren... m... l'altre grup.

L: Vale, bueno, i tu com creus que l'activitat física i l'esport poden, poden afavorir a la reconstrucció de vincles i d'identitat dels joves immigrants o també dels fills d'immigrants, no? O sigui, com creus que l'activitat física ho afavoreix, no sé si m'he explicat bé [riu].

A: [riu] Sí, sí, t'he entès. Doncs per exemple, els esports en equip afavoreixen la, la interacció amb els altres integrants del grup, doncs per exemple et permet m... conèixer noves persones, aprendre a comunicar-t'hi, a comunicar-te amb els altres, a entendre les necessitats que poden o que tenen els altres, els teus companys i companyes... A més, tothom, tothom està capacitada per fer esport, per tant, és un nexa d'unió entre, entre aquests, entre els joves migrats i la resta de joves.

L: Perquè clar al final és això, són joves tots.

A: Sí, exacte, sí, sí.

L: Vale... ja queda poquet eh [riu]

A: [riu] tranquil·la [riu] està bé.

L: Vale, doncs tu creus que l'activitat física i l'esport poden, poden ser... ser una eina d'intervenció social o, o, o comunitària també?

A: Sí, clar. Un exemple és, és EVAL, no?

L: Vale, doncs tu creus que l'activitat física i l'esport poden, poden ser... ser una eina d'intervenció social o, o, o comunitària també?

A: Sí, clar. Un exemple és, és EVAL, no? L'associació EVAL Esport amb valors, perquè clar, treballa amb infants i joves de diversos perfils, i al final vulguis o no, el que acabem fent és que, que utilitzem l'esport, els jocs i tot el que fem com una, com a eina per a treballar els valors amb els joves i amb els infants.

L: Vale i tu, tu com creus que es pot potenciar aquesta intervenció en aquest àmbit social i de, de comunitat?

A: A veure, doncs per exemple, des de les administracions es poden, es poden organitzar jornades esportives gratuïtes i, i, i a l'aire lliure, per tal que siguin accessibles a tothom i perquè la gent ho vegi, perquè clar, no és el mateix muntar... no és el mateix muntar una jornada esportiva en un pavelló, on al final només s'hi aproparan... només s'hi apropen les persones interessades a anar-hi, que fer-ho en una plaça al mig del poble o del barri, no? Les altres persones veuran que, que s'hi està fent i, en realitat, sense necessitat de saber-ho prèviament.

L: Clar, això de fer-ho a l'aire lliure és xulo, perquè clar, al final la gent és això, t'acaba veient i també, potser, s'interessa, no?

A: Sí, exacte, clar.

L: Vale, perfecte. I tu, quins, quins beneficis creus que, que això aporta als joves en risc d'exclusió social, o sigui, ja ho has anat dient eh, però si vols afegir alguna cosa més...

A: Bàsicament... Sí, és això, el que ja he comentat anteriorment. Els beneficis propis de l'activitat física, que són, doncs, beneficis per la salut física i la generació de nous vincles, també la millora d'habilitats socials i la integració de diferents valors com per exemple m... el treball en equip, el respecte per les normes del joc, el compromís, el joc net... i clar, també un augment de l'autoestima, com dèiem abans, perquè et sents dins, o sigui, pel fet de sentir-se part d'un grup, i això són... són beneficis per a la salut mental.

L: Vale, sí, sí perfecte, totalment. I bueno, ara sí... la, la, l'última pregunta [riu]. Tu quines creus, o sigui, quins tipus d'activitats poden, poden potenciar que es donin aquestes situacions, no? O sigui, la cohesió social, la inclusió dels joves, més o menys això que hem anat dient.

A: Com deia, m... les activitats gratuïtes i a l'aire lliure són les que donen més facilitats a que tothom pugui participar-hi. O sigui... De fet, des d'EVAL Esport amb valors i també el *Movimiento de Fútbol Callejero* es fa, es fa... s'utilitza l'activitat física com a eina de transformació social. I

clar, es fa obrint la participació a tothom, no? Jugant a l'espai públic, i també potenciant els equips mixtos, sempre que sigui possible, que això ja és un altre tema.

L: Sí, sí, com el que comentàvem a la formació, que en aquest tema s'han de tenir, hem de tenir alguns aspectes en compte.

A: Sí, exacte, però bueno, això que deia, que l'activitat s'adreça als infants i joves de, de, de la població general, però, també amb especial importància per a, a, a aquells usuaris dels diferents serveis dels ajuntaments, com ho poden ser doncs no sé... els Serveis Socials, els Punts Joves, els Serveis d'Intervenció Socioeducativa... Per tant, són un exemple de què... de què és possible portar-ho a terme i, doncs, doncs... poder garantir la inclusió d'aquests joves.

L: Sí, està clar, vale, sí, sí perfecte.

A: Sí, doncs és una mica això.

L: Vale, doncs ja està, això és tot.

A: Vale, perfecte.

L: Ai, doncs, gràcies eh A.

A: Cap problema [riu]. Ja ens explicaràs... o no sé potser és interessant a veure què surt, no? D'aquest TFG, potser ens pot ser útil per EVAL també.

L: Clar, i tant, quan acabi si voleu us faig el retorn amb una mica tot el que... o sigui, tot el que he vist i tal...

A: Sí, doncs estaria guai.

L: Vale, pues ens veiem demà a Sant Julià.

A: Sí, quedem on sempre a les 17h.

L: Sí! Doncs això és tot, moltíssimes gràcies.

A: Vale, genial L.

L: Perfecte, gràcies, adéu.

A: Fins demà!

Annex 5 – Transcripció grup de discussió

Tema	Preguntes	C.	A.	V.	Z.	A.	N.	A.
Preguntes generals	Quina edat teniu?	Tinc 14 anys.	Tinc 13 anys.	Tinc 12 anys.	Tinc 16 anys.	Tinc 16 anys.	Tinc 14 anys.	Tinc 13 anys.
	Quin curs feu?	Faig 2n d'ESO.	Faig 1r d'ESO.	Faig 1r d'ESO.	Faig 4t d'ESO.	Faig 4t d'ESO.	Faig 2n d'ESO.	Faig 1r d'ESO.
	Quant temps fa que veniu a EVAL?	Dos o tres anys.	Dos anys.	Em vaig apuntar aquest curs.	Des de fa tres anys.	Des que va començar.	Des que va començar.	Des que ha començat EVAL.
	Perquè us vau apuntar a l'activitat d'EVAL?	Per passar l'estona perquè no hi havia cap altra activitat on passar l'estona.	Per jugar i passar el temps.	Perquè feia molts anys que no feia un esport nou i volia provar de fer alguna cosa nova.	Em vaig apuntar perquè m'agrada jugar a futbol i perquè els meus amics m'ho van dir, ja	Perquè em va fer il·lusió i com que era una nova activitat vaig voler venir.	Doncs perquè es van apuntar els meus amics i vaig decidir que	Perquè m'agrada a jugar a futbol.

					que ells ja anaven.		jo també volia venir.	
	Perquè heu seguit venint a l'activitat d'EVAL?	Perquè m'agrada jugar a futbol i fer partits.	Perquè m'agrada el futbol i vull jugar.	Perquè m'agrada.	Perquè m'agrada, "està to guapo" perquè venim a jugar, a passar l'estona.	Perquè m'ha agradat.	Perquè m'agrada jugar amb els meus amics.	Perquè tinc els meus amics aquí i m'agrada jugar a futbol.
Cohesió grupal i social	Com us sentiu dins del grup?	Bé, que hi formo part.	Em sento bé, còmode.	S'està bastant còmode perquè hi ha gent que em respecta però hi ha alguns que alguna vegada no ho fan i em sento una mica trist quan això passa.	Em sento bé, que m'ho passo bé i és divertit. A vegades m'enfado si m'entren fort però estic bé. Amb el grup em sento còmode, ells em respecten i jo els respecto.	Em sento molt còmode i em sento a dins, que formo part del grup.	Normal, doncs a vegades hi ha baralles i a vegades no. Quan hi ha baralles hem de vigilar.	Em sento bé perquè estic amb els meus amics.

<p>Sentiu que podeu confiar amb l grup?</p>	<p>Crec que no puc confiar amb el grup, tot i que hi ha persones amb qui si que confio.</p>	<p>Jo depèn del dia i de la persona.</p>	<p>Doncs amb les persones que em tracten bé si que confio una mica i m'agrada estar amb ells.</p>	<p>Sí, depèn de les persones, però sí perquè ens portem bé entre tots.</p>	<p>Sí, perquè som com una família tots.</p>	<p>Sí, amb alguns més que amb altres.</p>	<p>Sí, perquè som amics.</p>
<p>Creieu que esteu inclosos del grup?</p>	<p>Sí, perquè estàs amb els amics, que t'ho passes bé, tot.</p>	<p>Doncs sí, perquè estic amb els amics, puc jugar, de tot.</p>	<p>Em sento part del grup però algunes vegades em sento apartat perquè sóc el més petit i el més nou.</p>	<p>Sí, crec que estic dins del grup perquè tinc els meus amics. Abans, quan vaig venir al principi, no entenia això del primer temps ni el tercer, quan fem la rotllana, però ara ja ho entenc i ja no tinc problema.</p>	<p>Em sento inclòs amb el grup.</p>	<p>Sí, perquè aquí estic amb els meus amics.</p>	<p>Sí, a més com fa molt que vinc ja conec a molta gent.</p>

	<p>Creieu que formar part d'aquest grup us permet formar part d'un grup més gran, com per exemple el barri, la comunitat, etc.?</p>	<p>Aquí [EVALI] tots els que venim estem sempre junts. Tant aquí com fora. Això sí, hi ha un noi que es nota que no està igual que nosaltres, no està tant amb nosaltres perquè vacil·la més i tot.</p>	<p>Per mi això funciona com si alguns amics venen... si parlo amb ells pot ser que siguem amics o en canvi no confii tant amb ells.</p>	<p>Sí, perquè a vegades els veig pel carrer i em saluden, però com són més grans si me'ls trobo no vaig a jugar ells perquè també tinc el meu grup d'amics que són de la meva classe.</p>	<p>Sí, perquè si tenim un grup petit aquí després amb la comunitat potser és més fàcil relacionar-se.</p>	<p>Penso que sí, perquè penso que si et pots fer amb aquest grup amb els altres també pots.</p>	<p>No ho sé.</p>	<p>No ho sé, perquè aquí has fet amics i allà en canvi no tens confiança. Al final potser sí però trigaràs més en agafar la confiança que hi ha amb aquest grup.</p>
<p>Activitat física i esport</p>	<p>Què us aporta realitzar activitat física i esport?</p>	<p>A part de que t'ajuda a desestressar-te molt xutant la pilota, també m'ho passo bé perquè estic amb els amics.</p>	<p>Jo quan jugo amb els altres nens em poso nerviós perquè a mi m'agrada més jugar que</p>	<p>Perquè m'agrada el futbol i en vull aprendre més.</p>	<p>Em sento bé quan jugo a futbol. Des de petit que m'agrada i que hi jugo. El meu somni era ser</p>	<p>Doncs millorar cada dia, fer activitat física, no estar a casa fent el vago i no estar jugant amb el mòbil, perquè</p>	<p>Penso el mateix, per desfogar-me una mica i també per fer esport.</p>	<p>Doncs jo per no avorrir-me a casa, passar-m'ho bé amb els amics, desfogar-me i jugar a futbol tots junts.</p>

			guanyar i hi ha nens que només pensen en guanyar.		un jugador del Barça però ara ja sóc gran.	avui en dia sempre estem davant d'una pantalla.		
Quins valors us transmet l'activitat física i l'esport?	Treball en equip, perquè cadascú té la seva responsabilitat, passar-s'ho bé sobretot. També és important la comunicació perquè per exemple si tu estàs de porter i estàs defensant i et venen tres de cop en un contraatac, tu pots dir "veniu a	Per mi treball en equip i també la comunicació amb els jugadors també és molt important.	És molt important el respecte, perquè quan marquen els altres a vegades s'enfaden i s'insulten i això està malament, perquè s'ha de saber perdre i guanyar. També el treball en equip perquè si no hi ha treball en equip les coses es poden descontrolar i es pot separar l'equip. I quan parlem	Sobretot treball en equip perquè ens ajudem entre tots. També el respecte, ja que sempre s'ha de respectar a tothom. I això de la comunicació penso que si no et comuniqués bé no jugaràs bé amb el teu equip.	Per mi el treball en equip és la clau, perquè per exemple si tu treballes en equip en futbol penso que et pot servir per quan fas grups a l'escola i fas treballs, doncs que ja aprens molt. La comunicació ens serveix per parlar amb	Penso que depèn de la persona. Potser aquí aprens a valorar i si vas a un altre equip ja sabràs valorar i sabràs respectar.	Aquí ens respectem, però és veritat que a vegades hi ha alguna baralla per tonteries, per faltes, però no passa res. També quan ens comuniquem és necessari perquè així podem formar un bon equip.	

		ajudar” i de cop baixen.		(comunicació) perquè ens diem “ves cap allà o vine cap aquí” i sinó no sabem on hem d’anar i llavors pot ser que perdem.		l’equip i saber què necessitem.		
--	--	-----------------------------	--	--	--	------------------------------------	--	--

Figura 8: Transcripció del grup de discussió. Font: Elaboració pròpia.

Annex 6 – Taula de categorització

Llegenda:

- P1, P2, P3, etc.: Paràgraf 1, Paràgraf 2, Paràgraf 3, etc.
- J1, J2, J3, etc.: Jove 1, Jove 2, Jove 3, etc.
- Pàg. 1. Pàg. 2, Pàg. 3.: Pàgina 1, Pàgina 2, Pàgina 3, etc.
- (OP1), (OP2), (OP3), etc.: Observació Participant 1, Observació Participant 2, Observació Participant 3, etc.
- (E1): Entrevista Educador Social Serveis Socials Bàsics
- (E2): Entrevista Tècnica de Joventut de Santa Eugènia de Berga
- (E3): Entrevista Responsable EVAL
- (GD): Grup de Discussió

Cohesió de grup				
Subcategoria	Tema	Codi	Transcripció	Anàlisi
Habilitats socials	Comunicació	OP1 – P3. Pàg. 4	Els joves es van donant indicacions i es comuniquen perquè el joc sigui millor. Es comuniquen diferent amb els membres del seu equip, amb els de l'altre equip i amb els que no juguen. Ho fan de manera respectuosa.	La comunicació entre els joves varia segons les persones amb qui es relacionin.
		OP2 – P3. Pàg. 6	Es van donant indicacions entre ells per millorar el joc. També reben comentaris de l'altre grup de joves que estan fora la pista, però són d'ànims i de felicitació.	
		OP3 – P3. Pàg. 8	L'A. i el N. es comuniquen tota l'estona per fer un bon joc, unes bones passades i arribar al gol. Des de fora el Z. els felicita i els va guiant.	
		OP4 – P2. Pàg. 11	La comunicació entre els joves és diferent segons si juguen al mateix equip o a l'equip contrari, tot i que ho fan amb respecte sempre.	La comunicació i les indicacions són útils perquè el joc sigui fluid.
		OP5 – P4. Pàg. 13	Els joves es van donant indicacions per millorar el seu joc i s'animen quan fan les coses bé.	
		OP5 – P6. Pàg. 13	En els dos grups la comunicació ha sigut fluida, s'han anat donant indicacions durant tot el partit per millorar el joc.	

	Resolució de conflictes	OP2 – P4. Pàg. 7	Parlem amb el N., l'A. i el M., que són els joves que han estat molestant. En M. és el que més reia de l'I, els altres dos anaven rient de les gràcies del M. L'A. i jo els diem que si han de tenir aquestes actituds que marxin, no es podran tornar a quedar a la pista quan acabi el seu grup, ja que a ells ningú els ha increpat i han pogut jugar tranquils.	Els conflictes es generen quan els joves tenen comentaris despectius i burletes cap als seus companys o quan la situació del joc que creen es complica i després no saben aturar. Aturar el conflicte quan té lloc. Importància de resoldre el conflicte en el moment més adequat, sigui just després o deixant passar un temps per reflexionar o calmar la situació entre els joves.
		OP2 – P6. Pàg. 7	S'estan barallant el M. i l'I. Aconseguint separar-los. Tenim una bona relació i m'escolta. Em poso a parlar amb ell i l'intento tranquil·litzar. L'A. va amb el M a parlar amb ell, però no la vol escoltar i van marxant tots. Al carrer es tornen a insultar, però els separem i van per camins diferents.	
		OP2 – P7. Pàg. 7	Diem que el pròxim dia haurem de parlar sobre el que ha passat avui. Avui estava massa calenta la situació i hem preferit que es refredi, però no passar-ho per alt.	
		OP4 – P3. Pàg. 11	Un dels joves rep una pedra a la cara i s'enfada amb qui l'ha tirada. Hi ha hagut un moment de tensió, ja que tothom donava les culpes als altres. Reunim al grup per parlar sobre les pedres. Diem que tot i ser un joc, es poden fer mal, tal com ha passat. Això pot provocar malestar i conflictes. Ells ho han acceptat. Acordem que no es juga amb pedres.	

		E1 – P16. Pàg. 17	La part interessant és que hi hagi conflictes i donem alternatives a la resolució de conflictes, que en el fons això també és aprenentatge individual que podem oferir com a professionals als participants. Són aquestes alternatives, a la gestió del conflicte, que no només els tenen aquí sinó que el tenen en altres espais, donar aquestes alternatives. Donar aquests models diferents.	Els conflictes són necessaris perquè els joves tinguin eines per aprendre a resoldre'ls.
Aspectes del joc	Normes	OP1 – P2. Pàg. 4	Entre tots van exposant normes, que són: si surt la pilota per sobre la tanca és fora, hi ha córners, el porter és mosca, es pot sacar amb el peu o amb la mà i s'han d'acceptar les faltes. Tothom hi està d'acord. Es posen d'acord amb quines persones seran les que escullen avui i es creen equips.	Importància de dedicar un temps a exposar les normes amb calma.
		OP1 – P3. Pàg. 5	Es compleixen les normes que s'han proposat al primer temps.	
		OP1 – P5. Pàg. 5	Exposen les normes del joc, trien les mateixes normes que a l'altre grup. Es trien els capitans i es fan els equips.	La falta de normes provoca que sorgeixin conflictes dins del joc, ja que hi ha confusions.
		OP2 – P2. Pàg. 6	Comencem el primer temps i diuen les normes molt de pressa, diuen que són les mateixes de sempre i que tothom les sap. Els diem que les diguin, però estan molt excitats i no fan cas, tenen ganes de començar.	

		OP2 – P3. Pàg. 6	Durant el partit sorgeixen dubtes de les normes, ja que com no s'han explicat al primer temps i s'ha donat per suposat que tothom les sabia, han decidit que no es deien. Quan toca sacar de córner hi ha qui diu que és sacada mixta i hi ha qui diu que només amb el peu. Els diem que es posin d'acord, que nosaltres no decidim per ells.	Les normes es consensuen, no es voten, tots els joves hi ha d'estar d'acord. Quan hi ha dificultat en decidir les normes s'intervé per proposar algunes solucions.
		OP2 – P3. Pàg. 6	Hi ha hagut alguna confusió amb les normes. Nosaltres els recordem la importància de fer un bon primer temps perquè surti bé el segon, ja que si les normes no queden clares, poden haver-hi situacions com les que han passat avui o fins i tot conflictives. Ho acceptem.	
		OP3 – P2. Pàg. 8	Tornem a recordar perquè fem aquesta activitat i la manera amb la qual es duu a terme. Remarquem la importància del respecte, del treball en equip, de parlar les coses, etc. El jove voluntari diu tres normes, que són: sacada mixta, fora de tanques i porter mosca. En N. diu que se saqui amb la mà de banda i amb el peu de córner, entre tots en parlen i arriben a un consens, avui es farà no mixt.	

		OP3 – P3. Pàg. 8	El C. diu que avui s'ha jugat molt bé i s'han entès les normes. Expliquem la importància de les normes, ja que com s'ha vist avui el joc funciona millor.	<p>Quan les normes queden clares el joc és més fluid i no hi ha tants conflictes ni aturades de joc.</p> <p>Importància de complir les normes i quan alguna s'incompleix o no queda clara, parar el joc per implementar-la o tornar-la a explicar.</p> <p>Parlar amb calma les normes, sense pressa, que tothom pugui participar en l'elecció de les normes.</p>
		OP3 – P4. Pàg. 8	L'A. va dient normes, ja que sempre les té molt clares. El Z. diu que no hi hagi porter mosca i decideixen provar-ho avui.	
		OP3 – P5. Pàg. 9	L'A. acostuma a ser qui para el joc quan hi ha faltes, com fa de voluntari, té aquest paper més de referent del grup.	
		OP4 – P1. Pàg. 10	Avui l'A. ha proposat que cada equip saqui des d'on vulgui (mig camp o porteria) quan els facin un gol. Tots hi estan d'acord. El Z. proposa que les fores siguin les línies vermelles i no la tanca. Decideixen provar-ho.	
		OP5 – P2. Pàg. 12	Es demana que es faci un bo primer temps amb les normes ben explicades i escollides. Algunes normes causen controvèrsia, s'acaben escollint les següents: la línia vermella segueix sent fora, s'ha de ser legal amb les faltes, les sacades poden ser mixtes, hi ha porter mosca, hi ha córner i després d'un gol se saca des de porteria.	
		OP5 – P4, Pàg. 12	Es demana que es faci un bo primer temps amb les normes ben explicades i escollides. Els joves tiren les mateixes	

			normes que el primer grup, ja que els han agradat, tot i això, es tornen a repetir perquè tothom les tingui clares.	
Objectiu de l'activitat	OP1 – P2. Pàg. 4	Tornem a explicar l'objectiu de l'activitat del Consell Comarcal. Tots diuen que ho saben. Fem recordatori de la necessitat de fer els tres temps de joc i de la importància de fer-ho bé en tots ells, ja que si no l'activitat deixa de tenir sentit.	Es remarquen els valors dins del joc, que és el base de l'activitat.	
	OP3 – P4. Pàg. 8	S'exposa l'objectiu d'EVAL i la importància dels valors en el joc. Ho accepten i demanen perdó pel comportament de l'altre dia.		
Funcionament de l'activitat	OP3 – P1. Pàg. 8	Després de la baralla del dia anterior, es fa un canvi de grup. Aquest canvi farà que els grups flueixin millor i no sorgeixin tants conflictes.	La reorganització dels grups facilita el funcionament de l'activitat, ja que s'han tingut en compte les edats i les amistats dins dels grups.	
	OP3 – P6. Pàg. 9	Valorem positivament els canvis de grups.		
	OP4 – P2. Pàg. 10	Com que alguns dels joves no han vingut i altres han anat apareixent tard, s'ha decidit que només es faria un grup.		
	OP4 – P3. Pàg. 11	Diuen que avui han sigut pocs, però que s'ho han passat bé, ja que han jugat amb companys amb qui no ho fan normalment perquè són d'un grup diferent.		

		OP5 – P6. Pàg. 13	Els joves fan un esforç perquè l'activitat funcioni i es puguin realitzar de la millor manera possible.	Els joves s'organitzen perquè l'activitat funcioni bé, fent els tres temps amb calma.
		OP5 – P6. Pàg. 13	Tenien ganes de jugar i fer l'activitat. Els dos grups s'han organitzat ràpidament per poder començar el partit.	
	Competitivitat	OP1 – P7. Pàg. 5	Els dos grups, han estat pendents dels gols, però sense que això impliqui cap rivalitat negativa, sinó al contrari, ha sigut una rivalitat molt sana.	Quan la rivalitat és sana el joc es desenvolupa sense problema. La competitivitat provoca conflictes sempre que sigui negativa, és a dir, sense ser sana.
		OP5 – P3. Pàg. 12	S'han fixat en els gols i això provoca més tensió, ja que hi ha més competitivitat.	
Aspectes grupals	Valoració i reforç dels companys	OP1 – P5. Pàg. 5	El jove més petit i que és tan hàbil jugant a futbol com la resta de companys, així que tots l'animen i el feliciten quan es para les pilotes mentre fa de porter. Hi ha un reforç positiu vers aquest jove que valorem molt positivament. Tots es van animant mentre juguen.	Els joves valoren positivament i reforcen el joc d'alguns dels seus companys. Es feliciten quan fan bones jugades entre ells per motivar-se.
		OP2 – P4. Pàg. 6-7	Tres joves, l'A. i jo, reforcem positivament el joc del V. Se l'anima i se'l felicita en algunes de les jugades que fa perquè se senti més segur i dins del grup.	

		OP3 – P3. Pàg. 8	L'I. li explica al V. com fer millor de porter i l'anima.	Els joves es guien entre ells i s'expliquen com millorar dins l'equip.
		OP3 – P4. Pàg. 9	Els joves feliciten el Z., ja que està jugant molt bé i ha fet unes jugades molt bones. En alguns moments l'han aplaudit. El N i l'A. fan bons comentaris cap al Z., observo que els dos li fan molt cas i el segueixen en el que fa, ja que és el més gran de tots.	
		OP 4 – P2. Pàg. 10	El Z. va guiant a l'A. i al N. des de la porteria perquè facin bones jugades. Ells estan contents per les indicacions del Z.	
		OP5 – P3. Pàg. 12	Un dels equips s'anima molt i reforça positivament les jugades que fan.	
		OP5 – P5. Pàg. 13	Aprofiten per comentar les jugades dels partits i per felicitar-se entre ells. Es fan comentaris, però sense malícia, sinó de broma, sobre el joc o els xuts que no han entrat a porteria, els joves riuen i estan contents.	
	Ajuda als companys	OP2 – P4. Pàg. 6	El voluntari d'EVAL li recorda com funciona l'activitat a un dels joves, ja que feia molt que no venia i no ho recordava.	Els joves s'ajuden entre ells quan sorgeixen dubtes i s'expliquen el funcionament de l'activitat, sigui un jove que ja venia o
		OP 4 – P1. Pàg. 10	Arriba l'O. un noi nou que diu que es vol apuntar. Tots es posen contents, ja que el coneixen i volen que s'apunti, ja que així seran més diuen. L'A, el voluntari, li explica com funciona l'activitat.	

		OP5 – P4. Pàg. 13	A mig partit, l'A. es fa mal al peu i no sap si pot jugar. Els joves pensen solucions perquè segueixi jugant, tot i que li diuen que si li fa molt mal descansi. Al final decideixen que es quedarà jugant de porter i si no ho veu clar, entrarà a jugar algú del primer grup. Exposen que s'ho han passat bé i que han solucionat bé el problema quan l'A. ha deixat de jugar.	un jove nou que es vulgui apuntar. Preocupació per part dels joves quan algú es fa mal i recerca de solucions.
	Pertinença al grup	E1 – P11. Pàg. 15	La diversitat cultural és latent i hauríem de veure cada participant que en treu d'aquesta diversitat, que aporta cadascú dins d'aquest grup i segurament són qüestions molt diverses. Tan sols el fet de participar en un grup ja comporta uns aprenentatges, unes millores o unes virtuts.	La diversitat de grups és un aspecte positiu. Participar dins d'un grup, tant a nivell individual com de grup, aporta aprenentatges, millores i virtuts.
		E1 – P14. Pàg. 16	La vivència individual, que s'emporta cada individu i quines són les necessitats que té vers aquest individu i d'alguna manera que aporta a tot el grup.	
		E2 – P18. Pàg. 27	Quan formes part d'un grup, pot ser com crear dinàmiques súper noves, obrir molt la ment perquè coneixes noves realitats, et pot servir de vàlvula d'escape de qualsevol situació, també et pot servir com per crear nous referents, situacions que tu tinguis a casa, dins de casa tu tens uns rols	

			<p>i unes dinàmiques i quan tu et relaciones amb un grup que són de la teva edat, canvia totalment els valors que hi ha allà, el rol que assumeixes tu, les responsabilitats que pots assumir dins del mateix grup.</p>	<p>realitats. També els pot servir com a via d'escapament i alliberar-se dels problemes que puguin tenir, així com per crear referents positius.</p>
		E2 – P33. Pàg. 31	<p>És una manera que crees vincles diferents, també com que hi ha esports que implica el contacte físic és una manera més ràpida de poder crear vincles o de poder crear relacions diferents i els esports d'equip també guanyes un lloc o tens un lloc dins d'aquell equip, per tant, també comences a crear un sentiment de pertinença dins d'aquell equip que potser acaba implicant dins d'altres nivells. Potser m'és molt més fàcil començar a jugar a futbol que no pas començar a anar a una classe on no entenc res del que està passant al meu voltant. Si jo vaig a futbol i a futbol hi ha uns mateixos nens que potser també em trobaré a l'institut hi haurà cares que em sonin i que no em senti tan sol.</p>	<p>Tenir un grup facilita que els joves se sentin segur ens altres espais en els quals participen aquests joves.</p> <p>Importància dels joves de formar part d'un grup, ja que els genera benestar i els millora l'autoestima.</p>
		E3 – P11. Pàg. 36	<p>El fet de sentir-se part d'un grup genera benestar. Augmenta l'autoestima. És un factor que protegeix per evitar diferents situacions, com per exemple, la criminalitat, les addicions, l'estigma, etc. Si posem el focus en els joves, val a dir que a l'adolescència, les relacions entre iguals tenen</p>	<p>Les relacions entre iguals són molt importants i tenen molt pes entre els joves.</p>

			<p>molt pes, és de gran importància per a ells, és important per als joves sentir-se part d'un grup. Per tant, si per a tothom és important el fet de pertànyer a un grup, per als joves i per als adolescents encara ho és més.</p>	
		GD – J1. Pàg. 43-44	<p>Bé, que hi formo part.</p> <p>Estàs amb els amics, que t'ho passes bé, tot.</p>	L'edat i la manca de respecte són factors que poden afavorir al desplaçament dins del grup.
		GD – J2. Pàg. 43-44	<p>Em sento bé, còmode.</p> <p>Estic amb els amics, puc jugar, de tot.</p>	
		GD – J3. Pàg. 43-44	<p>S'està bastant còmode perquè hi ha gent que em respecta però hi ha alguns que alguna vegada no ho fan i em sento una mica trist quan això passa.</p> <p>Amb les persones que em tracten bé si que confio una mica i m'agrada estar amb ells.</p> <p>Em sento part del grup però algunes vegades em sento apartat perquè sóc el més petit i el més nou.</p>	Tenir amistats dins del grup ajuda a que els joves se sentin que hi formen part. Fomenta que se sentin còmodes.

		GD – J4. Pàg. 43-44	<p>Em sento bé, que m'ho passo bé i és divertit. Em sento molt còmode i em sento a dins, que formo part del grup.</p> <p>Ens portem bé entre tots.</p> <p>Estic dins del grup perquè tinc els meus amics.</p>	Tot i ser un grup unit a vegades tenen lloc algunes baralles, cosa que no els agrada.
		GD – J5. Pàg. 43-44	<p>Em sento molt còmode i em sento a dins, que formo part del grup.</p> <p>Som com una família tots.</p> <p>Em sento inclòs amb el grup.</p>	
		GD – J6. Pàg. 43-44	<p>A vegades hi ha baralles i a vegades no. Quan hi ha baralles hem de vigilar.</p> <p>Estic amb els meus amics.</p>	
		GD – J7. Pàg. 43-44	<p>Em sento bé perquè estic amb els meus amics.</p> <p>Com fa molt que vinc ja conec a molta gent.</p>	

	Cohesió	E1 – P11. Pàg. 15	Perquè es doni una bona cohesió de grup jo crec que és l'objectiu comú i a partir d'aquí cada individu treu les pròpies virtuts d'aquest treball compartit, d'aquests nexes i d'aquests lligams.	L'objectiu comú de l'activitat és la cohesió del grup, la qual es va generant al llarg del temps que dura l'activitat. S'ha de tenir en compte que la cohesió de cada grup dependrà de diferents circumstàncies. La cohesió de grup és imprescindible per als joves, ja que van creant la seva identitat a partir, també, de la relació amb els seus iguals. Per als joves és important sentir que formen part d'un grup i que se'ls valora.
		E1 – P18. Pàg. 18	Aquesta cohesió que informalment s'acaba fent al llarg de tot el curs, perquè també hi ha un factor temps que hi acaba sent, no deixa de ser aquesta cohesió que es va generant al llarg de la repetició de l'activitat en tot, el curs i que cada any és diferent, això sí que ho té.	
		E2 – P15. Pàg. 26	Cohesió grupal per exemple esport amb valors, sí que tinguem dins del mateix grup una cohesió grupal.	
		E2 – P16. Pàg. 26	Jo crec que amb els joves és, és imprescindible la cohesió.	
		E2 – P17. Pàg. 27	És una edat de la vida on la cohesió és súper important, on tu dones molta importància al teu grup d'iguals i que per tant, és una cosa que necessites per crear la teva pròpia identitat. Si tu formes part d'un grup i aquest grup et valora i tens un lloc dins d'aquest grup, doncs és molt més fàcil i que és necessària la cohesió i sentir-te que formes part d'alguna cosa. Quan ets jove i també quan ets gran, però que quan ets jove encara ho accentues més.	

Aspectes individuals	Respecte	OP1 – P3. Pàg. 5.	Són respectuosos amb els companys.	Els joves tenen faltes de respecte vers alguns dels seus companys, això a vegades desenvolupa en un conflicte major que s'ha de solucionar.
		OP2 – P4. Pàg. 7	Tres joves que estan fora la pista, ja que són del primer grup, tenen faltes de respecte vers l'I. Ell s'hi va tornant, tot i que jo li dic que no els faci cas, que després en parlarem. Segueixen fent burleta de l'I i es van insultant.	
		OP2 – P5. Pàg. 7	Comentem com ha anat el partit, l'I. es queixa de l'actitud d'alguns companys.	
		OP3 – P3. Pàg. 8	No hi ha faltes de respecte entre els joves dels dos equips ni amb els joves que esperen el seu torn per jugar.	Els joves es respecten i això fa que el joc es desenvolupi sense cap incidència, sinó al contrari, ho valoren positivament.
		OP3 – P6. Pàg. 9	Han jugat amb ganes i amb respecte pels companys.	
		OP5 – P3. Pàg. 12	Es detecten algunes faltes de respecte. El joc segueix i a poc a poc les faltes de respecte disminueixen.	
		OP4 – P2. Pàg. 10	Com que s'han fet barreges de grups, avui el funcionament és diferent, hi ha joves més grans al primer grup i hi ha actituds negatives vers el joc del V. l'A. i jo l'animen i reforcem el seu joc i l'esforç.	
		OP5 – P3. Pàg. 12	El joc segueix i a poc a poc les faltes de respecte disminueixen.	
		OP5 – P3. Pàg. 12	Comentem que s'estan donant faltes de respecte cap a membres del grup i no ens agrada. El V. exposa com se sent	

			amb els comentaris que diuen alguns dels seus companys. El C. diu que aquestes actituds provoquen malestar al grup i que es poden arribar a barallar per això. L'A. li dóna suport i diu que ell també pensa que s'han de tractar amb respecte.	generen malestar dins del grup. Saben que han de ser respectuosos els uns amb els altres, però no sempre és així.
		OP5 – P4. Pàg. 13	L'A. i jo recordem també en aquest grup la importància del respecte pels companys, ja que això fa que el grup no estigui còmode i puguin sorgir conflictes. Els joves hi estan d'acord.	
Motivació		OP1 – P7. Pàg. 5	Han jugat amb moltes ganes i motivació, ja que ells mateixos han dit que estaven contents perquè es fes l'activitat.	Motivació, per part dels joves, per dur a terme l'activitat. Els grups molt reduïts disminueixen la motivació dels joves.
		OP3 – P3. Pàg. 8	L'A. i el N. estan molt motivats jugant.	
		OP2 – P8. Pàg. 7	Estan motivats i contents per poder jugar durant aquesta estona, ja que ho van dient durant el transcurs de l'activitat.	
		OP3 – P5. Pàg. 9	En Z. està molt motivat i s'esforça al màxim.	
		OP4 – P2. Pàg. 10	Els joves estan més cansats i desmotivats cap al final del partit, ja que porten molta estona jugant.	
Esforç		OP2 – P8. Pàg. 7	Els joves participen de l'activitat amb ganes i esforçant-se per jugar el millor possible.	Els joves s'esforcen per jugar de la millor manera possible, dins les seves capacitats.
		OP3 – P6. Pàg. 9	Tots els joves avui s'han esforçat perquè el joc vagi bé.	

Figura 9: Taula de categorització sobre la cohesió de grup. Font: Elaboració pròpia.

Activitat física i esport			
Tema	Codi	Transcripció	Anàlisi
Beneficis	E1 – P16. Pàg. 17	És una de les virtuts que té aquest projecte, aquesta transversalitat.	L'activitat física i l'esport actuen de manera transversal dins del projecte d'EVAL. És un bon recurs socioeducatiu, ja que els joves, en general, participen de les activitats que impliquen moviment. Amb l'activitat física i l'esport es poden treballar valors, sigui de manera directa o indirecta. Els professionals tenen un paper més proper amb els joves quan l'activitat física i l'esport estan vinculats a l'activitat, ja que genera un contacte que altres activitats no.
	E1 – P18. Pàg. 18	És un recurs perquè l'activitat física en aquest sentit... amb una pilota tens ja una part de l'activitat en si. Si treus una part més competitiva, que segurament és l'altra virtut que té aquest projecte, cadascú amb les seves habilitats hi pot aportar en aquest projecte. Qualsevol activitat física i joves connecta.	
	E2 - P26. Pàg.29	Per exemple, esport amb valors és un clar exemple de què això passa, no és només que pugui passar, sinó que és un fet real que passa. Són joves que potser en altres activitats no s'han vinculat però en canvi en una activitat esportiva sí que es vinculen, que es poden treballar molts valors de manera directa o indirecta en l'àmbit esportiu, com professionals, com a tècnics o com el que sigui assumeixes una relació molt diferent amb els joves i també és una manera potser no és tant de cohesió, però sí que és cohesió amb nosaltres, que	

		també assumeixes un rol molt més diferent, molt més proper.	<p>L'esport aporta molts beneficis tant a nivell mental com físic.</p> <p>L'esport té un llenguatge propi que fa que entendre's amb les altres persones sigui més fàcil, parlin el mateix idioma o no.</p> <p>No es necessari disposar d'instal·lacions per gaudir de l'esport.</p> <p>Es creen relacions amb les diferents persones que formen part del grup i es fan noves amistats.</p> <p>Els esports en equip aporten molts beneficis a les persones que els practiquen, com per exemple, conèixer noves persones i, per tant, noves realitats, aprendre a comunicar-se amb</p>
E2 - P27. Pàg. 29-30		L'esport és súper necessari perquè va molt bé tant a nivell físic com a nivell mental en els joves. Sobretot en els esports grupals també fas molt més treball en equip, treballes molts hàbits, treballes valors, treballes moltes coses.	
E2 – P33. Pàg. 31		Un esport és un llenguatge que parla també més o menys tothom o que pots no estar parlant el mateix idioma però pots jugar al mateix esport.	
E2 – P34. Pàg. 31-32		Tenim com molt institucionalitzat el món de l'esport i es poden fer maneres diferents de fer esport, no es necessita tenir un camp de futbol de gespa artificial, o un pavelló per fer esport. A través de l'esport pots treballar moltes coses de maneres indirectes, pots crear relacions que potser no hauries creat en un altre espai que té molts beneficis.	
E3 – P18. Pàg. 38		La possibilitat de relacionar-se amb les demés, amb les altres persones del grup, formar part d'un equip, i fer noves amistats.	
E3 – P23. Pàg. 39		Doncs per exemple, els esports en equip afavoreixen la interacció amb els altres integrants del grup, et permet	

		<p>conèixer noves persones, aprendre a comunicar-t'hi, a comunicar-te amb els altres, a entendre les necessitats que poden o que tenen els altres, els teus companys i companyes. Tothom està capacitats per fer esport, per tant, és un nexa d'unió entre els joves migrats i la resta de joves.</p>	<p>els altres, entendre les necessitats que tenen els membres del grup, etc.</p> <p>És un bon nexa d'unió entre els joves de diferents procedències i cultures.</p>
E3 – P29. Pàg. 40	<p>Els beneficis propis de l'activitat física, que són beneficis per la salut física i la generació de nous vincles, també la millora d'habilitats socials i la integració de diferents valors com per exemple, el treball en equip, el respecte per les normes del joc, el compromís, el joc net, també un augment de l'autoestima, com dèiem abans, perquè et sents dins, pel fet de sentir-se part d'un grup són beneficis per a la salut mental.</p>	<p>L'activitat física promou diferents valors, com el treball en equip, el respecte per les normes i pel joc, el compromís, també millora les habilitats socials com ho són la comunicació, la resolució de conflictes, així com també potencia el joc net, els hàbits, l'autoestima, etc.</p>	
GD – J1. Pàg. 45-47	<p>T'ajuda a desestressar-te molt xutant la pilota, també m'ho passo bé perquè estic amb els amics.</p> <p>Treball en equip, perquè cadascú té la seva responsabilitat, passar-s'ho bé sobretot. També és important la comunicació perquè per exemple si tu estàs de porter i estàs defensant i et venen tres de cop en un contraatac, tu pots dir "veniu a ajudar" i de cop baixen.</p>	<p>L'esport permet als joves evadir-se de tot, desestressar-se, fer activitat física, veure als seus amics, passar-s'ho bé, etc.</p>	

	GD – J2. Pàg. 46	Per mi treball en equip i també la comunicació amb els jugadors també és molt important.	Impacte en valors com el respecte pels companys i les companyes, la comunicació entre els joves, el treball en equip per aconseguir un objectiu comú.
	GD – J3. Pàg. 45-47	<p>M'agrada el futbol i en vull aprendre més.</p> <p>És molt important el respecte, perquè quan marquen els altres a vegades s'enfaden i s'insulten i això està malament, perquè s'ha de saber perdre i guanyar. També el treball en equip perquè si no hi ha treball en equip les coses es poden descontrolar i es pot separar l'equip. I quan parlem (comunicació) perquè ens diem "ves cap allà o vine cap aquí" i sinó no sabem on hem d'anar i llavors pot ser que perdem.</p>	
	GD – J4. Pàg. 45-46	<p>Em sento bé quan jugo a futbol. Des de petit que m'agrada i que hi jugo. El meu somni era ser un jugador del Barça però ara ja sóc gran.</p> <p>Sobretot treball en equip perquè ens ajudem entre tots. També el respecte, ja que sempre s'ha de respectar a tothom. I això de la comunicació penso que si no et comuniqués bé no jugaràs bé amb el teu equip.</p>	

	GD – J5. Pàg. 45-47	<p>Doncs millorar cada dia, fer activitat física, no estar a casa fent el vago i no estar jugant amb el mòbil</p> <p>Per mi el treball en equip és la clau, perquè per exemple si tu treballes en equip en futbol penso que et pot servir per quan fas grups a l'escola i fas treballs, doncs que ja aprens molt. La comunicació ens serveix per parlar amb l'equip i saber què necessitem.</p>	Els valors que promou EVAL permet als joves extrapolar-ho al seu dia a dia, sigui a l'escola o en un futur.
	GD – J6. Pàg. 45-46	<p>Penso el mateix, per desfogar-me una mica i també per fer esport.</p> <p>Penso que depèn de la persona. Potser aquí aprens a valorar i si vas a un altre equip ja sabràs valorar i sabràs respectar.</p>	
	GD – J7. Pàg. 45-46	<p>Doncs jo per no avorrir-me a casa, passar-m'ho bé amb els amics, desfogar-me i jugar a futbol tots junts.</p> <p>Aquí ens respectem, però és veritat que a vegades hi ha alguna baralla per tonteries, per faltes, però no passa res. També quan ens comuniquem és necessari perquè així podem formar un bon equip.</p>	

Limitacions	E1 – P19. Pàg. 18	Els aspectes negatius, evidentment hi són. Quants de joves acaben deixant l'activitat esportiva al llarg de la seva evolució, quins la paren i llavors la tornen a reprendre. Segurament la part més negativa té més a veure amb aquesta part més complexa que és l'accés socioeconòmic o demanar un nivell per continuar l'activitat o aquesta part que ens porta més a un nivell més competitiu i aquesta sí que hi és. A vegades als joves també els hi costa una mica entendre que si treus la competitivitat ja no pots gaudir-hi.	Continuïtat en les activitats esportives per tal que no hi hagi una desvinculació per part dels joves. L'accés a l'esport es pot veure limitat per factors socioeconòmics o per les capacitats dels joves.
	E2 - P27. Pàg. 29-30	També és una cosa que en certes edats els fa com molta mandra i s'ha deixat molt de fer, perquè jo tinc joves que l'únic esport que fan és una hora a la setmana, no, una hora i mitja que fan esport amb valors i res més. I ells ja consideren que és suficient.	En l'activitat física i l'esport poden sorgir actituds discriminatòries i es poden perpetuar els estereotips cap a les persones segons el seu gènere, l'origen, la cultura. També es poden perpetuar les desigualtats socials de les persones en tots els àmbits.
	E2 – P28. Pàg. 30	Per exemple en el tema del gènere sí que és un lloc que si no es vigila o es vetlla es poden perpetuar estereotips de gènere, si no es vigila o es vetlla com es fan les difusions de les activitats esportives o no es consciencia a les persones que les porten a terme, pot continuar sent un altre espai on es perpetuen totes les desigualtats socials depèn de com es fa tot el pas previ o de com la formació o de tan sols el tacte	Importància de vetllar perquè no es donin aquestes actituds discriminatòries.

		que tenen les persones que porten a terme aquesta activitat o la difusió que es fa, ja es pot estar exclouent persones de manera conscient o inconscientment.	
	E3 – P18. Pàg. 38	Les maneres de comportar-se d'uns i dels altres els infants i els joves poden ser molt diferents i poden sobtar a vegades aquestes maneres d'actuar. Depèn de les dinàmiques que es generin dintre del grup. Perquè poden segregar-lo i que al final s'acabi reflectint el que passa a la societat. I al final pot passar que si no hi ha una bona cohesió de grup i es visquin situacions de discriminació dintre d'aquest grup de joves.	Vigilar perquè no hi hagi ni segregació del grup ni de les persones que hi formen part. La forta competitivitat o rivalitat no sana pot ser contraproductiu per al grup.
	GD – J2. Pàg. 46	Quan jugo amb els altres nens em poso nerviós perquè a mi m'agrada més jugar que guanyar i hi ha nens que només pensen en guanyar.	
Metodologies	E1 – P15. Pàg. 17	L'espai és una de les parts que informalment es va trobar, el fet d'utilitzar un espai públic, no hi ha cap tipus de barreres, no és un espai on, d'alguna manera, hi hagi algun requisit econòmic, és un espai que utilitzem, un parc que utilitzem, un espai lliure on hi pots ser. Aquesta metodologia més lliure la que permet realment escollir a cada nano i realment	L'ús de l'espai públic per fer activitat física i esport és un recurs que trenca les barreres de participació de les persones.

		ser lliures. És una metodologia que en aquest sentit funciona, tot i que també s'ha vist molt alterada enguany.	
E1 – P17. Pàg. 17.		Com a agents que estem allà, l'únic que podem fer o realment fem és facilitar espais educatius i en aquest cas és un espai educatiu no formal.	Els professionals són facilitadors d'espais educatius.
E1 – P24. Pàg. 20		L'activitat física i l'esport no ha deixat de ser participar en el club esportiu, val els seus 500 euros a l'any amb les corresponents quotes, s'han de donar d'alta a la federació, tot el que realment comporta, desplaçaments amunt desplaçaments avall. Donar accés a això també és una bona opció, una part esportiva que realment aquests nanos, necessiten i que per exemple les beques acaben generant aquesta igualtat de la part socioeconòmica perquè és que sinó, no hi tindrien accés	Importància de donar oportunitats als joves amb un baix nivell socioeconòmic perquè participin dels clubs esportius a partir d'un sistema de beques.
E1 – P26. Pàg. 21-22		No es pot aïllar només l'èxit en la participació esportiva, és a dir, si partim de la premissa preventiva i de la premissa del risc d'exclusió social: quan un nano no ha tingut exclusió social al llarg del temps, quins són els factors que han fet que aquest risc d'exclusió que es veia no s'hagi acabat consolidant? I, en la trajectòria vital doncs la participació en	Necessària l'avaluació dels projectes, les accions o les intervencions per conèixer sí aquestes són útils per a les persones implicades.

		<p>aquests projectes ha estat cabdal o no ha estat cabdal. Segurament és aquí on hauríem de donar més intencionalitat, avaluar més i mirar això perquè en el fons tenim experiències d'èxit, però no les podem atribuir en aquestes parts preventives, perquè són parts preventives en diferents àmbits, també l'àmbit escolar, en diferents àmbits. Quan treballes amb joves hi ha aquest punt de resiliència de què tampoc no es pot discriminar una causa efecte, hi ha casos en què sí que els hem vist, però hi ha casos en què tampoc no es pot discriminar. També la necessitat de tenir projectes a llarg termini això també crec que és important. Per exemple, el sistema de beques ens ha permès, perquè el tenim fa anys, i hem pogut veure més escenaris de joves que hi ha pogut participar fa anys. Si l'administració o els projectes en aquest sentit generen aquest any donarem accés a beques, l'any següent no donem accés a beques, segurament aquestes històries més preventives no les podem acabar consolidant. I aquesta, és una de les necessitats que hi ha, veure aquesta acció al llarg del temps. Perquè sí que els joves també necessiten aquest acompanyament.</p>	<p>Creació de projectes a llarg termini per veure resultats.</p>
--	--	--	--

	<p>E1 - P28-29. Pàg. 22-23</p>	<p>El que acaben necessitant és d'estructura. Quan no teníem el sistema de beques posades, com a educadors socials ens posàvem en contacte amb el club i dèiem, tenim la necessitat que aquest jove creiem que li pot venir molt bé aquesta part esportiva vingui aquí i pactàvem amb el club potser la participació d'un o dos joves treballàvem potser més en aquesta part. A la que vàrem ser capaços i no només nosaltres sinó que també els ajuntaments, perquè van rebre recursos per poder fer això no només aquell jove que vàiem que despuntava i que li podia venir bé amb l'esport, sinó que hi podien acabar participant aquests vuit, quinze, trenta joves en diferents activitats esportives. A partir d'aquí hem generat una manera de fer i ara ja són els mateixos clubs que ens diuen, aquest jove que veiem que ens abandonaria l'esport per una situació econòmica no li podeu donar un cop de mà perquè veiem que és bo. D'alguna manera s'ha anat transformant l'estructura, ara, en una comissió social a través de l'escola, ja es pot contemplar com una part més d'educació no formal. La participació del jove en un activitat esportiva, que potser abans no es contemplava o que no hi havia l'opció. Aquest és el camí que s'ha d'anar, fent, és la</p>	<p>Intervenció de les institucions en els projectes o en les accions que duen a terme els professionals. La seva no participació dificulta la continuïtat del projecte.</p> <p>Col·laboració entre els ajuntaments i els clubs esportius per generar aquestes accions.</p>
--	--------------------------------	---	--

		<p>transició en aquests anys i el difícil també és acabar consolidant això. Perquè si no hi ha la convocatòria on els ajuntaments reben els recursos per fer això. Els ajuntaments estan disposats a mantenir aquestes beques? O s'ho poden permetre econòmicament?</p> <p>L'altre debat que crec que hi ha és que moltes vegades els clubs o aquestes estructures acaben rebent de l'administració, recursos a nivell d'espais, de cessió d'espais, d'inversió seria interessant treballar amb la clàusula social, és a dir, si, jo com ajuntament t'estic mantenint un camp de futbol de gespa artificial que val X euros a l'any potser sí hauríem de poder determinar que es donaran unes beques esportives o donarem accés. Perquè, el mateix club, segurament, també requereix de la incorporació d'aquests joves a dins de la dinàmica del club, perquè si la situació socioeconòmica de la població és la que és i ells mantenen unes quotes molt altes, potser sí que no tenen prou joves que els hi permeti mantenir tenir aquestes ambicions, que de vegades també mantenen com a club, de ser un club competitiu. Llavors aquí jo crec que també hi ha un camí</p>	<p>Tothom ha de poder gaudir dels espais que l'administració cedeix als clubs, indiferentment de la seva situació.</p>
--	--	--	--

		<p>important a poder fer per una part. I l'altra part és projectes com el d'EVAL que també aquesta part esportiva s'hauria de poder traslladar dins del club o dins d'altres espais, és a dir, ja no l'esport entès com a, crearem aquí una masia per a joves d'alt rendiment, sinó, aquest esport més del gaudir, des de la diversitat, des de la diferència sense anar a enfadar-nos per si la taula de classificació hem quedat penúltims d'aquesta categoria o si baixarem, que també és un canvi que a vegades ens costa com a societat.</p>	<p>Creació de projectes que deixin enrere l'alt rendiment i se centrin en el gaudi de l'esport i on totes les persones hi puguin participar.</p> <p>Activitat física i esport com a eina per treballar els valors.</p>
	E3 – P26. Pàg. 40	<p>L'associació EVAL Esport amb valors treballa amb infants i joves de diversos perfils, i al final vulguis o no, el que acabem fent és que utilitzem l'esport, els jocs i tot el que fem com a eina per a treballar els valors amb els joves i amb els infants.</p>	

Figura 10: Taula de categorització sobre activitat física i esport. Font: Elaboració pròpia.

Joves			
Tema	Codi	Transcripció	Anàlisi
Necessitats i mancances	E2 – P19-20. Pàg. 27-28	<p>En aquesta societat nostra als joves els tenen súper menyspreats és com súper adultista.</p> <p>Fent la formació del del <i>Fútbol Callejero</i> sí que t'explicaven la importància que donen als joves i a mi això em va trencar molts els esquemes. Perquè per exemple molts dels projectes que fem per joves, jo adulteta amb un títol vaig a crear un projecte amb les necessitats que crec que tenen els joves. Un jove té claríssim les necessitats que té, té claríssim el que vol, té claríssim el que li agrada, el que li motiva, per tant, que crec que en realitat l'únic que s'hauria de fer des de la posició institucional o més adulta és facilitar els espais, perquè ells ja són els que tenen súper clar què volen, què necessiten. El que fem nosaltres és infantilitzar-los en el sentit de dir, no és que tu encara no ets prou gran com per a decidir què vols o jo sé millor que tu què és el que vols o el que no vols.</p>	<p>Menyspreu cap al col·lectiu de joves.</p> <p>Facilitar espais perquè els joves decideixin què volen fer.</p> <p>Tendència a infantilitzar als joves i a no donar-los espais de decisió.</p>

	<p>E2 – P24-25. Pàg. 28-29</p>	<p>En una societat molt centrada en els adults i la població productiva, econòmicament parlant, la visió que es té dels joves, no és del tot positiva. És té la visió que la joventut és un col·lectiu molt irresponsable, que tot el que fan, està vinculat a la festa i en el consum de substàncies additives. Crec també els prejudicis cap al col·lectiu dels joves, s'accentua encara més, quan són de diferents orígens, que és d'un altre país que el de la persona que té, que té aquest prejudici. També vers els joves que fan més vida al carrer.</p> <p>Pel que fa a les necessitats i mancances que tenen depèn molt de la situació amb què es troba cadascun d'ells. Centrant-nos en la realitat de Santa Eugènia, hem fet una diagnosi del Pla Local de Joventut, algunes de les necessitats que van expressar van ser, per exemple: hi ha una falta de llocs o recursos on trobar-se els joves, que hi ha una falta d'habitatge assequible per a ells llavors el que han de fer és emancipar-se en grup o parella, perquè si no, no es pot fer front a les despeses de l'habitatge. Tampoc tenen oportunitats laborals a Santa Eugènia, en àmbits més d'especialitats, això provoca que moltes persones s'hagin de</p>	<p>Societat adultista que infravalora i estereotipa als joves.</p> <p>Augment dels prejudicis cap als joves quan són d'altres orígens o fan vida al carrer.</p> <p>Manca de recursos on els joves es puguin relacionar.</p> <p>Falta d'habitatge a preus assequibles.</p> <p>Falta d'oportunitats laborals dins del municipi i, en conseqüència, genera desplaçaments a altres ciutats.</p>
--	--------------------------------	--	---

		<p>desplaçar a altres municipis per treballar i potser no tenen els recursos per fer-ho, ja que també cal dir que el transport públic té un preu molt excessiu i a més, el transport públic que s'ofereix, és molt just. Hi ha una manca d'activitats d'oci dirigides al públic jove durant tot l'any. A més, hi ha joves que, que tenen gustos i interessos diferents, llavors no se senten interpel·lats per les activitats que s'organitzen al poble. Tampoc participen tots els joves o es vinculen, o sigui, estan vinculats a les activitats, hi ha un grup que sí, però és molt reduït, la resta, doncs, no. També hi ha alguns joves que demanen més espais on realitzar activitats esportives, fent referència al gimnàs o a una piscina municipal, per exemple. Com deia abans, hi ha una falta d'escolta o fins i tot de protagonisme dels joves en aquestes institucions que, se suposa, creen projectes per ells. Existeix, en realitat la cosa és que, no existeix, vull dir, hi ha poca relació o cohesió social amb els joves que provenen de les famílies migrades.</p>	<p>Transport públic amb preus abusius i horaris limitats.</p> <p>Falta de diversitat en les activitats que s'ofereixen.</p> <p>Necessitat de tenir instal·lacions esportives.</p> <p>Falta d'escolta de les necessitats que tenen els joves.</p> <p>Manca de cohesió entre els joves autòctons i els joves de famílies migrades.</p>
Participació i compromís	E1 – P14. Pàg. 16	<p>Els joves poden escollir la participació, en què cada dilluns pot decidir si ve o no ve, des del moment en què participa, en què continua venint, és una dinàmica, que per ell és positiva. Si fos una participació obligada no fos una</p>	<p>Participació lliure dels joves al projecte d'EVAL.</p>

		participació lliure, en el projecte per exemple de futbol amb valors, estariem parlant d'una altra cosa si estigués condicionat a venir. Les preguntes de què s'emporten segurament s'haurien d'avaluar en aquest sentit, és a dir, que fa que cada dilluns tu vulguis continuar venint.	
	E1 – P15. Pàg. 17	L'únic requisit que els hi demanem és que s'inscriguin, hi hagi un punt en què s'inscriguin i a partir d'aquí aquesta inscripció no implica un compromís en què vindran cada setmana, sinó que només els cobreix en cas que es facin mal.	La inscripció és l'únic requisit que tenen els joves per participar de l'activitat.
	E1 – P16. Pàg. 17	Els joves participen lliurement. Que els joves venen per diferents vies on lliurement, també, donem la informació i a partir d'aquí s'apunten.	La difusió del projecte és necessària perquè els infants, els joves i les seves famílies coneguin EVAL i s'apunten a l'activitat.
	E1 – P23. Pàg. 19-20	Les famílies han de transitar i validar que aquests joves participin, les coses que els hi plantejo realment és, quins aspectes positius pot aportar que el teu fill participi d'aquesta activitat esportiva i el fet de no participar-hi en altres espais, que li comportaria, moltes vegades passa per aquí en què tinguin un espai on, no es generin, un risc propi pel propi nano. I quan es planteja la mateixa família sempre	Importància que la família conegui l'activitat i valori la participació dels seus fills dins del projecte.

		<p>accedeix a què participin de l'esport. Hi ha nanos que ha acabat sent cabdal el tema de l'esport i hi ha nanos que no té a veure una mica amb la persona i moltes vegades també té a veure amb els propis reconeixements, quan un nano és bo amb alguna cosa. Sempre vol continuar rebent estímuls positius de la seva participació i a partir d'aquí també hi ha més esforç i quan i més esforç pues també obté més resultats i en general acaba sent així.</p>	La relació amb les famílies és necessària.
	GD – J1. Pàg. 42	<p>Perquè no hi havia cap altra activitat on passar l'estona.</p> <p>M'agrada jugar a futbol i fer partits.</p>	La participació dels joves a l'activitat ve donada pel fet que els agrada jugar a futbol, hi troben els seus amics, per passar el temps o perquè no hi ha més activitats en les que puguin participar.
	GD – J2. Pàg. 42	<p>Per jugar i passar el temps.</p> <p>M'agrada el futbol i vull jugar.</p>	
	GD – J3. Pàg. 42	<p>Feia molts anys que no feia un esport nou i volia provar de fer alguna cosa nova.</p> <p>M'agrada.</p>	
	GD – J4. Pàg. 42-43	<p>M'agrada jugar a futbol i perquè els meus amics m'ho van dir, ja que ells ja anaven.</p>	

		Venim a jugar, a passar l'estona.	Tenir amics dins del grup o conèixer gent, facilita la participació d'altres joves.
GD – J5. Pàg. 42	Em va fer il·lusió i com que era una nova activitat vaig voler venir. M'ha agradat.		
GD – J6. Pàg. 42-43	Perquè es van apuntar els meus amics i vaig decidir que jo també volia venir. M'agrada jugar amb els meus amics.		
GD – J7. Pàg. 42	Perquè m'agrada a jugar a futbol. Tinc els meus amics aquí i m'agrada jugar a futbol.		

Figura 11: Taula de categorització sobre els joves. Font: Elaboració pròpia.

Immigració			
Tema	Codi	Transcripció	Anàlisi
Risc d'exclusió	E1 – P13. Pàg. 16	<p>Treballar tot això no deixa de treballar el risc d'exclusió social, el risc de discriminació, el risc d'allunyament, bàsicament són aquests riscos. Quan hi ha un tema d'exclusió social, ja estariem parlant de segregació i treballem preventivament treballem amb joves, bàsicament aquestes premisses d'exclusió social no hi són, estem assentant les bases perquè no s'hi arribi. Fer aquestes petites accions per no arribar a aquesta problemàtica més de risc. L'exclusió social en els entorns on treballem, moltes vegades també pot venir donat per temes d'identitats diverses. En una societat en què s'està obrint a noves cultures, tan sols el fet d'haver nascut en una cultura diferent, no ho és, però pot ser catalogat com a risc d'exclusió, la premissa és que aquesta persona no s'integrarà en aquesta cohesió social, en aquest conservadorisme, però de vegades aquesta mirada, la veiem quan des de diferents serveis cataloguem i es</p>	<p>L'origen de les persones pot ser un factor que generi discriminació, allunyament, i, en conseqüència, l'exclusió.</p> <p>Trencar amb la idea que pel simple fet de ser d'un altre país hi haurà un risc d'exclusió.</p>

		cataloga de risc d'exclusió social, perquè la identitat segurament no hauria de ser mai un risc d'exclusió.	
	E1 – P21. Pàg. 19	Com a col·lectiu no. No podem caure en aquesta diferència i segurament el que ens ensenyen més els mateixos participants dels projectes és que per sort no la viuen tant o no la transmeten entre ells, una altra cosa és des de fora, les quotes d'igualtat doncs sí que hi són. La lliçó més gran ens les donen els mateixos participants, on el fet de tenir un origen diferent no impliquen que no puguin ser amics i no puguin generar això.	No caure en la dicotomia de persones migrants i persones autòctones. A EVAL no es dona la discriminació per origen o cultura.
	E1 – P22. Pàg. 19	Però per ells són els companys de classe. Després, per desgràcia hi ha altres espais que no són tan igualitaris, però en aquestes franges sí que hi són.	
	E2 – P29. Pàg. 30	Tenen problemàtiques a tots els nivells, a les famílies com als joves d'aquestes una cosa súper bàsica és que jo que si sóc filla de catalans que els meus pares saben llegir o escriure, quan em donen un full a l'escola ells reben la informació, si jo sóc filla que els meus pares no parlen l'idioma o no saben llegir o escriure, doncs la informació que tenen ja ni els hi arriba per exemple també difusions per	La llengua pot ser una problemàtica a l'hora de rebre informació per part de qualsevol institució o servei.

		<p>whatsapp o qualsevol tipus de difusió o informació per escrit i en un sol idioma, ja està exclent a molta gent.</p> <p>Moltes de les activitats o molts dels recursos que s'ofereixen també estan pensats cap a un perfil molt concret i molt catalanet, blanquet, riquet d'un perfil d'una família molt determinat i això ja és súper exclent quan s'organitzen activitats esportives o del tipus que siguin sí que no es tenen en compte totes les realitats que hi ha en un municipi o costa molt tenir-les en compte.</p>	<p>Importància de tenir en compte totes les realitats a l'hora d'organitzar activitats.</p>
	E2 – P30. Pàg. 30-31	<p>Depèn de moltes circumstàncies. Continuem vivint en una societat súper racista i que tenen més risc d'exclusió que un que tingui les mateixes característiques, però tan sols blanc de pell, però sí que també depèn molt de les circumstàncies, familiars, del municipi, del moment, econòmiques.</p>	<p>Les circumstàncies familiars, de l'entorn, econòmiques, socials, etc. de les persones poden dificultar la seva inclusió dins la societat.</p>
	E3 – P20. Pàg. 38	<p>Es poden trobar en situacions de discriminació, pel seu lloc d'origen, fa també que hi hagi uns estigmes uns estereotips vers a aquestes persones i a vegades se'ls culpa per delictes que no han comès o només pel fet de ser immigrant que se'ls denegui l'accés a alguns espais privats i que a altres persones això no els passa, la societat i moltes institucions</p>	<p>Necessitat de trencar amb l'estigma que les persones migrants són delinqüents.</p> <p>S'ha d'acabar amb la discriminació per raó d'origen i fomentar la participació de les</p>

		<p>tenen aquestes actituds. Dificil accedir als recursos que, doncs en canvi, la resta de la població disposa.</p>	<p>persones i el seu accés a tots els serveis o recursos existents.</p>
	E3 – P22. Pàg. 39	<p>Com a societat funcionem de manera que diferenciem el nosaltres d'ells. Depèn d'on posem la línia de separació de nosaltres vers ells. Les persones d'altres orígens és probable que se les consideri del grup que no és el nostre, totes les decisions que es prenguin des de tots els àmbits aniran adreçades, o sigui, destinades i pensant en nosaltres, les persones d'aquí i no en les persones que integren l'altre grup.</p>	<p>No diferenciació de les persones autòctones de les migrades, ja que tots conviuen en un mateix barri, municipi, etc.</p>

Figura 12: Taula de categorització sobre la immigració. Font: Elaboració pròpia.

Intervenció social i comunitària			
Tema	Codi	Transcripció	Anàlisi
Metodologies	E1 – P16. Pàg.17	La part transversal. No és només un projecte que parteixi de Serveis Socials i amb joves en situació de vulnerabilitat, sinó que també és un projecte que parteix de joventut i des d'aquest punt d'informació, els professionals sí que establím que seria important que algun d'aquests joves participés, perquè veiem que hi ha algun risc, possible d'exclusió econòmica X o Z, també hi ha joves que participen sense cap objectiu, cap objectiu professional darrere, tan sols vénen a gaudir i a disfrutar d'aquest tema grupal	Els projectes han de ser creats en xarxa, és a dir, tenint en compte les diferents institucions que hi poden col·laborar. Els projectes que es creen no han de ser exclusius per a persones amb una situació de vulnerabilitat, sinó pensats per a totes les persones.
	E1 – P24. Pàg. 20	L'activitat física i l'esport pot ser una eina perquè es doni aquesta situació comunitària sense cap dubte. És un pilar important. I aquí segurament recau aquesta part d'incidència, no generar només projectes per persones amb risc d'exclusió social sinó que com aquestes persones les posem en les estructures que ja funcionen, que ja hi són.	
	E1 – P25. Pàg. 21	Hem de generar l'opció a què la gent que té els recursos socioeconòmics més migrants també pugui participar. Aquesta estructura ja hi és, no sé si cal generar una	

		<p>estructura des de la segregació, és a dir, per a les persones que no hi poden accedir. S'ha de treballar més en aquest sentit i en sentit paral·lel. Si tenim un projecte que no estructura l'esport des de la mateixa competitivitat, que treballa més des de l'espai públic, que treballa més des de la llibertat, no vol dir que altres joves no hi puguin participar, perquè també se'n beneficien en aquesta part lúdica, d'accés socioeconòmic baix i que sempre intentem que siguin compatibles les dues opcions, és a dir, la pràctica esportiva en el club més aquesta pràctica esportiva al parc o on sigui.</p>	<p>Fer projectes a l'aire lliure té beneficis per a les persones en situacions de vulnerabilitat i per a les persones que no tenen aquesta problemàtica. Cadascú obtindrà uns beneficis concrets.</p> <p>Eficàcia de la intervenció comunitària quan es duen mitjançant diferents recursos.</p>
	E2 – P.34. Pàg. 32	<p>Sóc partidària de què qualsevol intervenció comunitària quan la fas amb alguna cosa, no com a intervenció sola, és molt més rica i funciona molt més, és a dir, si anem a fer no sé que per a treballar qualsevol cosa, és molt més fàcil que si ens seiem a una rotllana i parlem.</p>	
	E2 – P35. Pàg. 32	<p>Primer de tot, formant-nos és a dir, a tots els que també estem en l'àmbit social, és un canvi de perspectiva, és un canvi de xip començant des de dalt o des de baix no ho tenim com present o com al nostre dia a dia i, per tant, costa molt si jo decidís apostar molt fortament, necessitaria com</p>	<p>Formació necessària dels professionals per tal que hi hagi un canvi de perspectiva.</p>

		<p>un suport o un recolzament de l'ajuntament, que si no han tingut una formació o una informació és impossible que això passi. Som com una societat que estem com molt acostumats a participar en els llocs de manera passiva o que ens ho facin i nosaltres hi anem també és com un canvi de xip que s'ha de fer, en aquest sentit de dir, tu també ets protagonista, de tot el que hi està passant aquí i que com aconseguim que participis.</p>	<p>És necessari el suport de l'administració o de les institucions.</p>
	E2 – P36. Pàg. 32	<p>Reforça la cohesió, reforça sentiment de pertinença, conèixer recursos, conèixer persones, conèixer tot, entorns, entorn com a tot, com a persones, com a espais, com a recursos té els mateixos beneficis per una persona que té exclusió com per una persona que potser està més normalitzada. En el cas de molts projectes que es fan socials el que s'ha de lluitar també és per això, perquè no acabi sent una cosa súper estereotipada.</p>	<p>Trencar amb l'estereotip que els projectes socials són per persones que tenen dificultats. Promoure que tothom hi participi.</p>
	E2 – P37. Pàg. 33	<p>Més que dir anem a fer un projecte per unes persones determinades és, anem a fer un projecte on s'englobi el màxim de persones i més diverses possibles.</p>	

	E2 – P39. Pàg. 33	<p>És com un peix que es mossega la cua. Es pot aconseguir això treballant a tots els nivells des de tot arreu on es pot. Des d'educació formal, no formal, informal, des dels carrers, des de les aules, des de qualsevol lloc i no només amb nens i només amb joves, sinó també ampliat a totes les edats.</p>	Treballar des de tots els àmbits, espais i amb totes les edats.
	E3 – P14. Pàg. 37	<p>S'hauria de treballar des de tots els àmbits possibles, la societat la fem les persones i les persones aprenem des de diverses fonts i de diferents espais. Per una banda, s'hauria d'educar en pro del respecte a la diferència i, per tant, des de la cohesió social, però també fer pedagogia amb la població adulta. El treball per la comunitat no hauria d'anar només a càrrec dels i les educadores socials, sinó que fos un treball compartit per la resta dels agents municipals, per exemple, doncs els tècnics i les tècniques de cultura, també de joventut, de comerç, etc. A nivell més aviat popular, s'haurien de facilitar que les trobades socials com les festes majors, els dinars populars i moltes altres coses fossin interculturals. Perquè per exemple fer una botifarrada a un dinar popular, el que farà que no s'hi apropin o no vinguin, les persones que per motius ètics o també religiosos, no mengen carn o no mengin porc.</p>	<p>Treball compartit entre els diferents agents municipals.</p> <p>Necessitat de fer trobades populars interculturals, tenint en compte els diferents aspectes culturals de la població perquè siguin inclusives.</p>

	E3 – P27. Pàg. 40	Des de les administracions es poden organitzar jornades esportives gratuïtes i a l'aire lliure, per tal que siguin accessibles a tothom i perquè la gent ho vegi, perquè no és el mateix muntar una jornada esportiva en un pavelló, on al final només s'hi apropen les persones interessades a anar-hi, que fer-ho en una plaça al mig del poble o del barri. Les altres persones veuran què s'hi està fent sense necessitat de saber-ho prèviament.	La gratuïtat de les activitats fomenta la participació de les persones. Les activitats a l'espai públic generen una major participació de la població. La vinculació de diferents serveis en la realització d'una mateixa activitat.
	E3 – P30. Pàg. 40	Les activitats gratuïtes i a l'aire lliure són les que donen més facilitats a què tothom pugui participar-hi. Des d'EVAL Esport amb valors i també el <i>Movimiento de Fútbol Callejero</i> s'utilitza l'activitat física com a eina de transformació social. Es fa obrint la participació a tothom, jugant a l'espai públic, i també potenciant els equips mixtos, sempre que sigui possible, que això ja és un altre tema.	
	E3 – P31. Pàg. 41	L'activitat s'adreça als infants i joves de la població general, però, també amb especial importància per a aquells usuaris dels diferents serveis dels ajuntaments, com ho poden ser els Serveis Socials, els Punts Joves, els Serveis d'Intervenció Socioeducativa. Per tant, són un exemple de què és possible	

		portar-ho a terme i poder garantir la inclusió d'aquests joves.	
Cohesió social	E1 - P10. Pàg. 15	La cohesió social en la societat actual és com un repte, perquè crec que pot ser, a vegades, asimètrica aquesta cohesió social, és la capacitat de crear nexes i lligams entre la diversitat cultural que hi ha. És un terme que em connecta més amb un cert conservadorisme polític.	Es generen espais per fomentar la cohesió social però per altra banda, la societat i les institucions no promouen que aquesta es pugui donar. La cohesió social són les relacions que es donen dins d'un barri o municipi, posant èmfasi en la pertinença al grup.
	E1 – P20. Pàg. 18-19	Cap a quin tipus de cohesió social els volem fer transitar a aquests joves, quines necessitats realment de cohesió social i quins topalls realment, com a societat, donem a aquests joves, per un cantó podem treballar una cohesió social enfocada a l'esport, però si després veuen com els seus pares no es poden guanyar la vida dignament o les traves burocràtiques són molt més grans per ells, per un cantó generem espais d'igualtat i per un altre cantó, no sé si els termes de cohesió social, a nivell d'accés, de drets... que són més importants, estem disposats a aplicar-los.	
	E2 – P14. Pàg. 26	Per mi cohesió social en realitat és com que hi hagi bona relació dintre d'un mateix grup de persones més o menys nombrós, que entenc que pot ser molt reduït, però també a	

		nivell de poble o de país. Bona relació també entenent que impliqui un sentiment de pertinença i que hi hagi com molt respecte i es puguin parlar les coses.	
	E2 – P15. Pàg. 26	Cohesió social per exemple seria més com a nivell municipal.	
	E3 - P10. Pàg. 36	La cohesió social és el sentiment de pertinença a un grup heterogeni i que compta amb l'acceptació de totes les parts que estan implicades i també el respecte cap a les persones. És l'intercanvi d'experiències, de coneixements i de maneres de viure. Vas acceptant aquestes maneres de viure i permetent una convivència respectuosa. La cohesió social, també es basa en el consens i l'horitzontalitat, és a dir, que les decisions es prenguin a favor, en pro del grup al qual es forma part. Respectant a tothom qui forma part. Sobretot que entre grups socials diferents hi hagi una interacció i un intercanvi, ja que si no es parlaria de segregació.	La cohesió social afavoreix l'intercanvi d'experiències, coneixements i maneres de viure de les persones. El respecte és necessari perquè es doni la cohesió social. Necessitat d'interaccions i intercanvis d'idees, opinions, etc.
	E3 – P13. Pàg. 36	El que et fa vulnerable és la marginalitat, entenent que marginalitat i cohesió social són dos conceptes antagònics, o sigui, contraris. La cohesió social faria a aquestes persones menys vulnerables, ja que es practicaria el suport mutu entre ells, les tasques de les cures.	La vulnerabilitat pot disminuir si existeix cohesió social entre la població.

	E3 – P16. Pàg. 37	<p>La cohesió social no s'ha de treballar sota el propi lema, sinó que ha de ser una feina que es faci des dels diferents àmbits i que pugui quedar com encoberta, que estigui implícita dins l'activitat. Les activitats esportives solen ser molt llamineres per als infants i també pels joves. Si a això li sumes que sigui gratuïta i accessible a la majoria d'infants i joves farà que s'hi apuntin persones molt diverses, que ja és la idea. Llavors un cop tens a les persones en una mateixa activitat, ja estàs treballant aquesta cohesió, sense que aquest objectiu sigui explícit.</p>	<p>No és necessari que l'objectiu explícit sigui la cohesió, sinó que aquesta es treballa a partir de diferents eines, en aquest cas, l'activitat física i l'esport.</p> <p>Aprendre a relacionar-te amb grups més petits afavoreix la posterior relació dins del barri o municipi.</p>
	GD – J1. Pàg. 45	<p>Aquí [EVALI] tots els que venim estem sempre junts. Tant aquí com fora. Això sí, hi ha un noi que es nota que no està igual que nosaltres, no està tant amb nosaltres perquè vacil·la més i tot.</p>	
	GD – J3. Pàg. 45	<p>A vegades els veig pel carrer i em saluden, però com són més grans si me'ls trobo no vaig a jugar ells perquè també tinc el meu grup d'amics que són de la meva classe.</p>	
	GD – J4. Pàg. 45	<p>Si tenim un grup petit aquí després amb la comunitat potser és més fàcil relacionar-se.</p>	
	GD – J5. Pàg. 45	<p>Si et pots fer amb aquest grup amb els altres també pots.</p>	

	GD – J7. Pàg. 45	Aquí has fet amics i allà en canvi no tens confiança. Al final potser sí però trigaràs més en agafar la confiança que hi ha amb aquest grup.	
--	------------------	--	--

Figura 13: Taula de categorització sobre la intervenció social i comunitària. Font: Elaboració pròpia.

